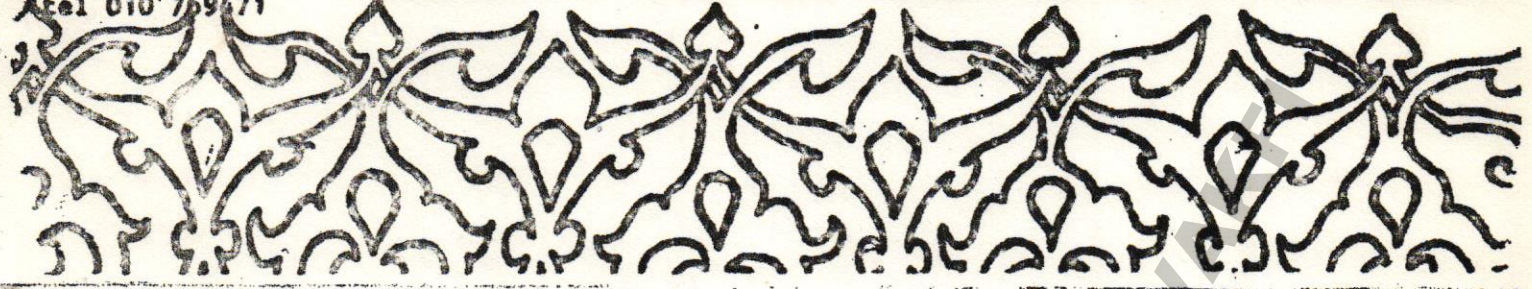

Ek:7

Cath. Beeremanstr 78^b
3002 AB ROTTERDAM
Arel 010 769471

ROTTERDAM TÜRK HALKEVİ
TURKSE VOLKSHUIS IN ROTTERDAM

Hollanda ve Türkiye'de

EMEKLİLİK

ile

Geridönüş Sorunları

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE TÜSTAV

İÇİNDEKİLER

1. Hollanda'da Emeklilik	Sayfa	2
a) Göçmen İşçilerin Hollanda'da Emeklilik Koşulları Nelerdir?	"	2
b) Hollanda'da Emeklilik Haklarından Yararlanmak İçin Gözetilecek Hususlar Nelerdir?	"	2
c) Hollanda'da Emeklilik Başvurusu İçin Yapılması Gereken İşlemler Nelerdir?	"	2
d) Genel Dulluk ve Yetimlik Kanunu	"	3
e) Hollanda'da "Kısmi" ya da "Tam Malüllük" Durumları (WAO, AAW)	"	4
2. Türkiye'de Emeklilik	"	7
a) Türkiye'de Emeklilik Koşulları	"	7
b) Yurtdışı Hizmetlerinin "Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumları"nda (Sosyal Sigortalar Kurumu SSK ve Emekli Sandığı gibi.) Saydırılması.	"	10
c) Yurtdışı Hizmet Borçlanması İçin Yapılması Gereken İşlemler	"	11
3. Geridönüş Sorunları	"	13
a) Yurtdışı Hizmetlerin Değerlendirilmesi	"	13
b) Kesin Dönüş Kararından Önce Düşünülmesi Gereken Noktalar	"	14
c) Ev Taşıma ve Dönüş İlişkin Gümrük İşlemleri	"	15

EMEKLİLİK

1. HOLLANDA'DA EMEKLİLİK

a. Göçmen İşçilerin Hollanda'da Emeklilik Koşulları Nelerdir?

Genel Yaşlılık Kanunu (AOW) Hollanda'da oturmakta olan ya da çalışan herkes için geçerlidir. Bu kanuna göre yapılan ödeme aslında bir emekli maaşı olup, 65 yaşınızı doldurduğunuz zaman işlemeğe başlar. Bu, evliler için emekli maaşı ve evli olmayanlar için emekli maaşı diye ikiye ayrılır. Bu maaşlardan vergi kesilir.

b. Hollanda'da Emeklilik Haklarından Yararlanmak İçin Gözetilecek Hususlar Nelerdir?

Ne kadar emekli maaşı alacağınız kaç yıl sigortalı olduğunuza bağlıdır. Hollanda'da oturmuş/çalışmış olduğunuz her yıl belirli bir nisbette emeklilik hakkı biriktirmiş olursunuz. Evli olmayanlar için bu yüzde 2'dir; evli olanlar için, eşinin aynı süre içinde Hollanda'da oturmuş olması halinde yine yüzde 2'dir. Böylece tam Genel Yaşlılık Kanunu Sigortası Emekli Maaşı 50 yılda kazanılmış olur (yani $50 \times \text{yüzde } 2 = \text{yüzde } 100$).

Bir örnek verelim: siz 1965 yılında Hollanda'ya geldiniz ve geldiğiniz zaman 45 yaşında idiniz. 1985 yılında 65 yaşınızı doldurduğunuz zaman, 1965 yılından Beri 20 senedir sigortalı durumda idiniz. Buna göre $20 \times \text{yüzde } 2 = \text{yüzde } 40$ nispetinde bir emekli maaşına hak kazandınız demektir. 65 yaşınızı idrak ettikten sonra memleketinize dönersiniz, emekli maaşınızın bu kısmını alma hakkınız devam eder.

(Daha yüksek bir emekli maaşı almağa hak kazanmış da olabilirsiniz. Bu, o kadar çok çeşitli hususlara bağlıdır ki, bunların hepsini burada anlatabilmemize imkan yoktur. Emekli maaşlarını ödeyen İş Kurumu size bu konuda şahsen bilgi verebilir.

c. Hollanda'da Emeklilik Başvurusu İçin Yapılması Gereken İşlemler Nelerdir?

Genel Yaşlılık Kanunu Emekli Maaşınızı (AOW) almak için, 65 yaşınızı doldurmadan 3 ay evvelinden müracaat etmelisiniz.

Bu müracaatı yapabilmek için bir formüler gereklidir; bunu Postahanedan ya da Raad van Arbeid'den alabilirsiniz. Bu, doldurulması biraz güç olan bir formülerdir. Bu konuda, ihtiyaç ol-

ması halinde, Raad van Arbeid, Sendikanız, çalışmakta olduğunuz yerdeki sosyal danışmandan yardım isteyebilirsiniz.

Aynı zamanda, çalışmakta olduğunuz işyerinden de ayrıca bir emekli maaşı almağa hakkınız olabilir. Durumu sorun, işyerinizi değiştirmişseniz, daha evvelki işveren(ler)inizden de, emekli maaşı almağa hakkınız olup olmadığını sorun. Gerekiyorsa Sendikanıza da başvurun.

65 yaşınızı doldurunca, artık Hastalık Kasası Sigortasına dahil olmadığınızı sakın unutmayın! Fakat yeniden Hastalık Kasasının Yaşlılar Hastalık Sigortasına kaydolabilirsiniz.

Çoğu zaman örneğin bir işçi dış ülkelere (yani kendi memleketine) döndüğü ve Genel Yaşlılık Kanunu Emekli Maaşı almak istemediği zaman, birikmiş Genel Yaşlılık Sigortası Primlerini geri alıp alamıyacağı sorulmaktadır. Bu sorunun cevabı gayet basittir: Ödemiş olduğunuz Genel Yaşlılık Kanunu (AOW) Primlerini hiç bir zaman geri alamazsınız. Buna karşılık olarak ise, emeklilik hakkınız her zaman devam eder.

d. Genel Dulluk ve Yetimlik Kanunu

Genel Dulluk ve Yetimlik Kanunu (AAW) da Hollanda'da bulunan herkes için geçerlidir.

40 ya da daha büyük yaşta olan bir kadın kocasının ölümü halinde dul maaşı alır. 40 yaşından genç olan kadınlar ancak bir veya birden fazla çocukları olması halinde dul maaşı alabilirler. Aksi halde geçici bir dulluk ödeneği alırlar. Bu ödeneğin ne kadar zaman devam edeceği kadının yaşına bağlıdır; her halükârda bu ödenek altı ay devam eder.

Dul kalan bir kadın, mümkün olduğu kadar çabuk, Raad van Arbeid'ten kendisine dul maaşı bağlanmasını istemelidir. Bu maaş, Amsterdam'da bulunan Sosyal Sigortalar Bankası'na ödenir.

Dul maaşının yanı sıra tatil parası da ödenir. Maaştan ayrıca vergi ve hastalık kasası primleri de kesilir.

Kocasının memleketinde oturmakta olan bir yabancı işçi eşinin de dul maaşı almağa hakkı vardır. Tabii ki dul maaşı alabilmek için yukarıda yazdığımız şartların yerine getirilmesi gereklidir.

Genel Dulluk ve Yetimlik Kanunu Maaşı (AAW) kadının tekrar evlenmesi ya da 65 yaşını doldurması halinde kesilir. 65 yaşından sonra kendisine Genel Yaşlılık Kanunu Emekli Maaşı bağlanır. Dul kadının, eşinin bir işyerinde çalışırken veya hastalık parası ya da İşgörmezlik Sigortası Ödeneği (WAO) almaktayken ölmesi

halinde bir defaya mahsus bir ödenek almağa da hakkı vardır. Bu ödenek, vefat eden işçinin iki aylık ücreti ya da ödeneğine eşittir.

Dul kadın, eşinin çalışmış olduğu işyerine ayrıca başka bir emekli maaşı bağlanması imkanı olup olmadığını da sormalıdır.

Burada yetim maaşları hakkında da bir kaç hususu belirtelim: bu maaş tam yetimler, yani anne ve babasını kaybetmiş çocuklar içindir. Hem anne hem babasını kaybetmiş olan 16 yaşından küçük yetimler ile, 16 ve 17 yaşındaki sakat yetimler ve okula devam etmekte olan 16 ile 26 yaş arasındaki sakat yetimlerin maaş alma hakkı vardır.

e. Hollanda'da "Kısmi" ya da "Tam Malulluk" Durumları (WAO, AAW).

Hastalığınız 52 haftadan fazla sürerse, hastalık kanununa göre aldığınız ödenek kesilir. Bu durumda işgörmezlik Sigortası Kanunu (WAO) kapsamına girersiniz; bir maluliyet sigortasıdır. Hasta olduğunuz yılın son aylarında işveren kurumu sizin WAO-ödeneği almağa hak kazanıp kazanmadığınızı araştırır. Ayrıca bu ödeneğin ne kadar olması icap ettiği de tespit edilir. Demek ki sorulacak ilk soru şudur: ödenek almağa hakkınız var mı? Buna cevap verebilmek için sizin işgörmez durumda olup olmadığınızı araştırılır. Yani: siz işinizi kısmen ya da tamamen yapamıyacak duruma mı geldiniz? Bunu anlamak için muayene gerekir. Bu muayene Ortak Sağlık Servisince (GMD) yapılır. Bu servis işveren kurumuna tavsiyede bulunur. İşveren kurumu sizin işgörmez durumda olduğunuza karar verirse, ödenek almağa hakkınız var demektir.

Bundan sonra sıra ikinci soruya gelir: ödeneğin miktarı ne kadar olmalıdır?

Bu iki şarta bağlıdır:

- Yevmiyeye
- İşgörmezlik yüzdesine.

İşveren kurumu kendisi, sizin işgörmez duruma gelmeden bir yıl evvel günde ortalama olarak kaç para kazandığınızı soruşturur. Bu şekilde işveren kurumu bir "yevmiye" tespit eder. İşveren kurumu, Ortak Sağlık Servisinden "işgörmezlik yüzdenizin" ne kadar olduğunu sorar. Ortak Sağlık Servisi de sizin kısmen mi, tamamen mi işgörmez duruma geldiğinize bakar. Bundan sonra Ortak Sağlık Servisi, işveren kurumuna sizi işgörmezlik sınıflarından birine ayırmalarını tavsiye eder. Bu sınıfların

her birine göre yapılan ödeme ayrı ayrıdır. Uzun lafın kıssası: çalışma gücünüz ne kadar azalmışsa, o kadar yüksek bir sınıfa ayrılırsınız ve daha yüksek bir ödenek alırsınız. Yedi sınıf vardır:

yüzde 15 ilâ 25 işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 10'u
yüzde 25 ilâ 35 işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 20'si
yüzde 35 ilâ 45 işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 30'u
yüzde 45 ilâ 55 işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 40'ı
yüzde 55 ilâ 65 işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 50'si
yüzde 65 ilâ 80 işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 65'i
yüzde 80 ya da daha fazla işgörmezlik	yevmiyenin yüzde 80'i

Çalışmağa devam edecek durumda iseniz

Ortak Sağlık Servisi sizin ne gibi bir işte çalışabileceğinizi ve bu işten ne kadar para kazanabileceğinizi araştırır. Eğer hiç çalışamayacak durumda iseniz tabii ki en yüksek ödeneği alırsınız.

Belki de eski işinizi kısmen yapabilecek ya da durumunuza uygun (daha hafif) başka bir işte çalışabilecek vaziyettesinizdir. Bu durumda daha düşük bir ödenek alırsınız. Bunun ne kadar olacağı, eski işinizde çalışmağa devam etseydiniz kazanmış olacağınız para ile, şimdi başka bir işte çalışırken elinize geçecek ücretin miktarına bağlıdır.

Çalışabilecek durumda iseniz, iş bulmağa gayret etmelisiniz. Bu hususta Ortak Sağlık Servisi size yardımcı olabilir.

Yabancı memleketlere gitmek

Eğer normal üç haftalık bir tatilden daha uzun bir süre için yabancı bir memlekete gidecekseniz, işveren kurumuna durumu önceden bildirmelisiniz. Yola çıkmadan en aşağı iki ay evvelinden haber vermelisiniz. İcabı halinde işveren kurumu sizi çağırabilir.

Yani, işveren kurumuna vaktinde ne zaman yola çıkacağınızı, nereye gideceğinizi, neden gitmek istediğinizi ve ne kadar kalacağınızı bildirin ve kararlaştırılmış olan tarihte geri dönmüş olun.

Genel İşgörmezlik Kanunun açıklaması

Genel İşgörmezlik Kanunu (AAW) da, tıpkı İşgörmezlik Sigor-

tası Kanunu (WAO) gibi, uzun süreli işgörmezlik durumundan dolayı gelirini kaybetmeğe karşı yapılmış bir sigortadır. Hollanda'da oturmakta olan herkes Genel İşgörmezlik Kanununa göre sigortalıdır. Bu sebeple işçi olarak siz de çoğu zaman hem WAO, hem de AAW' ye göre sigortalısınız. Bu her iki kanuna göre de ödenek almağa hakkınız var demek değildir. AAW-ödenegi ile, WAO-ödenegi toplu olarak bir ödenek halinde ödenir.

Siz işçi olarak, işgörmez duruma düştüğünüzde, bir AAW-ödenegi ve bir de WAO-ödenegi almakta olduğunuzun farkına bile varmazsınız. Bununla beraber AAW kanunu sizin için çok önemlidir. Zira bu kanunda bazı imkanlar sağlanması öngörülmüştür: yani yardım araçları. Bir kaç örnek verelim: revalidasyon, başka bir işte çalışmak için kurs görmek, işinize gidip gelmek için taşıt, tekerlekli sakat iskemlesi v.b. gibi. Yalnız anlaşılmasın diye size şunu da belirtelim; AAW kanununda, işgörmezlikle ilgili bütün fazla masrafların karşılanması öngörülmüştür.

2. . TÜRKİYE'DE EMEKLİLİK

a. Türkiye'de Emeklilik Koşulları.

MADDE 59 - Yaşlılık Sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır:

- a) Yaşlılık aylığı bağlanması,
- b) Toptan ödeme yapılması.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları:

MADDE 60 -

A) Sigortalının:

a) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 5000 gün veya,

b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması, 15 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 3600 gün yahut,

c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmamış olmakla beraber, kadın ise 20 erkek ise 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 5000 gün, Malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması şarttır.

B) a- 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı olarak Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tespit edilen madden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde sürekli çalışan ve bu işlerde en az 5000 gün malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

b) 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı olarak (B/a) fıkrasında sözü edilen işyerlerinin yeraltı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4000 gün malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılar da 25 yılı doldurmuş ve 5000 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığından yararlanırlar.

C) a- Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce bu Kanunun 53 üncü maddesine göre malül sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunan ve bu nedenle malütlük aylığından yararlanamayan veya, b) Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan,

Sigortalılar, yaşları ne olursa olsun, en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malütlük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

D) a- 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen,

b) 50 yaşını dolduran ve malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 1800 gününü Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş bulunan, Sigortalılar da (A) bendinin (a) veya (b) fıkralarında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

E) Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tespit edilen madde işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerinde en az 1800 gün çalışmış bulunan sigortalıların, bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve toplamı, bunların Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

1/4/1954 tarihinden beri yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalılar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

F) Bu Kanuna tabi olarak çalışan veya isteğe bağlı sigortaya yahut topluluk sigortasına prim ödemekte olan sigortalıların, er olarak silah altında geçen süreleri ile Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tamamı, yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78.nci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primlerinin tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı, sigortalının prim ödeme süresine katılır. Bu kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi , borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanma talebinde bulunduktan sonra ölen sigortalının borçlanmaya ilişkin prim borçları yukarıda belirtilen 2 yıllık süre içinde olmak şartı ile hak sahipleri tarafından ödenebilir.

G) Bu maddenin uygulanmasında; 18 yaşından önce Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Ancak, bu tarihten önceki süreler için ödenen Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primleri prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilir.

H) Bu maddede belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması ve yazılı istekte bulunması şarttır.

Yaşlılık Aylığının Hesaplanması

MADDE 61 - Yaşlılık Aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanuna göre tespit edilen göstergesinin katsayı ile çarpımının %60'ı oranında ve aşağıdaki hükümler nazara alınarak yaşlılık aylığı bağlanır.

A) Yaşlılık Aylığı:

- a) Sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla ödediği her 240 günlük Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi için %60 oranı (1) er olarak artırılarak,
- b) Sigortalının, 5000 günden noksan ödediği her 240 günlük Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi için %60 oranı 1 eksiltilerek, hesaplanır.

c) Yukarıdaki (b) fıkrası hükmü, 60'ncı maddenin (B-C-D) bentlerine göre aylığa hak kazananlar için uygulanmaz.

Bu maddeye göre bağlanacak aylıkların oranı, her halde %85'i geçemez.

B) Yaşlılık Aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir. 5 Takvim yılında daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç , prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

C) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Gruplu) sigortalılar için, yıllık kazançlarının iki katı alındıktan sonra yukarıdaki (B) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan son 5 takvim yılının herbirinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Aylığın Başlangıcı

MADDE 62 - Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya bu isteğinden sonraki aybaşıdan başlanarak yaşlılık aylığı bağlanır.

Erken yaşlanmış olması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalının bu husustaki raporunun tarihi, yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise, yaşlılık aylığı, raporun tarihinden sonraki aybaşıdan başlanarak verilir.

Yukarıdaki fıkralara göre aylığının ödenmesine başlanacağı tespit edilen tarihte Hastalık Sigortasından geçici iş görmezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı geçici iş görmezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak yaşlılık aylığı sigortalının Hastalık Sigortasından almakta olduğu geçici iş görmezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, yukarıdaki fıkralara göre tespit edilecek tarihten başlanarak verilir.

Aylığın Kesilmesi ve Yeniden Başlaması

MADDE 63 - Yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yukarıki fıkraya göre yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, eski yaşlılık aylığı, yazılı istekte bulunduğu tarihten sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar için yazılı istek tarihlerine göre yeniden yaşlılık aylığı hesaplanır ve bu aylık önceden bağlanan yaşlılık aylığından çoksa hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır.

Toptan Ödeme

MADDE 64 - Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve malüllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan,

- a) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş bulunan sigortalıya,
- b) 50 yaşını doldurmuş bulunan ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalıya, kendisinin ve işverenlerinin ödediği, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin toplamı, yazılı isteği üzerine toptan ödeme şeklinde verilir.

- b. Yurtdışı Hizmetlerinin "Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumları"nda (Sosyal Sigortalar Kurumu -SSK- ve Emekli Sandığı gibi.) Saydırılması (2147 Sayılı Hizmet Borçlanma Yasası).

MADDE 1 - Yurtdışında çalışan Türk vatandaşları, yurtdışında geçen ve belirlenen çalışma sürelerinin değerlendirilmesini istemeleri halinde, bu kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 2 - Bu kanunda geçen Sosyal Güvenlik Kurumları deyimi , T.C. Emekli Sandığı, Bağ-Kur, Sosyal Sigortalar Kurumu ve kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan ve kurulacak diğer sosyal güvenlik kurumlarını,

Sosyal güvenlik Kurumları kanunları deyimi, (228, 506, 1479, 5434) sayılı kanunları ve bunların ek ve değişikliklerini , kapsar.

MADDE 3 - Yurtdışında çalışan Türk vatandaşlarında;

- 1. Bu kanunun yürürlük tarihinden önce yurda dönmüş olanlar, bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren 1 yıl içinde, yurtdışına çıkmadan önce çalıştığı veya halen bağlı olduğu sosyal güvenlik kurumlarından, herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile ilgisi yoksa Sosyal Sigortalar Kurumundan , yazılı istekte bulunmaları koşuluyla çalıştıkları ülkelerdeki hizmetlerinin tamamını;

- a) Çalıştığı süreleri belgelemek;
- b) Dış ülkede elde ettiği dönüş tarihinden önceki son aylık kazancının dönüş tarihindeki Türk Parası karşılığı tutarı veya isteği halinde başvuru tarihindeki tavan sınırı üzerinden ve ilgili sosyal güvenlik kurumları kanunları uyarınca hesaplanacak işçi ve işveren sigorta primleri veya kesenek ve karşılıklar tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren en geç 3 yıl içinde yıllık eşit taksitlerle ödemek koşulu ile değerlendirebilirler. Bu süreler varsa eski hizmetleri ile birleştirilir.

Primlerin ve keseneklerin hesabında sosyal güvenlik kurumları kanunlarının istek tarihindeki maluliyet, yaşlılık ve ölüm sigortası primleri veya kesenek ve karşılık oranı ile tavan sınırı esas alınır. Yürürlükteki asgari ücretin altında bir ücretle değerlendirme yapılamaz.

c. Yurtdışı Hizmet Borçlanması İçin Yapılması Gereken İşlemler

Bu kanunun yürürlük tarihinden sonra yurda kesin dönüş yapanlar dönüş tarihinden itibaren altı ay içinde sosyal güvenlik kurumlarından yazılı olarak istekte bulunmaları koşuluyla, yurtdışında çalıştığı ve belgelediği sürelerin tamamı için sosyal güvenlik kurumları kanunları gereğince ve tavan sınırları gözönünde tutularak hesaplanacak malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları işçi ve işveren toplam prim tutarını veya kesenek ve karşılıklarını döviz olarak borcun tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yatırmaları halinde bu süreleri değerlendirilir. Bu süreler, varsa eski hizmetleri ile birleştirilir.

MADDE 4 - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yurtdışında çalışmakta olanlar, yurtdışında daha önce çalıştıkları ve belgeledikleri sürenin tamamını, primlerini döviz olarak ödemek kaydıyla borçlanabilirler. Bu takdirde borçlanılan süreye ait primler istemde bulunanın yurtdışında almakta olduğu son aylık kazanç üzerinden sosyal güvenlik kurumları kanunları gereğince ve tavan sınırları gözönünde tutularak hesaplanır. Prim tutarı borcun tebliğ tarihinden itibaren toptan veya üç yıl içinde yıllık eşit taksitlerle ödenir.

Bu gibiler hakkında evvelce 506 sayılı kanuna göre tescil edilmiş olmak koşulu aranmaz.

MADDE 5 - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yurtdışında çalışmakta olan Türk vatandaşları, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumunun 85 inci maddesindeki isteğe bağlı sigortalılık hakkından da bildirecekleri günlük kazanç üzerinden hesaplanacak işçi ve işveren hissesi primleri tutarını döviz olarak ödemek koşuluyla yararlanabilirler. Bu gibiler hakkında en az 5 yıl sigortalı olmak ve en az 750 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödeme koşulu aranmaz. İsteğe bağlı sigorta primleri ilgilinin isteği halinde aylık olarak alınabilir.

MADDE 6 - Bu kanunun yayımı tarihinden önce yurda dönenlerle, sonradan yurda kesin dönüş yapacak olanlardan yurtdışındaki sosyal güvenlik kuruluşları ile ilişkilerini kesmemiş olanların o ülke mevzuatına göre kazandıkları hakları saklıdır.

Yurtdışında çalışan Türk vatandaşları hesabına yabancı ülkelerdeki sosyal güvenlik kurumlarına yatırılmış bulunan tüm primlerin ülkelerarası anlaşmalarla Türkiye'ye transferi sağlandığında, bunların Türk Parası karşılığı

veya kanuni varislerine ödenir.

MADDE 7 - Değerlendirilen sürelele ait borcun tamamı ödenmedikçe tahsis talebinde bulunulamaz.

MADDE 8 - Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yurtdışında çalışmakta olanlar, Türkiye'de geçmiş hizmetlerini, yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süre ile 16-6-1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun geçici 5 inci ve 6 nci maddeleri ve 5434 sayılı Kanunun hizmet borçlanması ile ilgili hükümlerinden yararlanarak değerlendirebilirler.

GEÇİCİ MADDE 1 - Yurtdışında çalışan Türk vatandaşlarından, bu kanunun yürürlük tarihinden önce yurda dönmüş olup, kendilerine sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince kısmi aylık bağlanmış olanlar, bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde ilgili sosyal güvenlik kurumuna başvurarak bu konuda belirlenen koşulları yerine getirmek suretiyle bu kanun hükümlerinden yararlanabilirler.

GEÇİCİ MADDE 2 - Bu kanunun uygulama şekli, kanunun yürürlük tarihinden itibaren 3 ay içinde Maliye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 3 - Bakanlar Kurulu, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasındaki ve 8 inci maddedeki başvurma sürelerini gerekirse bir yıl daha uzatabilir.

MADDE 9 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürürtür.

3. GERİ DÖNÜŞ SORUNLARI

a) Yurtdışı Hizmetlerin Değerlendirilmesi:

Türkiye-Hollanda arasında aktedilmiş olunan Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri gereği, her iki ülkede geçen sigortalı sürelerin birleştirilmesi esas kabul edilmiştir. Buna göre işçinin "Yaşlılık Sigortasından" yararlanmak için başvurduğu ülke mevzuatı uygulanırken diğer akit taraf ülkesinde geçen sigortalılık süreleri de gözönünde bulundurulmaktadır.

Konumuz itibarıyla Türk işçilerinin ülkeye geri dönüşlerinde emeklilik hakkını elde etmelerinde Hollanda da geçen süreleri de belgeliyerek başvurmaları icap etmektedir. Bu belge genellikle işçilerimizin çalıştıkları işyerlerinden aldıkları "çıkış kağıtları"na dayanılarak Hollanda yetkili kuruluşu olan Sociale-verzekeringsbank'dan verilmektedir.

Yukarda bahsettiğimiz belge geri dönüş yapacak olan işçilerimizin iki türlü işine yarayacaktır;

-Yurtdışı hizmetlerini borçlanarak 506 sayılı Sosyal Sigortalar kurumu kanunundan istifade ederek emekli olmak isteyenler, gerek yurtdışında iken Çalışma Ataşeliklerine ve gerekse Türkiye'ye dönüşlerinde (6 ay içinde başvurmak koşuluyla) doğrudan doğruya Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne bu belgeyle başvurarak primlerini döviz olarak ödemek koşuluyla haksahibi olabileceklerdir.

-Bunun yanı sıra 65 yaşlarına geldiklerinde Hollanda mevzuatına göre hak kazandıkları (A.O.W) yaşlılık aylığını bağlatmak için bu belgenin bir fotokopisi ile Türkiye Sosyal Sigortalar Kurumu kanalıyla talepte bulunarak işlemlerini kolaylıkla tamamlayabileceklerdir. Zira bu belge Sociale Verzekeringsbank'ın işçinin hangi işyerinde ve ne süre çalıştığını tekrar araştırarak vakit kaybetmesini önleyecek ve birinci kısımda daha geniş anlatıldığı gibi çalışılan her sene 2 ile çarpılarak bulunacak % de üzerinden yaşlılık maaşı bağlanarak kendisine gönderilebilecektir.

b) Kesin Dönüş Kararından Önce Düşünülmesi Gereken Noktalar:

Yurtdışına işgücü göçü Sosyo Ekonomik bir olaydır. Bireyler nasıl ki yurtdışına çalışmak üzere giderken kendi özgür iradeleriyle buna karar verdilerse, dönüşlerinde de yine kendi özgür iradeleriyle karar vermelidirler. Bunun tersi hareketler insanlık onurunu kırı - cı olaylar olarak tanımlanabilir. Bu nedenle "kesin dönüş kararından önce düşünülmesi gereken noktalar" diye attığımız başlığın amacı dikkatlerinizi bu noktaya toplamak içindir. Herşeyden önce kendi kendinize aşağıda örneklerini verdiğimiz bazı sualleri sorup cevaplamanızda yarar vardır.

-Neden yurtdışında çalışmak istemiştiniz? belli bir miktar para biriktirmek, ev ,tarla almak,kendi başıma küçük bir işyeri kurmak, modern bir ülkede yaşamak, bilgi-görgü ve deneyimimi arttırmak, çocuklarıma tahsil yaptırmak, gerek kendim ve gerekse eş ve çocuklarımin bir batı dilini iyi konuşur yazar şekilde bilmesini temin etmek,

-Yurtdışına gelmeden önce herhangi bir Sosyal Güvenlik Kuruluşuna tabi çalışmanız varmıydı? vardı(S.S.K. Bağkur,Emekli Sandığı),yoktu

-Yaşınız ve sağlığınız işçi olarak çalışmanıza elveriyormu? evet, hayır,

-Türkiye'deki Sosyal güvenlik Kuruluşlarından Emeklilik bağlanması için yurtdışı ve yurtiçi çalışma süreleriniz yeterlimi,bu hususları Çalışma Ataşeliği ve ilgili Sosyal Güvenlik Kuruluşlarından araştırdınız mı? evet hayır

-Kesin dönüş yaptığınız takdirde Hollanda'da kalacak çocuklarınız varmı? varsa 21 yaşını doldurmuş(sarı sürekli polis oturum kartı almışlarmı?

-Halen bir işte çalışıyormusunuz?

-Çalışmıyorsanız (işsizlik,hastalık,malüliyet) aylıklarından hangisini alıyorsunuz?

- W.A.O malüliyet aylığı alıyorsanız işgörmezlik yüzdeniz(%) kaçtıf ve ne zamandan beri bu ödeneği almaktasınız?

-Eş ve çocuklarınız Hollanda'damı,Türkiye'demi ?

Bu örneklerin yanısıra benzer pekçok sorunun dönüş kararını vermeden önce cevaplanması ve ondan sonra karar verilmesinde pek çok yarar vardır.

c) Ev taşıma ve Dönüşe ilişkin Gümrük işlemleri:

Yurttaşlarımızın pek azı eşleriyle birlikte yurtdışına çalışmaya gelmişlerdir. Çoğunluğu, önce kendileri yurtdışında iş bulmuşlar belirli bir süre yalnız çalışmışlar ve bilahare eş ve çocuklarını yanlarına aldırılmışlardır. Bu da gösteriyorki bir ülkeden bir ülkeye ailenin tümünün birlikte gitmesi mümkün olmamaktadır.

Ailece ülkeye geri dönüşte de buna benzer bir uygulama zorunluluğu doğmaktadır. Uzun yıllar yurtdışında yaşamış yurttaşlarımız geri dönüş kararı verdiklerinde, öncelikle eş ve çocuklarını geri götürüp yerleştiriyor bilahare kendileri bir süre daha yurtdışında çalıştıktan sonra geri dönüşe geçiyor.

Bunun belli başlı nedenleri kişinin anavatanı dahi olsa uzun yıllar ondan ayrı kalmak yeniden uyum çabalarını harcamasını gerektiriyor. Kendi evi dahi olsa buraya yerleşmek, çocuklarının tahsiline devam edecekleri okulları seçmek ve kayıtlarını yaptırmak, çalışacak işe yapacağı işi seçmek gibi konular kısa sürede tamamlanamayacak hususlardır.

Bu nedenle Gümrük Kanunu ve ona ilişkin çıkartılan yönetmelikler" iki sene'den daha uzun süre yurtdışında çalışan yurttaşlarımıza kendileri yada eşleri dönüş yaptıkları takdirde yurtdışında iken satınaldıkları ev eşyalarını gümrükten muaf yurda ithal etme hakkını vermektedirler. Böylelikle aile reisi bir süre daha yurtdışında çalışmaya devam ederken eş ve çocuklarını evleri için gerekli eşyalarla birlikte yurda getirebilmektedirler. Bu hususda daha geniş bilgi almak için Den-Haag'daki Maliye Müşavirliğine yada Rotterdam Çalışma Ataşeliğine hareketten önce başvurup bilgi almakta yarar vardır.

Eşyaların taşınmasında tavsiye edilecek yöntem olarak, Türkiye'de gidilecek şehre göre Deniz, Demiryolu yada TIR (kamyonla) düşünülebilir. Bağlı yurttaşlarımız minibüslerle eşyalarını birlikte götürmek istemektedirler. Ancak, topraklarından geçtikleri Avusturya, Yugoslavya ve Bulgaristan bu tip taşımalarda çeşitli bürokratik hususların yerine getirilmesini talep etmekte ve bu hal yurttaşlarımızca kolaylıkla yerine getirilememektedir, (eşya listeleri, gümrüklerde beyan vs. gibi)

Bedrijfsverenigingen/Işveren Kurumlar

1. Tarımcılık işveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor het Agrarisch
Bedrijf),
Buitenrustweg 3,
2517 KD DEN HAAG,
tel: 070-609930
2. Süt ve sütlü Maddeler İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor de Zuivelindustrie),
p/a GAK
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
3. İnşaatlık İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Bouwnijverheid),
Basisweg 10,
1043 AP AMSTERDAM,
tel: 020-5839111
4. Tahta ve Mobilyacılık
Endüstrisi ve Toptancı
Kerestecilik İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Hout- en Meubelindustrie en de
Groothandel in Hout),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM
tel: 020-879111
5. Tekstil Endüstrisi İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor de Textielindustrie),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
6. Giyecek Sanayii İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor het Kledingbedrijf),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
7. Deri ve Dericilik İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor de Leder- en
lederverwerkende Industrie),
Reitseplein 1-3
5037 AA TILBURG,
tel: 013-654133
8. Grafik ve Matbaacılık İşveren Kurumu
(Grafische Bedrijfsvereniging),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
9. Taş Çimento, Cam ve Seramik
İşveren Kurumu
Bedrijfsvereniging voor de
Steen-, Cement-, Glas en
Keramische Industrie),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
10. Metal ve Elektronik Endüstri
İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Metaalindustrie en de
Electrotechnische Industrie),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
11. Metal-ış İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Metaalnijverheid),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
12. Madencilik İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Metaalindustrie),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
13. Kimyasal Endüstri İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor de Chemische Industrie),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
14. Tütün ve Tütüncülük İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de Tabak-
verwerkende Industrieën),
Bilderdijklaan 23,
5611 NG EINDHOVEN,
tel: 040-116130

15. Firincilik İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor het
Bakkersbedrijf),
De Dwinger 8,
9718 DA GRONINGEN,
tel: 050-188545
16. Kasaplar, Etli Maddeler,
Toptan Et Ticareti ve Kimes
Hayvanlari Kasapları İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor het Slagers- en
Vleeswarenbedrijf, de
Groothandel in Vlees en de
Pluimveeslachterijen),
'De Samenwerking',
Bankastraat 100,
2585 ES DEN HAAG,
tel: 070-514361
17. Gıda Maddeleri ve Keyif Verici
Maddeler Ensüstrisi İşveren
Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor de Voedings- en
Genotmiddelenindustrie),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
18. Parakendeciler, Esnaf ve Ev
Kadınları İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor
Detailhandel, Ambachten en
Huisvrouwen), (DETAM)
Nijenoord 1,
3552 AS UTRECHT,
tel: 030-453911
19. Liman ve Limancılık, Kanal-
Nehir Gemiciliği ve Balıkçılık
İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Haven- en aanverwante
bedrijven, Binnenscheepvaart en
Visserij),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
20. Denizcilik İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor de
Koopvaardij),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020- 879111
21. Nakliyecilik İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor het
Vervoer),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
22. Otel, Lokanta, Kahve,
Pansiyon ve benzeri İşletmeler
İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor Hotel-
Restaurant-, Café, Pension- en
aanverwante bedrijven),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
23. Sağlık, Ruhsal ve Toplumsal Bakım
İşveren Kurumu (Bedrijfsvereniging
voor de Gezondheid, Geestelijke en
Maatschappelijke Belangen),
Utrechtseweg 30-32
3704 HD ZEIST,
tel: 03404-49111
24. Devlet Hizmetleri İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor Over-
heidsdiensten),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
25. Banka ve Sigortacılık, Toptancılık
ve Serbest Meslekler İşveren Kurumu
(Bedrijfsvereniging voor Bank- en
Verzekeringswezen, Groothandel en
Vrije Beroepen),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
26. Yeni Genel İşveren Kurumu (Nieuwe
Algemene Bedrijfsvereniging),
(1 ilâ 25 numara arasında yazılmamış
olan iş kolları için),
p/a GAK,
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111

Sosyal Sigortalar Kurumu Bölgesl Şubeleri/
de districtskantoren van het GAK

1. ROTTERDAM

Statenweg 206
3033 JA ROTTERDAM,
tel: 010-653333

Çalışma Kurullari/Raden van Arbeid

1. Schepenstraat 100
Postbus 70025
3000 LG ROTTERDAM
tel: 010-670011

Diğer Kurumlar/Andere instellingen

1. Sosyal Sigortalar Bankasi
(Sociale Verzekeringsbank).
Apollolaan 15
1077 AB AMSTERDAM
tel: 020-5729111
2. İş Kurumları Birliği (Vereniging van
Raden van Arbeid),
Rijnspoorplein 1,
1091 GC AMSTERDAM,
tel: 020-5612345
3. İşveren Kurumları Federasyonu
(Federatie van Bedrijfsverenigingen),
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020879111
4. Ortak Sağlık Servisi
(Gemeenschappelijke Medische Dienst),
Bos en Lommerplantsoen 1,
1055 AA AMSTERDAM,
tel: 020-879111
5. Hollanda Hastalık Kasaları Birliği
(Vereniging van Nederlandse Ziekenfondsen),
Dribergseweg 3,
3708 JA ZEIST,
tel: 03404-26311
6. Sosyal Sigorta Danışma Merkezi
(Voorlichtingscentrum Sociale Verzekering),
Zwaansvliet 3,
1081 AP AMSTERDAM,
tel: 020-443618
7. Hastalık Kasası Kurumu
(Ziekenfondsraad),
Prof. J.H. Bavincklaan 2,
1183 AT AMSTELVEEN,
tel: 020-434747

DEĞERLİ DOSTLAR ,
HALKEVLİLER ;

Rotterdam Türk Halkevi , 1983-1984 çalışma yılı için aşağıda belirtilen yer , tarih ve zamanda , Hollanda'da , özellikle Rotterdam ve Rijnmond Yöresi'nde oturan bütün Türkiyeliler ve Hollandalılar'a yönelik olmak üzere , bir "Kapanış Günü" düzenlemiş bulunmaktadır .

Kapanış Günü'nde :

- Hollanda ve Türkiye'de , iş ve çalışma koşulları , iş ve işsizlik sorunları ile iş ve sosyal çalışma güvenceleri nelerdir ?
- Geri dönüşte gözetilecek noktalar , sorunlar nelerdir ve bu konuların çözümleri neler olabilir ?
- Hollanda ve Türkiye'de nasıl emekli olunur ?
- Askerlik işleri nasıl yürütülür ve bedelli askerlik nedir ? gibi ve benzeri soruların yanıtları , Rotterdam Başkonsolosluğu Çalışma Ateşesi Ve Askerlik İşleri görevlisi tarafından verilecek ve daha sonra da , Türk Halkoyunları ve Türk Halk Müziği yer alacaktır .

O arada , gelecek yıl yapacağımız çalışmalara ilişkin önemli duyurular da yapılacaktır .

Kapanış Günü'müze , Türk Halkevi'nce yürütülen kurslara katılan gençlerimizin ve çocuklarımızın anababalarını , özellikle bekliyoruz . Böylece anababalar , çocuklarının kurslarımızda edindikleri kültürümüze has bilgi , beceri , alışkanlık , tutum ve davranışlarımızla değerlerimizi görüp değerlendirmelidirler . Çünkü , anababaların vardıkları değerlendirme sonuçlarına göre yapacakları eleştiri , öneri ve beğenileri , bundan sonraki çalışmalarımıza ışık tutacaktır .

Bunun yanında , "Kapanış Günü"müze , Rotterdam Türk Halkevi'ni oluşturan Okul Aile Birliği ve Öğretmenler Çalışma Grubu , H-TÖB , HTKB ve Gençler Birliği ile HTİB ve öteki bütün özörgütlerimizin Yönetim Kurulları ve üyelerini ; Rotterdam Belediyesi , Platform , SBWR , RKS , SKR , sendikalar , buurthuis'ler ve klubhuis'lerin Hollandalı ve Türkiyeli sorumlu ve yetkili kişi ve temsilcilerini , değerli basın temsilcilerini de çağırıyoruz .

Kapanış Günü'müzde buluşmak dileği ve saygılarımızla .

Yer : Rotterdam Türk Halkevi Lokali
Catherina Beersmansstr. 78^b

ROTTERDAM TÜRK HALKEVİ
YÖNETİM KURULU

Toplantı tarihi : 8 Temmuz 1984 Pazar
Başlama saati : 13⁰⁰

LONDRA HALKEVİ 1.GENEL KURULU
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Değerli konuklar,

Değerli arkadaşlar,

Yönetim kurulu çalışma raporunu okumadan önce Birinci Genel Kurulumuza katılan konuklarımızı ve üye arkadaşlarımızı Yönetim Kurulu olarak saygıyla selamlıyoruz.

Genel Kurulumuz, geride bıraktığımız bir yıllık çalışmalarını değerlendirecek, sorunlarımızı ele alacaktır. Önümüzdeki dönemin görevleri üzerine somut kararlar alacaktır.

Halkevi'nin kuruluşundan buyana bir yıl geçti. İngiltere'ye Türkiyeli göçmenlerin yoğun gelışı ise 69'lu, 70'li yıllarda başlar. İngiltere'de bulunan Türkiyeli işçi, aydın ve öğrencilerin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının çözümü için çeşitli örgütlenmeler ortaya çıktı. Ne yazık ki, bunlar, göçmen yığınlarının sorunları etrafındaki savaşı örgütleyeceklerine, sekte bir politik grupçuk bunları kendi dar çıkarları için alet etti, onları yığınlardan kopuk güdük örgütler haline getirdi. Böylece demokratik yığın örgütü anlayışı tahrip edildi. Ancak, sınıf bilinçli göçmen işçilerin, birlik ve mücadele yolundaki çabaları durmadı. İşte Halkevi bu çabaların somut bir ürünü olarak kuruldu. Kurucu Kurul'un atadığı Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımızın katkılarıyla örgütümüz kısa bir zamanda yığınsal bir biçime kavuştu. Göçmen işçilerin İngiltere barış ve demokrasi güçleriyle omuz omuza savaşım yürütmeleri görevi Halkevi'nin faaliyetlerinde ortaya konuldu. Bugün Türkiyeli işçiler enternasyonalist görevlerini Halkevi öncülüğünde yerine getiriyorlar. Göçmen yığınların özgül sorunları etrafındaki savaşımını da Halkevi örgütüyor. Bütün bunlar bir yıl içinde başarıldı. Bu göçmen işçilerin ilerici potansiyelinin yaşanan tüm olumsuzluklara karşın ne derece yüksek olduğunu, Halkevi'nin politikasına, onun örgütsel ilkelerine, savaşım perspektiflerine ne ölçüde gereksinimin olduğunu açık olarak ortaya koyuyor.

Biz yönetim kurulu olarak Türkiyeli göçmen işçilerin mücadelelerinin Genel Kurul'la yeni bir aşamaya ulaşacağına, daha geniş yığınların savaşıma çekileceğine ve Halkevi'nin bugün olduğundan dahada güçlü hale geleceğine kesinlikle inanıyoruz. Yaşanan bir yıllık deney örgütümüzün gelişme yolunun aydınlık olduğunu gösteriyor.

Yönetim Kurulu çalışma raporunu üç bölüm halinde Genel Kurula sunmak istiyoruz. Çünkü, Halkevi'nin bir yıllık çalışmaları, bu üç ana noktada ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birincisi İngiltere barış ve demokrasi güçleriyle omuz omuza savaşım yürütmeyi içeriyor, ikincisi Türkiyeli göçmen işçilerin sorunları ve bu sorunların çözümü için verilen mücadeleyi konu alıyor, son olarak da Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı konu alıyor.

İNGİLTERE İŞÇİ SINIFI HAREKETİ
BARİŞ VE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE
OMUZ OMUZA

İngiltere'de bulunan Türkiyeli işçiler bu ülke işçi sınıfının, barış ve demokrasi güçlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiyeli yığınların içinde yaşadığı sorunlar toplumun genel sorunlarıyla iç içe geçmiştir. Sorunlarımızın çözümü barış ve demokrasi güçleriyle sıkı bir işbirliği içinde olmakla mümkündür. Çünkü, İngiltere işçi sınıfının ve Türkiyeli göçmen işçilerin çıkarları ortak, düşmanları aynıdır.

Thatcher hükümeti, tekelci sermaye sınıfının çıkarları adına iktidardadır. Bu hükümet işçi sınıfına, öteki emekçi yığınlara düşman bir politika uyguluyor, azgınca saldırıyor. Kamu hizmetlerine ayrılan ödeneklerin sistemli bir biçimde düşürülmesi bu düşünceleri kanıtlayan örneklerden sadece bir tanesidir. Halkın çoğunluğu için yaşamsal olan eğitim, sağlık gibi alanları kapsayan bu sınırlamalar yabancılar içinde önem taşıyor. Türkiyeli işçiler Asyalı, Afrikalı, Kıbrıslı diğer azınlıklar gibi artan yabancı düşmanlığının sonuçlarına katlanmak zorunda bırakılıyor. %16'ya varan işsizlik yabancı düşmanlığını alabildiğine körükliyor. Sınır kapılarında bu ülkeye girecek olan yabancılar ırkçı uygulamalar arttı. Sınır dışı etme yöntemleri gün geçtikçe hızlanıyor.

Değerli arkadaşlar,

Yerli-yabancı tüm emekçi yığınları hedef alan bu saldırıları geri püskürtmenin yolu işçilerin birliğinden, dayanışma ve savaşımından geçiyor. Halkevi başından beri İngiltere'deki Türkiyeli göçmen işçilerin bu ülke barış ve demokrasi güçleriyle omuz omuza bir savaşım yürütmesi hedefini önüne koydu. Çabalarını bu hedefe ulaşmak için yoğunlaştırdı. Çabalarımız bosa gitmedi. Geçtiğimiz dönem Türkiyeli işçiler Halkevi öncülüğünde bu yolda önemli adımlar attılar. Bunlar Türkiyeli göçmen yığınların birliğini yükseltti, sınıf kardeşliğini somut bir biçime büründürdü. Hatta göçmen yığınların bilincinde ve eylemlerinde nitelikçe bir sıçrama oldu. Ancak biz yine de alınan yolun başlangıç aşaması olduğunu akıldan çıkarmıyoruz. Yapılması gereken çok şey var. İngiltere barış ve demokrasi güçleri ile omuz omuza savaşım için daha geniş yığınları seferber etmeliyiz. Sorunlarımızın çözümünün bu savaşıma bağlı olduğunu tüm Türkiyeli göçmen yığınlarına kavratmalıyız. Bunlar için Halkevi'ni daha da güçlendirmeliyiz. Birinci Genel Kurul'umuzun bu görevlerin etkin bir biçimde yerine getirilmesinde önemli rol oynayacağına inanıyoruz.

Temel görev barışı korumaktır

Yeryüzünde bugün nükleer bir savaş tehlikesi bulunmaktadır. Dünya barışı bu tehlikeyle tehdit altındadır. Nükleer savaş tehlikesi öyle sıradan bir sorun değildir. Tüm insanlık için bu bir varlık yokluk sorunudur. Bugün insanlık şu seçenek karşısındadır: Ya silahlanma yarışı gerek yeryüzünde gerekse uzayda vakit yitirmeksizin durdurulacak, ya da toptan yokolma tehlikesi önümüzdedir. Yani, dünya barışını korumak ve barış hareketinin güçlendirilmesi için çabalarımızı arttırmak temel görevimizdir.

Üzerinde yaşadığımız İngiltere toprakları nükleer füzelerle doludur. Thatcher hükümeti Amerikan Kruyz füzelerini de İngiltere topraklarına yerleştirme kararı aldı ve bu karar uygulamaya konuldu. Böylece bir nükleer savaşın İngiltere topraklarından başlaması tehlikesi arttı. Genel Kurulumuz, nükleer savaş tehlikesinin ortadan kaldırılması ve barışın korunması temel görevini ağırlıkla ele almalı, bu somut tehlikeye karşı barış hareketinin daha da güçlenmesi yolunda Türkiyeli göçmen yığınlarının seferber edilmesine yönelik kararlar geliştirmelidir.

Ancak barış hareketinin güçlendirilmesi görevinin yerine getirilmesinden söz ederken bazı noktalara değinme gereği duyuyoruz. Herseyden önce nükleer savaş tehlikesinin silah üretimi yapan patronlardan kaynaklandığını hesaba katmalıyız. Bu silah tekellerinin iktidarda söz sahibi olduğu ülkelerde yoğun bir silahlanma sürüyor. Silahlanma çabası, "Sovyet tehdidi", "Sovyet askeri üstünlüğü" yalanlarına dayandırılarak haklı gösterilmeye çalışılıyor. Ne var ki dünya barışını tehdit eden tehlike ABD patentlidir. Dünyanın çeşitli bölgelerinde savaşa girişen ABD ordularıdır. Tek başına Grenada, El Salvador, Nikaragua, Lübnan ve Basra Körfezi'ndeki saldırılar bu görüşü doğrulamaya yeter de artar bile. Nitekim bu gerçek bugün dünyanın dört bir yanında yükselen ve en geniş politik, dinsel vb. görüş ve inançtan insanları kucaklayan barış hareketi içinde yaygın olarak destek bulunmaktadır.

ABD atom füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı tüm Batı Avrupa'nın barışsever halkları, milyonlarca insan barış gösterileri düzenlediler. İngiltere'de de güçlü bir barış kampanyası faaliyet yürütüyor. Günümüzde barış için savaşım çeşitli ırk ve uluslardan, farklı felsefi görüş, dini inanç ve politik eğilimlerdeki insanları biraraya getiriyor. Çünkü nükleer silahlarla yapılacak savaş tüm insanlığın yaşamını tehdit ediyor. Varolan nükleer silahların yıkıcı gücü dünyayı bir kaç kez yoketmeye yeterlidir. Nükleer savaşın ne yeneni ne de yenileni olacaktır. Yeraltı sığınaklarında gizlenme olanağına sahip olanlar bile dışarı çıktıklarında artık yaşamlarını sürdürme olanağı bulamayacaklardır. Bütün bunlar barışın korunmasının ve barış hareketinin güçlendirilmesinin

ne denli ertelenmez bir görev olduğunu gösteriyor.

Günümüzde dünya halkları barıştan yanadır. 1983 yılında Çekoslovakya'nın başkanlığında 132 ülkeden barış savunucularının " Barış ve Yaşam İçin, Nükleer Savaşa Karşı" belgisiyle biraraya gelmesi bunu gösteriyor. Şu anda silahlanmaya günde 1,5 milyar dolar harcanıyor. Bu paraların barışçı amaçlarla kullanılması halinde bu paralarla açlığa, hastalıklara işsizliğe çoktan son verilebilirdi.

Savaş kaçınılmaz mıdır? Nükleer savaş tehlikesi önenebilir mi? Sosyalist ülkeler, başta da SSCB, barışın korunmasında, savaş tehlikesinin ortadan kaldırılmasında ana etkindir. İkincisi, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki yeni özgürlüğüne kavuşmuş ülkelerin ezici çoğunluğu barışın güçlenmesinden yana çıkıyorlar. Üçüncüsü, kapitalist ülkelerde işçi hareketi ve geniş emekçi yığınlar barış ve sosyal ilerleme için savaşıyorlar. Dördüncüsü, tüm dünyada nükleer savaşın önenebilmesi için yığınlal eylemler yayılıyor. Böylesine geniş kapsamlı bir harekete dünyamız tanık olmadı. İngiltere'de 50 milyon insanı temsil eden 150 belediye kendi bölgelerini "nükleer silahlardan arınmış bölge" ilan etti. Günümüzde barış hareketi en geniş güçleri biraraya getiriyor. Öyleyse barışın korunması ve nükleer savaş tehlikesinin ortadan kaldırılması, silahlanma yarışının durdurulması için biz Türkiyeli göçmen işçiler de seferber olmalıyız. Göçmen yığınları bu savaşıma aktif ve daha geniş olarak çekmeliyiz. İngiltere'deki barış hareketine Greenham Common'da direnen kadınlara omuz vermeliyiz.

Değerli arkadaşlar,

İngiltere'deki "Nükleer Silahsızlanma Kampanyası" CND'nin Hackney şubesi geçtiğimiz yıl Temmuz ayında yaptığı toplantıda Türkiyeli göçmen işçilerin yoğun olarak yaşadıkları Hackney bölgesinde, onların İngiltere'deki barış savaşımına aktif katılımı için çalışılması, bu amaçla CND broşürlerinin Türkçeye çevrilmesi ve Halkevi ile sıkı işbirliği yapılması kararları aldı. Halkevi bu sıkı işbirliği kararını hayata geçirmek için vargücüyle çalıştı; Türkiyeli göçmen işçilerin İngiltere'deki barış savaşımına destek olması yolunda birçok eyleme katıldı. Güney Afrika ırkçı rejiminin başbakanı Botha İngiltere başbakanı Thatcher'ın davetlisi olarak 2 Haziran 1984 günü İngiltere'ye geldi. Irkçı rejiminin başbakanı İngiltere'de büyük tepkiyle karşılandı. Bu tepki geniş çapta dağıtılan bildirilerde ve 2 Haziran 1984 günü yapılan ve 20 bini aşkın kişinin katıldığı yığınlal protesto yürüyüşünde ifadesini buldu. İngiltere'deki ırkçılık aleytarı ve barışsever geniş güçlerin yanısıra, Halkevi öncülüğünde Türkiyeli işçiler de bu eyleme aktif katıldılar.

9 Haziran 1984 günü Londra son yılların en yığınlal yürüyüşlerinden birine tanık oldu. İngiltere'ye gelen Reagan yürüyüşüne katılan 200 bin kişi tarafından protesto edildi. CND tarafından düzenlenen yürüyüşün ana belgisi "Reagan, giderken füzele-

rini de al götür" idi. Halkevi'nin üyeleri, Türkiyeli işçiler "Reagan, Pentagon, Türkiye'den ellerinizi çekin" belgisiyle bu yığinsal eyleme katıldılar.

Değerli arkadaşlar,

İngiltere'ye Kruyz füzelerinin yerleştirilmesine ve Trident roketlerinin satın alınmasına karşı verilen savaşım, yalnız İngilizleri değil, aynı zamanda tüm insanlığı ilgilendirir. Bu bilinçledir ki, Türkiyeli göçmen işçiler buradaki barış hareketine aktif katkıda bulunmaktadır. Önümüzdeki dönem bu katkının daha da yükseltilmesi için vargücümüzle çalışmalıyız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA DERNEĞİ
TÜSTAV

İngiltere işçi sınıfı hareketinin,
barış ve demokrasi güçlerinin
onuru madencilerin savaşını sürüyor

Geçtiğimiz yıl, Batı Avrupa ülkelerinde, tekeller ve burjuva hükümetlerin işçi sınıfı ve emekçi yığınlarına karşı saldırıları arttı. Öte yandan yabancı emekçilerin politik ve sosyal haklarına yönelik sınırlamalar da geniş boyutlara vardı. Yıgınsal işsizliğin giderek büyüdüğü bu ülkelerde işçi sınıfı ve emekçi yığınlar saldırılara karşı değişik biçimlerde savaşım yürüttüler. Federal Almanya'da 35 saatlik iş haftası için 9 milyonu aşkın emekçinin savaşımı, tekellere ve burjuva hükümetlere korkulu günler yaşattı. İngiltere'de ise, bu ülkenin tarihinde eş görülmemiş bir savaşım sürüyor. İngiltere'de ve uluslararası çapta büyük etki yaratan bu grev Halkevimizin çalışmalarında da önemli bir ağırlık teşkil etti. İşbaşı yapmış olmalarına karşı madencilerin Thatcher hükümetine, Kömür İşletmesine karşı mücadelesi sürüyor. Thatcher'ın göstermeye çalıştığının aksine, işbaşı yapmakla madenciler yenilmediler. Aslında, daha da güç toplamak için örgütlü ve düzenli bir biçimde geri çekildiler. Bu savaşım da daha son söz söylenmedi. Kısaca, madencilerin iş güvencesi için savaşım sürüyor.

Bildiğiniz gibi kömür üretimini sınırlamayı amaçlayan Kömür İşletmesi başlangıçta 20 kömür ocağını "zarara çalışıyor" gerekçesiyle kapatıp 20 bin işçinin işine son verme planını öne sürünce kömür madeni işçileri greve başlamışlardı.

Kuşkusuz Kömür İşletmesi Thatcher hükümetinin açık desteğine güveniyordu. Thatcher hükümeti ise kömür sanayini özel sektöre devretme hazırlıkları içindeydi. Tekelci burjuvazinin ve onun sözcülerinin asıl hedefi İngiltere işçi sınıfı hareketinin savascan ve öncü kesimlerini gücünden düşürmektir. Hükümet, sendikal hareket içinde sınıf uzlaşmacılığı eğilimini güçlendirmeyi amaçlıyordu. Bütün bunlar için madenciler ne pahasına olursa olsun yenilgiye uğratılmalıydı; savascan sendikaları NUM parçalanmalı, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı etkisiz hale getirilmeliydi; Arthur Scargill gibi bir işçi lideri yıpratılıp, ortadan kaldırılmalıydı.

Grev başlangıcında Thatcher hükümeti, Kömür İşletmesi, polis, gerici basın, radyo, televizyon hep birden direnişi kırmak için kolları sıvadılar. Sendikanın mal varlığına, grev fonuna el konuldu. Östelik parlamentodan bir dizi sendika düşmanı yrsa da daha önceden çıkarılmıştı. Sendikal örgütler ve liderleri cezalara çarptırıldılar. Grevcilere gelen dayanışma yardımlarının kendilerine ulaşmasını engellemeye çalıştılar. İş güvencesi için savascan grevciler "iç düşman" ilan edildi. "Terörist" diye adlandırıldı. Egemen güçler kamuoyunda grevcilere artan desteği bu saldırılarla kırmaya yöneldiler. Polis saldırılarında ise üç işçi öldü, üç bin kişi yaralandı ve yedi bin işçi tutuklandı.

Ancak, madenciler tüm bu baskı ve saldırılara boyun eğmediler, cesaret ve özveriyle savaşımalarını sürdürdüler. Grevcilerin işbaşı yaptıkları bugünlerde ise, burjuvazinin moral ve psikolojik baskı yöntemlerine karşı, tutuklu bulunan tüm grevci işçilerin serbest bırakılması ve işlerine geri alınması için mücadele ediyorlar. Başları dik, onurla işçi marşları söyleyerek, bando-mızıka eşliğinde işbaşı yapan grevciler Thatcher hükümetinin demagojilerini boşa çıkarıyorlar. Bütün bunlar, örgütlü işçi sınıfının asla yenilmeyeceğini gösteriyor.

Değerli arkadaşlar,

Madencilerin grevi İngiltere'nin tarihinde eş görülmemiş bir dayanışma hareketine neden oldu. Uluslararası çapta Sovyetler Birliği, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Çekoslovakya, Macaristan, Fransa, Danimarka, Hollanda, Norveç ve Avusturalya ülkelerinin emekçileri ve sendikaları başta olmak üzere, tüm dünya emekçileri sınıf kardeşliğinin somut örneklerini verdiler. Madencilerle dayanışma hareketi ülke çapında da geniş destek buldu. İngiltere'de bulunan Türkiyeli göçmen yığınlar da dayanışmadan geri durmadı. Türkiyeli işçiler Halkevi öncülüğünde sınıf dayanışması görevlerini yerine getirdiler. Kuşkusuz görev bitmiş değil. Bu nedenle de yaptıklarımızla yetinemeyiz. Dayanışmayı daha da yükseltmeliyiz. Genel Kurulumuz bu yönde somut kararlar almamızdır.

Sayın konuklar, değerli üyelerimiz,

Halkevi İngiltere çapında ve uluslararası alanda geniş destek bulan madencilerin greviyle etkin dayanışma eylemleri örgütledi. 17 Haziran'da Kent bölgesi grevci işçi ve aileleri için yapılan sosyal geceyi, 2 Aralık'ta Galler'deki sosyal gece izledi. Ardından yine Güney Galler'de uluslararası bir dayanışma şöleni örgütledik. Bu sosyal gecelerde toplam iki bin grevci işçi ve ailesine ulusal yemeklerimiz ücretsiz olarak sunuldu. Halkevi folklor ve müzik ekiplelerimiz ilgiyle karşılanan gösteriler yaptılar. Kent ve Güney Galler NUM yöneticileri örgütümüze, gösterilen dayanışmadan dolayı, birer madencifeneri armağan ettiler. Aberdare belediyesi Halkevini kardeş kuruluş ilan etti. NUM bölge yöneticileri, bölge milletvekili Ann Clwyd bu gecelerde yaptıkları konuşmalarda Türkiyeli işçilerin dayanışmasına büyük değer biçtiklerini, Türkiye halklarıyla, barış ve demokrasi güçleriyle dayanışmalarını güçlendireceklerini vurguladılar. Burada madencilerle dayanışma eylemleri üzerinde uzun uzadıya durmak istemiyoruz. Ama özellikle 6 Ocak 1985'teki uluslararası şölen üzerinde durmalıyız.

Değerli arkadaşlar,

Halkevinin ulusal ve uluslararası alanda büyüyen madencilerle dayanışma hareketinde aktif yer alması, düzenlenen sosyal gecelerin grevci işçiler arasında coşku ile karşılanması grevci işçilerden değişik bölge ve kentlerde bu eylemlerin sürdürülmesi istemini de beraberinde getirdi. NUM Güney Galler bölge örgütü uluslararası bir dayanışma gecesi yapılması için Halkevi'ne başvurdu. Böylece 6 Ocak günü

Halkevi'nin organize ettiği ve Peru, İran, Irak halk müziği ve İngiliz "Arts for Labour" (Emek için Sanat) gruplarının da katıldığı uluslararası dayanışma şöleni Abercannon'da gerçekleştirildi. Ulaşım ve Genel Hizmetler Sendikası TGWU Güney Galler'e gidiş ve dönüş için bir otobüs sağladı. Sonuçta uluslararası dayanışma şöleni İngiltere'de geniş yankılara neden oldu. ITV televizyonu eylemi bir gün öncesinden duyurdu. Bölge televizyonu dayanışma şölenine geniş yer verdi. Türkiyeli göçmen işçilerin sınıf kardeşleri madencilere verdiği destek başta tek günlük işçi gazetesi "Morning Star" olmak üzere yerel ve ulusal basında yer aldı. İngiltere sendikalar konfederasyonu Norman Willis, işçi Partisi sol-kanat milletvekilleri Tony Benn, işçi Partisi Avrupa Parlamentosu üyesi Alf Lomas Halk-eve'ni kutlayan mesajlarla dayanışma gecesine destek oldular.

Değerli arkadaşlar,

Halkevi sadece İngiltere'deki Türkiyeli göçmen işçilerin madencilerle dayanışma-sını yükseltmek için çalışmalarında bulunmakla da yetinmedi. Batı Avrupa'daki göçmen işçiler arasında gelişen madencilerle dayanışma konusunda kardeş göçmen işçi örgütleriyle ilişkiye geçti. Bunun sonucu olarak Federal Almanya'daki Türkiye-11 göçmen işçi örgütü FİDEF'in Türkiyeli işçiler arasında topladığı 4,700 markı 2 Aralık 1984'te yapılan gecede NUM yöneticilerine verdik. Fransa'daki kardeş göçmen işçi örgütü FTİB ise 6,400 Frank ile 6 Ocak 1985'teki gecenin masraflarına katıldı.

Yine 6 Ocak'taki uluslararası şölene Halkevi'nin davetlisi olarak gelen Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal, toplantıda yaptığı konuşmada grevci madencilere Türkiye işçi sınıfının dayanışma ve destek selamlarını iletti.

Halkevi ve onun bilinçli üyeleri çeşitli örgütlerce düzenlenen madencilerle dayanışma eylemlerine de aktif olarak katıldı. TUC Güney Doğu Bölge Temsilciliği'nin 27 Haziran 1984'te Londra'da yaptığı yürüyüşe Halkevi üyeleri "İngiltere madencilerine Türkiyeli işçilerden dayanışma selamları" yazılı pankartlarıyla katıldılar. 6 Aralık 1984'te Hornsey Town Hall'de yapılan sosyal gecede Halkevi folklor ve müzik ekipleri gösteriler sundular. Halkevi tarafından hazırlanan ulusal yemeklerimizden elde edilen gelir madencilere dayanışma olarak verildi. 24 Şubat 1985 günü Londra'da yapılan maden işçilerini destekleme yürüyüşüne Türkiyeli işçiler Halkevi pankartı ardında yığinsal olarak katıldılar.

Değerli Kongre Üyeleri,

Halkevi madencilerin greviyle etkin dayanışma eylemleri örgütledi. Bu eylemler Halk-evinin örgütsel düzeyini ve sınıfsal perspektifini net ve açık olarak ortaya koyuyor. İkincisi, Türkiyeli göçmen işçilerin bu savaşıma aktif destek verdiğini gösteriyor. Türkiyeli sınıfsal ve enternasyonalist görevlerini yerine getirmislerdir. Ancak, Halkevi ve onun bilinçli üyeleri, Türkiyeli göçmen işçiler sadece

bu görevlerini yerine getirmiş olmadılar bu eylemlerle. Aynı zamanda İngiltere'deki yerli-yabancı tüm işçilerin iş güvencesi ve güvenli bir geleceğe, insanca ve hakça bir geleceğe kavuşması için de bunun gerekli olduğunun bilinciyle hareket ettiler. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki, madencilerin savaşımının yenilgiye uğraması ırkçılık ve yabancı düşmanlığının tırmanmasına elverişli ortam hazırlayan işsizliğin artmasını getirecektir. Sınıf kardeşlerimizin yenilgisi kaçınılmaz olarak ırkçı-faşist kampanyaların, yabancı düşmanlığının tehlikeli boyutlara ulaşmasına neden olacaktır.

Bu nedenle madencilerle dayanışmayı yükseltmek için çabalarımıza daha da hız vermeliyiz. Türkiyeli göçmen yığınların en geniş kesimine bu gerçekleri kavratmak için çabalarımızı arttırmalıyız. Geniş yığınları seferber etmenin yollarını bulmalıyız. Kısa zamanda yığinsal nitelik alan örgütümüzü daha da güçlendirmeliyiz. Yenilgiyi değil, zaferi paylaşmak için madencilerle dayanışmayı yükseltmek sınıfsal görevimizdir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

GLC VE ÖTEKİ BELEDİYE BİRLİKLERİNİN ORTADAN KALDIRILMASINA VE
BELEDİYE HİZMETLERİNİN KISITLANMASINA KARŞI;
DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SAVUNULMASI İÇİN

Değerli arkadaşlar,

Thatcher hükümetinin işçi sınıfına düşmanca saldırılarını sergiledik. Bu saldırının sivri ucunun işçi sınıfı hareketine, onun savaşkan kesimi madencilere yöneltildiğini ortaya koyduk. Ancak bu hükümet sadece işçi sınıfına değil, tüm emekçilere düşmandır. Bu nedenle de kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklere karşı savaş açmıştır. Geçtiğimiz dönem GLC ve öteki büyük kentlerin belediye birliklerinin kaldırılması girişimlerine tanık olduk. Bildiğimiz gibi Thatcher hükümetinin başta GLC olmak üzere 8 büyük kentteki belediyeler birliklerinin ortadan kaldırılması için hazırladığı yasa tasarısı kesinleşmek üzeredir. İngiltere'de yerel yönetim olarak da adlandırılan belediye birlikleri semt belediyelerinin çalışmalarını koordine ediyor ve kent çapında ele alınması gereken sosyal hizmetleri yerine getiriyor. Hükümet ise bir yandan kamu harcamalarını kısıtlama, halkın yaşam düzeyini düşürme, öte yandan da yerel halkın oylarıyla işbaşına gelen belediye birliklerinin yetkilerini merkezi hükümete yani kendisine devretme amacıyla. Böylece İngiltere'de özellikle son yıllarda her alanda keskinleşen çelişkiler bu alanda da gelişiyor. Bu nedenle de sorunu sadece GLC başta olmak üzere 8 belediye birliği ile hükümet arasındaki bir çatışma olarak algılamak yanlış olur. Nitekim bu 8 belediye birliğinin gerek barış savaşımında gerekse emekçi halkın gereksinimlerini karşılama konusunda en ileri belediyeler olması bu saldırının bilinçli olarak yürütüldüğünü ortaya koyuyor. Hükümetin girişimi yerli-yabancı tüm emekçi yığınlara, onların demokratik hak ve özgürlüklerine karşı yönelmiştir. Rejimin giderek otoriterleştirilmesi planlarının bir parçasıdır. Öte yandan, tüm belediyelerin sosyal harcamalarını hükümetin koyduğu sınırlar içinde tutmayı öngören yasa yürürlüğe girmiştir. "Ratecapping" denilen bu yasa ile gerici hükümet yerel yönetimleri büyük ölçüde kendi denetimine alabilecek, belediyelerin yürüttüğü pek çok kamu hizmeti tehlikeye düşecektir.

İşte bu bilinçledir ki, Halkevi göçmen işçileri de yakından ilgilendiren bu konuda aktif tutum almış, özellikle Hackney ve Haringey semt belediyelerinin "rate-capping" aleyhinde düzenledikleri tüm girişimlere omuz vermiştir ve vermektedir.

2 Mart 1985 günü Hackney'de düzenlenen motorlu yürüyüşe Halkevi folklor ekibiyle katılarak belediye hizmetlerinin kısıtlanmasına karşı Türkiyeli göçmen işçilerinin protestosunu dile getirmiş, ve ayrıca 7 Mart günü belediye bütçesinin tartışılması sırasında Hackney belediye binası önünde düzenlenen eylemde de yığınsal olarak yer almıştır. Bu alandaki çalışmalarımızı bundan böyle de belediyelerle işbirliği içinde arttırmalıyız.

**TÜRKİYELİ GÖÇMENLERİN ÜZGÖL EKONOMİK, SOSYAL
VE KÖLTÖREL SÖRÖNLERİNİN ÇÖZÖMÜ DÖĞRÖLTÖSÖNDÖ**

Halkevi en bafsta işçiler olmak Özere İngiltere'deki TÖrkiyelilerin sosyal, kÖltÖrel ve ekonomik sorunlarına çÖzÖm bulmak için kurulmuştur. Sorunlarımızın başında giderek artan işsizlik geliyor. İçinde yaşadığımız sistemin doğal bir sonucu olarak varolan ekonomik kriz derinleştikçe işsizlik artıyor. İngiltere'de işsizlik sorunu biz TÖrkiyeli işçileri de yakıcı bir biçimde etkiliyor. İşsizliğin bu denli yÖkselmesi, egemen çevreler ve faşist gÖçler tarafından kÖrÖklehen yabancı dÖşmanlığının da alabilđiđine yÖkselmesini getiriyor. Yabancı dÖşmanlığının ana malzemelerinden birisi olarak "işsizliğin sorumlusu yabancılarıdır" deniliyor. Oysa tekellerin yarattığı bunalımın faturasının işçi sınıfına, emekçi halka Ödettirilmesi sorunu, yalnız gÖçmen işçilerin sorunu değildir. Yerli ve yabancı tÖm işçilerin sorunudur. Ancak, gÖçmen işçiler, toplumda en ÖrgÖtsÖz kesimi oluşturdukları için faturayı ağırlıklı olarak Ödemek zorunda kalıyorlar.

Değerli arkadaşlar,

Halkevi, Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FİDEF), Hollanda TÖrkiyeli İşçiler Birliği (HTİB), Belçika TÖrkiyeli İşçiler Birliği (BTİB), İsveç TÖrkiyeli İlericiler Birliği (İSTİB) Federal Almanya'nın Frankfurt kentinde yabancı dÖşmanlığına karşı uluslararası bir konferans dÖzenlediler. 27 Ekim 1984'te yapılan bu konferansa birçok Avrupa Ölkesinden parti lideri, milletvekili, bilim adamı, sendikacı ve yazar konuşmacı olarak katıldı. Konferansa İngiltereden destek alışmaları Halkevi tarafından yÖrÖtÖldÖ. İngiltere'nin Önde gelen sendikacıları, milletvekilleri, Lordlar ve Avrupa Parlamentosu Öyeleri Konferansı meşajlarla desteklediler. Yabancı dÖşmanlığı ile ilgili Konferans Avrupa çapında ilgi yarattığı gibi, TÖrkiye basını da bu eyleme yer vermek zorunda kaldı.

Yabancı dÖşmanlığına karşı uluslararası konferansa Halkevi'nin davetlisi olarak katılan Avrupa Parlamentosu Öyesi Alf Lomas, İngiltere'de de ırk ayrımının tehlikeli boyutlara ulaştığını, İşçi Partisi ve sendikaların ırk ayrımına, sınır dışı edilmelere karşı ortak çalışmaları yÖrÖtÖğÖnÖ söyledi.

600 delegenin yeraldığı konferansta Batı Avrupa Ölkelerinde artan yabancı dÖşmanlığı kınanarak, tÖm kişi ve kuruluşlara bu konuda aktif tavıralmaları için ağrı yapıldı.

Değerli arkadaşlar,

Yabancı dÖşmanlığı toplumsal bir sorundur. Yerli-yabancı tÖm ilerici, demokrat kişi ve kuruluşların ortak sorunudur. Bu nedenle bu soruna karşı savaşım, bu kişi ve kuruluşlarla birlikte yÖrÖtÖlmeğidir.

Yabancı dÖşmanlığının İngiltere'deki en somut uygulama biçimi sınır-dışı etmelerdir. İişderi Bakanlığı İngiltere'ye en zor koşullar altında geemini sağlamak için gelmek zorunda kalmış işçileri "yasa-dışı gÖçmen diye nitelendirerek sınır dışı ediyor. Bu amaçla işçilerin çalıştıkları işyerlerine ve evlerine sık sık polis baskınları dÖzenliyor. TÖrkiyeli işçiler hergÖn, her saat bu "kaçak" işçi avının acı sonuçlarını yaşıyor. İrkçi ve ayrımcı gÖçmenler yasanı Thatcher hÖkÖmetinin baskıcı yÖntemleriyle birlikte TÖrkiyeli gÖçmen işçiler Özerinde tÖm şiddetiyle uygulanıyor. Bu yasanın ırki ve ayrımcı niteliği ortadan kaldırılmalıdır. İngiltere'de oturan işçilerin oturma ve çalışma hakkı sağlanmalıdır.

Yabancı dÖşmanlığı ve ırki uygulamalara sınır kapılarında da tanık oluyoruz. Bu Ölkeye giren yabancıları sınır kapılarında gÖçmen polisi akla gelmedik baskı yÖntemleri uyguluyor. Gerici-baskıcı Thatcher hÖkÖmetinin ırki politikası sınır kapılarına dayanmaktadır. GÖçmen polislerinin ırki-kafatası 6 haftalık bir kurs-tan sonra gÖreve başladıkları, sınır kapılarına gelenleri sokmama eğilimiyle davranmaya zorlandıkları Londra'da yayınlanan New Statesman dergisinin 26.Ekim.1984 tarihli sayısında ortaya çıkarıldı. Gazete bir gÖçmen polisinin itirafını yayınladı. Bu itirafda adı geçen gÖçmen polisi, sınır kapılarında uygulanan ve kendisinin de uygulanmak zorunda bırakıldığı ırki politikalara, Ön yargılı davranışlara dayanamayarak mesleğinden ayrıldığını belirtiyordu. Kuşkusuz bÖtÖn bunlar ırkiliğin, yabancı dÖşmanlığının bir hÖkÖmet politikası olduğunu gÖsteriyor.

İrkçılık ve yabancı düşmanlığının sonuçları bu kadarla da kalmıyor. Gerici Thatcher hükümetinin "kaçak işçi avı" sürdürdüğü Türkiyeli göçmen işçiler, en az ücretleri alırlar. Sürekli olarak ansızın, apar topar atılma tehlikesi altında yaşarlar; Mahkemelere çıkarılırlar; Hapishanelere atılırlar. Ashford hapishanesi böylesi işçilerle dolup taşmaktadır. Hapishanelerdeki insanlık dışı koşullar da cabası. İssiz kvldıklarında diğer işçiler gibi işsizlik parası alamazlar. Çünkü ırkçı ve ayırımçı göçmenler yasası bu işçileri yasa dışı göçmenler diye nitelendirir. Oysa, egemen güçler, ayaklarına kadar gelen bu ucuz işgücünden ekonomik olarak yararlanmak için bu duruma göz yummuşlardır. Son yıllarda işsizliğin çığ gibi büyümesi karşısında saldırılarını arttırma yoluna gidiyorlar. Tıpkı bir zamanlar davul zurna ile karşılanan işçilerimizin Federal Almanya'da, Hollanda'da ve Belçika'da geri dönüştürme zorlanması gibi.

Değerli Üyelerimiz,

İrkçılık ve yabancı düşmanlığına, onun İngiltere'deki somut biçimi olan sınır dışı etmektir karşı mücadeleyle güçlendirmeliyiz. Bunu yolu yerli-yabancı tüm işçilerin, örgütlerin birliğinden geçiyor. Ama herşeyden önce işçilerin Halkevi çatısı altında birliğini ve mücadelesini yükseltmeliyiz. Halkevi bu soruna ciddi ve uzun vadeli bir yaklaşım gösteren yegane Türkiyeli göçmen örgütüdür. Yabancı düşmanlığı uzun vadeli, kalıcı bir sorundur. Yabancı düşmanlığına karşı savaşım da kalıcı ve sürekli bir çalışmayı ön görüyor. Geniş yığınların bu savaşıma çekilmesini zorunlu kılıyor.

Halkevi Genel Kurul öncesi İngiltere'de yasa-dışı göçmen diye nitelendirilen Türkiyeli göçmen işçilerin sınır dışı edilme uygulamasına karşı kapsamlı ve ciddi somut hedefleri olan bir kampanya ile savaşım yürütmek için hazırlıklarını tamamladı. Halkevinin bu konuya ilişkin açtığı kampanya GÖÇMEN HAKLARI KAMPANYASI adını taşıyor. Göçmen Hakları Kampanyası'nın başkanlığını Avrupa Parlamentosu üyesi işçi Partisi Alf Lomas, Başkan vekilliklerini ise işçi Partisi milletvekili Ann Clwyd, Batı Avrupalının en büyük sendikası IGWU'nun başkanı Walter Grendale, Avukat Lary Grant, Halkevi onur başkanı Cam Matheson, Halkevi 2. Başkanı Doğan Can, Sekreterliğini ise Avukat Rita Sethi yürütecektir.

Kampanya Genel olarak göçmenlerin tüm hakları için savaşımı hedef almıştır. Ancak üç yakıcı soruna gündeminde ağırlıkla yer vermiştir. Kampanya en başta yabancı düşmanlığına, onun İngiltere'deki uygulaması sınır dışı etmelere, sınır kapılarındaki ırkçı uygulamalara, "kaçak" işçi avına, polis baskılarına karşı İngiltere'deki demokrasi ve barış güçlerinin desteğinde savaşım yürütecek; Çalışma ve oturma hakkı almak için somut hedeflere yönelecek; Bu hedeflere ulaşmak için Türkiyeli göçmenlerin ve diğer azınlık gruplarının desteğini yükseltecek. Kampanyanın ikinci hedefi bu ülkede oturma ve çalışma hakkı olan göçmenleri kapsıyor ve eş ve çocuklarını bu ülkeye serbestçe getirebilme ve oturma ve çalışma hakkından yararlanabilmelerini sağlama amacına yöneliyor. Göçmen Hakları Kampanyasının bir diğer hedefi de yüksek okullara ve mesan kurslarına devam eden öğrencilerin sorunlarına yönelik. Türkiyeli öğrenciler, İngiliz Uluslar Topluluğu (eski sömürgeler) ve Ortak Pazar ülkelerinden gelen öğrencilerden daha yüksek miktarda para ödemek zorunda kalıyorlar. Bu açık ayırımı tutuma karşı eğitim olanaklarından eşit yararlanmak için Kampanya mücadele sürdürecektir.

Değerli arkadaşlar,

Bu hedeflere ulaşmak kolay olmayacak. Dana önce de vurguladığımız gibi, Göçmenler Yasası ırkçı ve ayırımçı maddelerle dolu; gerici Thatcher hükümeti iktidarda. Ostelik yabancı düşmanlığı uzun vadeli, kalıcı bir sorun. Ancak bu hedefler ulaşılacak şeyler de değil. Birlik ve mücadele, yerli-yabancı tüm işçilerin ortak savaşımı belirleyicidir. Halkevi öncülüğünde Türkiyeli göçmen işçilerin, öğrencilerin bu hedeflere ulaşmak için yürütecekleri savaşım zaferi getirecektir.

Genel Kurul sonrası Kampanya'nın ulaşmak için verdiği savaşıma en geniş göçmen yığınlarını seferber etmek başta yeni seçilecek Yönetim Kurulu ve Halkevi'nin bilinçli, fedakar üyelerine düşecektir.

Değerli Üyelerimiz,

Bildiğiniz gibi Halkevi 31 Mart ve 1 Nisan 1984'te Hollanda'nın Amsterdam şehrinde yapılan "Batı Avrupa'da Adalet ve Farklılıklara Saygı" adlı Batı Avrupa göçmen işçiler konferansına katıldı. Toplantıda göçmen işçi sorunları ve istemleri bir Manifesto haline

getirildi. Bu Manifesto Halkevi tarafından Türkçeye çevrilerek Londra'da dağıtıldı.

Bu Konferansta tartışılan konuların başında ailelerin birleşme hakkı, yerleşme ve çalışma hakkı vb. yeraldı. Örgütümüz böylesi konferansların göçmen işçilerin sorunlarının çözümünde bir adım teşkil ettiği inancındadır. Öte yandan böylesi konferanslar Batı Avrupa göçmen işçilerinin birliğini geliştiriyor.

Kuşkusuz sorunlarımız ve bu sorunların çözümü için savaşım başka konuları da kapsıyor : Çalışan emekçilerin çocukları için bakıcı sorunu da önem taşımaktadır. Varolan çrcuk yuvalarının yetersiz olduğunu hepimiz biliyoruz. Halkevi kar değil hizmet amacına ağırlık veren bir anlayışla çocuk yuvaları sorununa eğilmelidir. Bu konuda belediyelerle ilişkileri sıklaştırmalıyız.

Konut sorunu ise canalıcı sorunlardan biridir. Halkevi oturma ve çalışma izininin varolup olmadığına bakılmaksızın tüm göçmenlerin belediye konutlarından esit olarak yararlanmalarını savunuyor. Ancak kabul etmeliyiz ki, bu sorunun yakıcılığı yanında bu istemin elde edilmesi kolay gözüküyor. Halkevi bu soruna ilişkin kooperatif türü bir örgütlenmenin daha sonuç alıcı olabileceğine inanıyor. Bu yolda çalışmalarmız vardır. Yeni dönem bu çalışmaların somut bir biçime kavuşturulması için tüm gücümüzü harcamalıyız. Konut sorunun çözümü için göçmen işçilerin konut kooperatifini kuracağız.

Dil sorunu ayrı bir yakıcı sorun. Bu konuda özellikle çocuklarımızın kendi anadilini doğru dürüst ya da hiç konuşamaması üzerinde durmalıyız. Çocuklarımıza anadilde eğitim sağlanması için Genel Kurul sonrasında çalışmalarımızı hızlandırmalıyız.

İngiltere'de bulunan Türkiyeli işçilerin ciddi ve önemli bir soruna da çalışma koşullarının çağdışı durumda olmasıdır. İşçi ve emekçiler en temel haklarından yoksun bulunmaktadır. Genellikle küçük işyerlerinde çalışıyor olmalarının sendikalaşmayı güçleştirdiğini biliyoruz. Parça başı çalışma hem sömürünün artmasını hem de işçiler arasında rekabete yolactığından birliği bozucu rol oynuyor. Türkiyeli işçiler iş güvenliğinden, bir dizi sosyal haklardan yoksundur. Halkevi tüm bunlara, göçmen işçilerin sendikalaşması somut hedefini önüne koyarak, çözüm getirmek için çalışma yaptı. Bu konuda gerekli girişimlerde bulundu. Genel Kurul sonrası göçmen işçilerin sendikalaşması için savaşımı yükselteceğiz.

Halkevi göçmen işçilerin politik hakları ve özellikle oy hakkı için de savaşım yürüttü. İçinde bulunduğumuz günlerde de süren, Hackney belediyesinin başlattığı İrk ve Oy Hakları Kampanyası çalışmalarına aktif katkıda bulunuyoruz. Onbinlerce bildiri, afiş vb. tanıtıcı materyalin çeviri ve basım işlerini Halkevi üstlendi. Önümüzdeki dönemde göçmen işçilerin seçme ve seçilme hakkının savunulmasında olsun bu hakkın göçmen işçilerin çıkarları doğrultusunda kullanılmasında olsun çabalarımızı arttırarak sürdürmeliyiz.

Değerli arkadaşlar, Türkiyeli göçmenlerin sorunlarının çözümü için sürekli çaba gösteren Halkevi kuruluşundan buyana artan oranda üyelerinin ve göçmen yığınlarının İngilizce bilmemekten kaynaklanan sorunlarının giderilmesi için de faaliyet yürüttü. Bu amaçla örgütümüzde dil bilen, İngiltere'deki çeşitli kurumların işleyişini kavrayan bir kadro oluşturduk. Ekip halinde göçmen işçilerin hastahane, okul, doktor, dişi, konut, mahkeme gibi sorunlarına yardımcı olarak gönüllü faaliyet yürüten bu arkadaşlarımıza Genel Kurulda gösterdikleri özveriden dolayı teşekkür ediyoruz. Home Office, British Refugee Council, DHSS, Council gibi kurumlarla ilişki kuracak göçmen işçilerin sorunlarına önemli ölçüde eğilen Halkevi günde ortalama 3 kişinin bu tür sorunlarının giderilmesinde rol oynuyor. Bu sosyal hizmetin bir yılda 100'i aşkın kişiyi kapsadığını düşünürsek, tek başına bu olgu bile örgütümüzün yığınların sorunlarına sahip çıkmadaki aktivitesini gösteriyor.

Değerli konuklar, değerli Kongre üyeleri,

Halkevi kültürel çalışmalardan da geri durmadı. Halkevi müzik ekibi örgütümüzün kuruluşundan buyana faaliyet yürütüyor. Folklor ekibimiz halkoyunlarından sunduğu davul zurna eşliğindeki gösterileri ile ulusal kültürümüzün bu renkli unsurlarını yabancı ellerde yaşıyor. Kuşkusuz zorluklarımız vardır. Ancak zorluklar aşılmaz değildir. Biz Yönetim Kurulu üyeleri olarak Genel Kurulumuz önünde bu alanda faaliyet yürüten fedakar üyelerimize, müzik ve folklor ekiplerimizin öğretmenlerine teşekkürü borç biliriz. Müzik ve folklor ekiplerimiz sayısız festival-

lere, maden greviyle dayanışma gecelerine, Halkevi'nin sosyal gecelerine gece-gündüz demeden renk kattılar. Tümü işçi arkadaşlardan oluştu, amatör ruhla çalıştılar. Ama çabaları boşa gitmedi. Her gösterilerinde alkış ve beğeni topladılar.

Çocuk korosundan da bahsetmeliyiz. Halkevi üyesi kadınlarımızın girişimiyle oluşturulan Çocuk Korosu geçtiğimiz yıl Nisan ayında ve son olarak ta Yılbaşı Balosunda da gösteride bulundu.

Halkevi sosyal faaliyetler alanında da Türkiyeli göçmen yığınlarının gereksinimlerine yanıt verdi. Bu faaliyetler aracılığıyla göçmen işçiler arasında dostluk ve birliği güçlendirmeyi amaçladı. Düzenlenen gezi ve pikniklerin yığınsallığı bu amaca ulaşmada başarılı sonuçlar elde edildiğini gösteriyor.

30 Eylül 1984 günü Londra'da bir halk gecesi örgütledik. Çok sayıda Türkiyelinin katıldığı bu gece tüm anlamıyla bir sanat söleni oldu. Örgütümüz bu tür gecelerden maddi kazanım elde etmeyi öne çıkartmadı. Yemeli hareket noktamız göçmen işçilerin uzun yıllardır yaşamadıkları sosyal geceler örgütlemektir; dostluğu birliği geliştirmektir.

28 Aralıkta gerçekleştirdiğimiz yılbaşı balosu, sosyal geceler örgütlemekte Halkevi'nin deney ve başarılarının yeni bir göstergesi oldu. Yığınsal katılım ise örgütün yığın ilişkilerindeki canlı gelişmeyi kanıtladı.

Değerli arkadaşlar,

Halkevi'nin sosyal faaliyetleri başta spor olmak üzere değişik alanları da kapsamak zorundadır. Bu konuda yeterince adımlar atamadığımızın bilincindeyiz. Geçtiğimiz dönem zaman zaman sünnet gibi faaliyetlerimiz de oldu. Ama bu alanda yapmamız gerekenler yapamadıklarımızdan çok daha fazla. Bu alandaki eksikliklerimizi ortadan kaldırmalıyız. Yeni dönem bu görevlerin yerine getirilmesi için çalışmalıyız.

Propaganda faaliyetlerinde bülten, bildiri, afiş gibi araçların kullanılması önem taşıyor. Geçtiğimiz dönemde Halkevi'ni ve faaliyetlerini tanıtmayı amaçlayan bir bülten çıkardık. Genel Kurul öncesi gündemde bu bültenin düzenli bir yayın organına dönüştürme girişimleri ve hazırlıkları yapıldı. Genel Kurul sonrası Halkevi'nin düzenli çıkan bir yayın organına kavuşmasını sağlamak gerekiyor. Üte yandan örgütümüzde oluşturulan kitaplık kuşkusuz yetersizdir. Bunun da geliştirilmesi önem taşıyor. Halkevi'nin kuruluşundan buyana çıkarılan duvar gazetesi daha çok Türkiye'ye yönelik haber ve bilgileri yansıtmaktadır. Böylece üyelerimizin Ülkeye yönelik bilgi ve ilgilerinin canlı tutulması hedeflenmektedir.

Kadın üyelerimizin aktivitelerinden de söz etmeliyiz. Halkevi üyesi kadınlarımız geçtiğimiz dönemde çalışmalarımıza giderek artan ölçüde katıldılar. Kadınların katkısı olmaksızın başarılar elde etmeyi bırakın mücadeleyi sürdüremeyiz bile. Ancak yine de daha fazla kadın üyeye sahip olmak ve göçmen işçiler içindeki çalışmalarda kadınlarımıza da faaliyetlerimizin içersine çekmek zorunda olduğumuzu aklımızdan çıkarmıyoruz.

Halkevi üyesi kadınların aktif çabaları sonucu bir çocuk korusu oluşturduğumuzdan söz etmiştik. Üte yanda yine Halkevi üyesi kadınlarımızın girişimiyle Aralık ayında bir lisan kursu çalışması başladı. Her Pazar günü sürdürülen bu çalışmada İngilizce öğrenmek isteyen göçmen kadınların bu somut gereksinimlerine cevap veriliyor. Lisan kursuna geniş ilgi vardır. Erkek üyelerimiz de bu konuda bizi zorluyor. Önümüzdeki dönem bu da başarılabacaktır.

Bildiğimiz gibi 8 Mart Dünya Kadınlar Günüdür. Dünya Kadınlar günü ülkemizde ve dünyada olduğu gibi İngiltere'de de çeşitli biçimlerde kutlanır. Bu yılki 8 Mart'ta Halkevi üyesi kadınlar ve İngiltere'de faali yet yürütmekte olan Türkiye'de Kadın Hakları için Dayanışma Komitesi ortaklaşa bir kutlama gerçekleştirdiler. İranlı ve Iraklı kadınların da katılımıyla uluslararası bir nitelik alan bu yılki kutlamaya İngiltere'deki barış hareketinin onurlu direniscileri Greenham Common kadınları ve grevci madencilerin esleri de katıldı. Londra Belediyeler Birliği GLC'nin desteğiyle gerçekleştirilen bu kutlamadan dolayı Halkevi üyesi kadınlarımızı tebrik etmeliyiz. Halkevi kadın üyeleri 10 Mart'ta kendi aralarında ayrıca 8 Mart'ta

kutladılar. Türkiye'deki kadınların sorunları ve mücadelesinin ele alındığı bu toplantıda film gösterisi de yapıldı. Kadınlarımız ayrıca çeşitli örgütlerce düzenlenen diğer kutlamalara da katıldılar.

Değerli arkadaşlar,

Geçtiğimiz dönem Türkiyeli göçmen işçilerin özgül ekonomik, sosyal ve kültürel sorunları ve bu sorunların çözümü doğrultusundaki çalışmalarımızı özetlemeye çalıştık. Görüldüğü gibi Halkevi üyeleriyle birlikte önemli mesafeler kaydetmiş bulunmaktadır. Ancak görevlerimizin daha tamamlanmış olmaktan uzak olduğunun bilincindeyiz. Yapılacak çok şey olduğunu unutmuyoruz. Birlik olmadan mücadele sürdürülemez. Sürdürülse de sonuca ulaştırılamaz. Halkevi çatısı altında birliği güçlendirmeli, mücadeleyi yükseltmeliyiz. Halkevi ve onun bilinçli üyeleri tüm görevlerin üstesinden hakkıyla gelecektir. Çünkü Halkevi'nin istemleri işçilerin istemleridir. Halkevi'nin işçilerin çıkarlarından başka bir çıkarı yoktur.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

Ölkemizden binlerce kilometre uzaklarda yaşıyoruz. Ölkemizdeki koşullar bizi "el kapıları"nda yaşam kavgası vermeye zorladı. İngiltere'de yaşıyor olsak ta Türkiyeliler olduğumuzu unutamayız. Bu nedenle güzel yurdumuzun insanca yaşam koşullarına kavuşması, demokratik, sosyal, ekonomik gelişme yolunda ilerlemesi hepimizi yakından ilgilendiriyor.

İngiltere'de bulunan, Türkiye'de sendikal haklar için, kadın hakları için, bilim ve sanat özgürlüğü için, barış hareketinin savunulması için uğraş veren dayanışma komiteleri İngiltere kamuoyunun desteğini kazanma yolunda yaptıkları çalışmalarda önemli başarılar elde ediyor. Böylece Türkiye'deki özgürlük ve demokrasi mücadelesine uluslararası destek sağlanıyor. Ayrıca bu çalışmalar İngiltere'deki barış ve demokrasi güçleriyle sağlam dostluklar kurulmasını da sağlıyor. Bu alanda sözkonusu komitelerin sürdürdüğü faaliyetlerden ve sayısız eylemlerden bahsetmeyeceğiz. Bir göçmen örgütü olarak Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmanın bizi daha da yakından ilgilendiren bir yönüne değineceğiz. Halkevi'nin bilinçli üyeleri Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmada bir yandan İngiltere kamuoyunun desteğini sağlamak amacıyla yürütülen çalışmalara aktif bir biçimde omuz verirken diğer yandan da ülkemizde gerçek bir demokrasinin egemen olması yolunda idamlara, işkencelere karşı savaşım yürüttü; tüm politik tutuklulara genel af için sesini yükseltti.

Halkevi Yönetim Kurulu Çalışma Raporu'nu tamamlarken, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmanın yükseltilmesi için sonuna kadar güçlerimizi seferber edeceğimizi belirtiriz.

Yönetim Kurulu olarak HALKEVİ'ni yönetmenin onur ve sorumluluğunu taşıdık. Örgütümüzü daha da ileri götürecek bir yönetime teslim ediyoruz. Daha güçlü bir HALKEVİ yaratmak için özveriyle çalışalım.

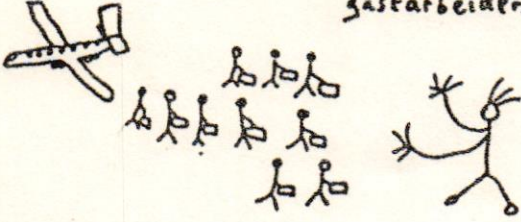
İlginize ve dikkatinize teşekkür eder, saygı ve sevgiyle selamlarız.

YAŞASIN HALKEVİ !

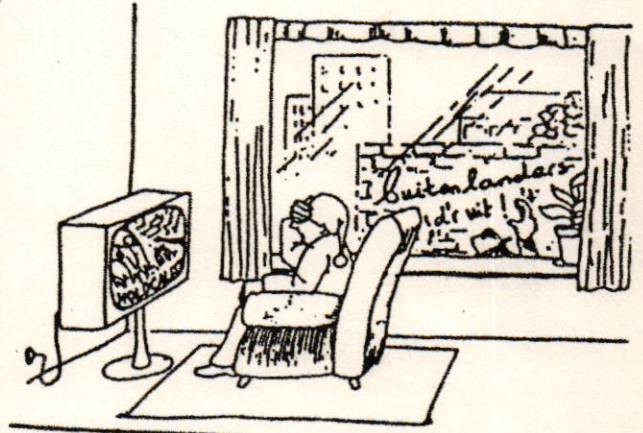
Halkevi Yönetim Kurulu
24 Mart 1985, Londra

1961

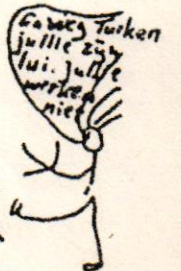
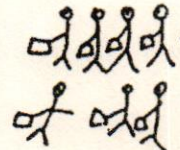
welkom
gastarbeiders

YABANCILARIN GERİ DÖNÜŞÜ

1985

Bu günlerde geri dönüş meselesi herkesin gündeminde. Bize dost ya da düşman herkes geri dönüşü tartışıyor, konuşuyor. Bir yandan dönmek zorunda kalan işçiler, öte yandan bu zorunlu seçenekte karar kılanlarımızın dönüşünü, "gönüllülük" diye kullananlar ve adımıza acındırma kasideleri düzenleyenler...

Bizler sağlık kontrolundan geçirilerek getirildik. Hepimiz gençtik ve iş gücümüzün verimliliği en üst seviyedeydi. Eğitim gerektirmeyen, mesleki masraf gerektirmeyen ucuz bir iş gücü... Barakalarda, vagonlarda, pansiyonlarda çile doldurduk. Ama durmadan-dinlenmeden çalıştırıldık. Eğitimimiz, yerimiz, meskenimiz, sağlığımız, insani, sosyal haklarımız kimseyi ilgilendirmedik. Hep çalış, üret ve daha çok üret söylendi.

Şimdi ne yapılıyor? Geri gitmek zorunda kalıyoruz... geri gönderiliyor. Bir dizi hakkımız gasbedilerek fakire sadaka verircesine beş-on kuruş yukarı, aşağı tartışması yapıyorlar.

İşçi kardeşler... Hollanda ekonomisi 1960'lı yıllarda geliyordu. Hollandalı işçiler ağır ve kirli işlerde çalışmıyorlardı. Ve işgücünü pahalı olarak satmak istiyorlardı. Hollanda tekelci kapitalistleri, masrafsız, ucuz ve hazır işgücünü arıyorlardı. Hollanda'da işgücü pazarını ucuz tutmak, sınırsızca üretmek ve daha çok kazanmak için bize başvurdular. Çünkü, böylece üretimi ucuza mal edecek, daha çok kazanacak ve dünya pazarlarında diğer tekelcilere karşı kolayca rekabet edeceklerdi. Bizler işgücümüz üzerinde pazarlık yapmadan işe başladık. Ağır işlerde, ama ucuza çalıştık.

Bu gün tüm kapitalist ekonomiler gibi Hollanda ekonomisinde kriz içindedir. Bu krizin yükünü çalışanlar çekmektedir. Maaşlar düşürülmekte, sosyal haklar kısıtlanmaktadır. Yabancı işçiler yığınlarca işten atılmakta ve işsizliğin başını çekmektedirler. Şimdi yabancı işçileri göndermek, güya işsizliği azaltmak istiyorlar. Böyle propaganda yapıyorlar. Adına "GÖNÜLLÜ" dönüş diyorlar.

Kardeşler... yabancı işçiler yabancı düşmanlığından, geçim sıkıntısından, yaşamın her alanındaki ayrımcılık ve eşitsizlikten nasip ala ala güvensizliğe, umutsuzluğa düşmüşlerdir. Geri dönüş bunun içindir ki seçilmektedir.

Öte yandan Hollanda tekelci kapitalistleri ve onların hükümeti ve diğer sözcüleri tüm yabancıların gitmesini gerçekte istememekteler. Yaşlanmış, işgücünün verimliliği düşmüş insanları göndermek istemektedirler. Çünkü bu insanlar onlar için artık yeterli kadar kârlı olamıyorlar. Çünkü bu insanlar için bakım, konut, sağlık, pansiyon - ev vb. giderleri ve bir dizi yaşlılık sosyal yatırımları yapılmalıdır. Bundan kurtulmak ve bu yolla milyonları kazanmak istemektedirler. Üstelik bir dizi hakları da kırarak ve bu işi giderek gelenek haline sokarak...

Onlar genç neslin gitmesinden yana değillerdir. Çünkü yedekte tutulacak bu insanlar yarın ekonominin yeniden gelişmesiyle ucuza kullanılacak hazır işgücüdürler. Böylece Hollanda işçi sınıfının taleplerinide kolayca törpülemeyi düşünmektedirler. Ve bunların sırtından da yeteri kadar kazandıktan sonra "hadi sizde gidin" diyeceklerdir.

Gitmek isteyenlerin hakları üzerine işçilerin dışında herkes aynı koroyu oluşturmıştır. Biraz aşağı, biraz yukarı, üç yukarı-beş aşağı tartışması yapılmaktadır. Ama herkes hakların kısıtlanıp gönderilmeyi öneriyor.

Geri gitmek isteyen gidebilir. Bu, herkesin özgürce vereceği karardır. Ama bu işte özgürce karar kılmak için Hollanda'da yaşayan herkes eşit haklara sahip olmalıdır. Her türden eşitsizlik, ayrımcılık yasal düzeyde kaldırılmalı, pratik yaşamda eşitlik uygulanmalıdır. İşçilerin renk ve ırka göre ayrımını propaganda eden örgütlere, kişilere bu imkan tanınmamalıdır. Yasal ve pratik düzeyde herkes eşit haklara, eşit muameleye tabi kılındıkça insanlar kendilerini evlerinde hissedebileceklerdir. İşte gönüllü geriye dönüş o zaman söz konusu olabilecektir. Bu noktadan sonra geri dönüş doğal bir olay olarak mümkün olmalıdır. Hiç bir yaş sınırlaması, para sınırlaması, sosyal hakların sınırlandırılması ön koşul olmamalıdır. Gidecek olan insana kendi hakkı verilmelidir. Burada kalması halinde yabancı yabancı işçinin kullandığı haklar onun kazandığı haklardır, bir nimet değildir.

Bir hakkın kullanımı için ülke, yaş, renk, sınırlar engel olamaz. Varsa bir hak (ki vardır) kullanılmalıdır. Eğer kazanılmış bir hak kısıtlanıyorsa, açıkça gasbediliyor demektir.

Ülkeye dönmek isteyen işçi arkadaşlarımızın bilmeleri gereken bir gerçek daha vardır. Türk hükümeti, "gelecek gelebilir, ama işçilerimize nasihatımız; bol parayla gelsinler, paralarını merkez bankasına yatırsınlar, işletmelere yatırsınlar... bunlar işimize yarayacaktır" demektedir. Ve bazı çevreler ise, işçiler adına Türk hükümetinden taleplerde bulunmaktadırlar: "uyum kursları düzenlensin, eğitim imkanı sağlansın, iş imkanı" vb.

İşçi kardeşler... hepimiz çalışarak hak elde ettik. Bu hakkımız üzerinde kimsenin tasarruf hakkı olamaz. Hakkımız üzerinde özgürce pazarlık hakkı bize aittir. Bunun ötesinde Türkiye'de milyonlarca insan işsiz, aç ve yokluk içindeyken bize kurtuluş vaatleri yapılıyor. Adına; "açıkça sizi kandırıyoruz" diyememektedirler.

Türkiye ekonomisi emperyalist tekellerin sınırsız sömürüsüyle birlikte, bir çok hastalık, ağır bir kriz, çöküntü içindedir. Komprador burjuvazi faşist zoru kullanarak ülkeyi dikensiz bir cennet olarak sömürmektedir. Sömürde dizginsizdir. Çökmekte olan ekonomiye finansmanı, halkın sırtından ve işçi dövizlerinden acımasızca çıkarmaktadır. Günlük zamlar, yok pahasına insanların çalıştırılması, grev yasağı, konuşma yasağı, işkence, idam vb. Türkiye'nin olağan günlük yaşantısıdır. Paranın değeri günlük düşerken, hükümetin, emperyalistlerin desteklediği büyük işletmeler çökerken bizim götüreceğimiz üç beş kuruş bir yıllık ömüre dahi sahip olamayacak, eriyecektir. Ekonomiye para gerekmektedir. Kısa sürede acil olarak gereken para bu kanalla gelsin istiyorlar. Kompradorların kasalarına biraz taze kan ve faşist diktatörlüğün sopası hükümete biraz daha ömür. İşte bundandır gelmemizi istemektedirler.

Milyonlarca insan işsizdir. Yüzbinlerce okumuş insanı işsizlik, sokak beklemektedir. Okullar birer disiplin yuvaları, dayak evleridir. Eğitim köle yetiştiricidir. Yokluk ve açlık karşısında ekmek, bulgur, çay ötesi hasret olmaktadır. Demokratik haklardan bahsetmek ceza ile sonuçlanmaktadır. İnsanlar ağızları kapalı bir sürü muamelesi ile karşı karşıyadırlar. Gidecek olanları bekleyen bundan iyisi değildir.

İşçi arkadaşlar... işgücümüz ucuzdu ve masraf gerektirmeyen hazır işgücüydü. Kapitalistler için kârlıydı. Bunun için güle güle getirildik. Eşit olmayan ve kısıtlı haklarla çalıştık. Her türden kötü şeyin hedefi olduk. Fakat bir dizi hakta kazandık. Şimdi bu haklarımızın büyük bir kısmına el koyarak gitmemizi istiyorlar. Ülkemizin gerçeği de acımasızdır. Kapitalistlerin çıkarlarını her yerde yaşantımız, haklarımız üzerinde yer almaktadır. Sömürü, aç kalsak dahi devam etsin istiyorlar. Ama işçilerin gücü çok şeyi kazanmaya yeterlidir. Yolumuz, bize reva görülene boyun eğmek değildir.

Hollanda'da eşit haklar uğruna Hollanda emekçileriyle el ele mücadele bizim görevimizdir. Gideceksek, bütün haklarımızı alarak... Gönüllü geriye dönüşün yolu buradan geçer.

HOLLANDA'DA YAŞAYAN HERKESE EŞİT HAKLAR !

YABANCILARIN HAKLARININ KISITLANMASINA HAYIR !

Demokratik İşçi Dernekleri
Koordinasyon Komitesi

Minahassa straat 1 Amsterdam - oost

DİD-KK

YIRMINCI YÜZYILDA KÖLELİK

Büyük Göç

Kapitalist Avrupada, haritalara adı geçmiyen, daha doğrusu edsız bir "dünya" var. Bu "dünya"da yaşıyanların sayısı 9-13 milyon arasında değişiyor. Bu "dünyanın" yurttaşları kendi emekleriyle büyük maddi değerler yaratıyor, ama bu değerlerden yararlanmaya hakları yok. Bu "dünya"ya diğer ülkelerden ayrılan bir çok özellikler var. Örneği. Bu "dünya"da erkeklerin sayısı, kadınlarıkinden 2-3 kat daha fazla. Diğer ülkelerde faal nüfus yüzde 30-40 iken, bu "dünya" da faal nüfus oranı 70-80'ni buluyor. Bu "dünya" hem 20. yüzyılı hem de 18. yüzyılı yaşıyor. Bu "dünyanın" insanları, çağdaş bilim ve teknolojinin getirdiği modern işletmelerde, makinelerin, bantların bağında çalışıyor, ama yirminci yüzyılın 70'lerinde çağdaş koşullar altında bir yaşam sürdürüyorlar.

Bu "edsız dünya" da insanlar seçme ve seçilme hakkından yoksundur. Evlenebilirler, ama ailesiyle, çoluk çocuğuyla birlikte yaşayabilmek için polisin izni gerek. Onlar "özgürdür", ama çalışabilmek için, bir kentten başka bir yerleşim merkezine gidebilmek için, başım sokacak bir ev bulabilmek için gene polisten özel izin almaları gerekiyor. Mihnet, bu "dünyada" insanlar çeşitli uluslardandır. Yeni Türk, Yunan, İtalyan, İspanyol, Portekizlidir. Dinf insanları, gelenek ve görenekleri, ırk, mezhep ve dilleri çeşitlidir. Ama hepsi de ikinci "sınıf insan" muamelesi görür. Hepsi de Avrupanın köleleridir. Kısacası, bunlar Batı Avrupa tekellerine satılan yabancı işçilerdir.

Kapitalizmin gelişmesi, yüzbinlerce, milyonlarca insanı başka diyarlarda ekmek ve iş aramaya zorlamıştır. Kapitalizmin klasik analizini (incelemesini) yapan Karl Marks, bundan yüz yıl önce şu sonucu çıkarmıştır: "Kapitalizm, kendi serbest gelişmesini sağlamak için, iş bulabilen işçiler ordusu yanında bir de yedek işsizler

ordusu bulundurmaktadır. Bu işsizler ordusu ulusal sınırları da aşarak uluslararası bir nitelik kazanmaktadır..."

Günümüzün kapitalist Avrupasında ilk bakışta hiç kimse kimseyi öz vatanını, yuvasını terketmeye zorlamıyor. Ancak kapitalizmin ekonomik yasaları, çağ dışı yaşam koşulları ve kapitalist ülkeler arasındaki uçurum denemek kadar dengesiz gelişme kapitalist Avrupaya iç içeliğini doğurmuş ve giderek buna hızlandırmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, özellikle 1960'larda Avrupada yeni bir "sosyal sınır" çizilmiştir. Bu "sınır" ın kuzeyinde: ucuz işgücüne gittikçe daha büyük ölçüde gereksinme duyan gelişmiş kapitalist ülkeleri; Güneyinde: gittikçe kabaran işsizler ordusuna sahip az gelişmiş tarım- endüstri ülkeleri yer almıştır.

Birleşmiş Milletler Örgütü İstatistiklerine göre 1960'tan başlayarak günümüze dek İtalya'dan her yıl 120-140 bin, İspanyadan 160 bin, Yunanistandan 50 bin, Portekizden 100 bin işçi yardunu terk ederek Batı Avrupa kapitalist ülkelerine göç etmek zorunda kalmıştır. 1960'ların ilk yarısından sonra yurdumuz Türkiye, Batı Avrupa tekel- lerine en ucuz işgücü sağlayan bir ülke olmuştur. Batı Almanya'da yapılan bir araştırma sonucuna göre, 1974 yılına kadar Türkiye'den Batı Avrupa ülkelerine çalışmak için giden işçilerin sayısı, Türkiye- de çalışan işçilerin sayısına eşittir. Bunun içindir ki, Batı Avrupa- da "yabancı işçi", "Konuk işçi", "ikinci sınıf insan" ya da "20. yü- zülin köleleri" denince akla, her şeyden önce Türkiyeli işçiler gelir. Bugün Batı Avrupa ülkelerinde toplam 40 bir milyona yakın yurttışımız bulunuyor. Bu yurttışlarımızın politik, ekonomik, sosyal ve kültürel problemleri vardır. Biri bir güçlük, diğeri bir derinleştirebilirler.

"Ev sahipleri ve konuklar"

Batı Avrupada en çok yabancı işçi çalıştıran ülkelerin başında Federal Almanya gelmektedir. 1974 yılı istatistiklerine göre Batı Almanyadaki yabancı işçilerin sayısı 2,5 milyona yaklaşmıştır. 1974 yılı ortalarında bütün kapitalist dünyayı saran ve gittikçe derinleşen ekonomik bunalım Batı Almanyada da etkisini gösterdi. Büyük tekel-lerin yarattığı bu derin ekonomik bunalım en şiddetli darbeyi yabancı işçilere indirdi. İşten atılanların, sürülenlerin başında yabancı işçiler gelir. Batı Avrupadaki yabancı işçilerin politik, ekonomik, sosyal ve kültürel problemlerini anlayabilmek için, bu problemlerin en keskin olduğu Federal Almanyayı konumuzla örnek almayı uygun gördük.

Tablo 1. Federal Almanyada yabancı işçi sayısı¹⁾

Yıl	bin (kişi) (Aileler dahil değil)
1957	108
1958	127
1959	167
1960	279
1961	507
1962	629
1963	773
1964	902
1965	1119
1966	1243
1967	1014
1968	1019
1969	1366
1970	1807
1971	2128
1972	2285
1973	2520
1974	2350

1) Bu veriler Federal Almanya Çalışma Bakanlığı ve Federal Almanya İş ve İşçi Bulma Kurumu'na 1975 yılında yayınlanmış, yabancı işçilerin aileleri bu verilerin dışında tutulmuştur. Federal Almanya İşçileri Bakanlığının 1974 yılında yaptığı açıklamaya göre yabancı işçilerin aileleriyle birlikte sayısı 1969'da 2.4 milyon; 1970'te 2,9; milyon; 1972'de 3,5 milyon; 1973'te 3,9 milyon; 1974'te (ekonomik krizin başladığı yıl) 3,6 milyondur.

Tablo 2. Ülkelere göre yabancı işçilerin sayısı²⁾

Ülke	İşçi sayısı (aileler dahil de
Türkiye	558. 000
Yugoslavya	419.000
İtalya	297.000
Yunanistan	204.000
İspanya	130.000
Portekiz	75.000
Diğer	672.000
Toplam:	2.379.000 2,350,000

2) Federal Almanya İş ve İşçi Bulma Kurumu istatistikleri 1975.

Bundan 15 yıl önce "Bayer" firmasının Leverkusen kentindeki kimya tesislerini ziyaret eden yabancı gazetecilerden bir heyet şu gerçeğe karşı karşıya kalmışlardı: Bu işyerinde çalışan işçilerden bazıları, Almanca sora sora gazetecileri anlamıyor, ya omuz silkip işlerine devam ediyor, ya da kırık-dökük Almancaya birşeyler anlatmaya çalışıyorlar. Sonradan gazeteciler anlıyorlar ki, omuz silken işçiler Yunan, kırık-dökük Almanca konuşanlar ise İtalyan ve İspanyoldur. "Bayer" firmasının bir temsilcisi, heyret içinde kalan gazetecilere durumu kısaca açıklıyor: "Evet, bunlar bizim "Gestarbeiter"lerimizdir, yani "konuk işçiler"imizdir. Bunlara bir çok işletmede

İleride daha da çoğalacak "konuk" işçilerin sayısı. Çünkü Alman firmalarının, ekonominin bu gibi işçilere büyük ihtiyacı var..." diyor.

Evet, Batı Avrupa tekelleri, Federal Almanya firmaları 1960 yıllarında bu "konuk" işçilere, ucuz işgücüne büyük ihtiyaç duyuyor. Endüstrinin yeni yeni kolları kuruluyor. Fakat yerli işgücü yetersizdir. Üstelik Batı Avrupa işçi sınıfı, Güney Avrupa ülkeleri işçi sınıfına kıyasla her bakımdan daha örgütlüdür. Uzun yılların sınıf savaşlarında zengin deneyler elde etmişlerdir. Ekonomik ve politik hakların alınması ve bunların genişletilmesi için savaşta kararlılıkım defalarca göstermiştir.

Batı Avrupa tekelleri, İtalya, İspanya, Portekiz, Yunanistan ve Türkiye gibi az gelişmiş tarım-endüstri ülkelerinde milyonları aşan işsizleri, her türlü koşullar altında çalışmaya hazır olan bu aklar ordusunu "konuk işçiler" adı altında posta posta getirmeye başlarlar. Böylece bu işçileri en ucuzlaştıra sömürmeyi, hem de yerli işçilere karşı bir silah olarak kullanmayı planlarlar.

Batı Avrupa tekelleri ve onların hükümetleri İtalya, Türkiye, İspanya, Portekiz, Yunanistan gibi ülkelerde "işçi bulma" büroları kurarlar. Federal Almanya'ya, öteki kapitalist ülkelere çalışmak için gitmek isteyenleri sıkı bir sağlık kontrolünden geçirip, işçini eline bir "iş kontratı", yani kâğıtlik belgesi veriyorlar. Böylece 20. yüzyılın özel kâğıtlik dönemini aşmış oldular.

1964 yılında Federal Almanya'ya giden Türkiyeli işçilerin sayısı 30-40 bin iken, 1975 yılında bu sayı 600 bine yaklaşır. Ve ilk yıllarda tüm yabancı işçiler gibi Türkiyeli işçilerimiz de bu çekici "Konuk işçi" deyiminin anlamını kavrayamadılar. Fakat 1967'de Alman Sendikalar Birliği (DGB) nin bir toplantısında yabancı işçiler adına konuşan bir işçinin şöyle konuşmuştur:

"Eise neden konuk işçi diyorlar, anlamıyoruz. Bizde konuk, ev sahibinin hizmetçiliğini yapmaz. Burada ise bizler, ev sahibinin hizmetçiliğini yapmaktayız. Üstelik en ağır, yerli işçilerin yapacak

istemediği en pis işyerlerinde çalışıyoruz. Almanya'ya sokaklarını süpürüyor, yer altından madenini çıkarıyor, yolunu, apartmanını kuruyor, ama en kötü konutlarda, susuz, elektriksiz evlerde oturamaz bile çok görülüyor. Bunun konaklıkla hiç bir ilgisi yoktur. Aslız da biz Avrupanın modern kölelerimiz...."

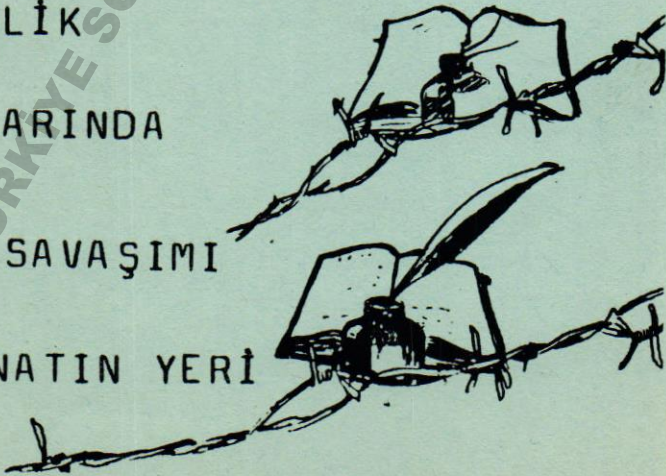
1970 yılında Batı Alman Radyosu yabancı işçiler arasında bir yarışma açıyor ve Batı Almanya'daki yabancı işçiler için nasıl bir deyim kullanılması gerektiğini soruyor. Yarışmaya 32 bin kişi katılıyor. Bunların büyük bir çoğunluğu "Avrupanın sencileri" ya da "20. yüzyılın köleleri" diye cevap veriyor.

Kapitalist dünyayı "hür dünya", "özgürlükler cenneti", sınırsız demokrasi" diye göstermeye çalışan, "insancılığa" dillerinden düşürmeyen burjuva basını, radyo ve televizyonu, nedense, bugün 13 milyonu bulan bu "20. yüzyılın kölelerinden", bunların yürekler acısı durumundan söz etmeye dilleri varmıyor. 1 milyon insanımıza "eti senin kemiği benim" diyerek Batı Alman, İngiliz, Fransız, Belçika, Hollanda, İsveç tekellerine satan Türkiye burjuvazisi, onun işbirlikçi hükümetleri bu yurtttaşlarımızın en doğal haklarını almak için yıllardır parmağını bile oynatmadı. Demireller, dün olduğu gibi bugün de yabancı ülkelerdeki işçilerimize sadece bir "döviz kaynağı", "altın yumurtlayan bir tavuk" gözüyle bakmaktadırlar. "Acı var ki, Batı Avrupadaki Türkiyeli işçiler de, Yunan, İspanyol, İtalyan işçisi de, "ev sahipleriimizin çağımızın kölecileri, kendi ülkelerindeki işbirlikçi hükümetlerin de köle tüccarları olduğunu artık anlamıştır. Bu işçiler, hem kölecilere, hem de köle tüccarlarına karşı tüm işçilerin birlik ve dayanışma içinde savaşmaları gerektiği gerçeğini kavramışlardır. Bunu 1976 1 Mayıs'ta yığınca ve yürüyüş ve mitinglerde bir kez daha gösterdiler.

Forum

GÖÇMENLİK
KOŞULLARINDA
BARİŞ SAVAŞIMI
VE SANATIN YERİ

KONUŞMACILAR:

Süleyman ÜSTÜN (DİSK Maden-İş Eğitim
Dairesi Müdürü, Yazar)

Fethi SAVAŞCI (Yazar)

Yavuz ÇİZMECİ (Barış Derneği Yönetim
Kurulu Üyesi)

Can YOKSUL (Şair)

GECE:

Geceye katılan sanatçı ve konuşmacı-
lar:

Hans STEBLER (İsviçre Barış Derneği
Başkanı)

Nedim HAZAR (Ozan)

Geo SCHALLER (Ozan)

Hüseyin KİRAZ (Ozan)

ÇAĞRI

İnsanlık 1. ve 2. Dünya Savaşlarının yaralarını sarmadan toptan yok olma tehlikesi ile karşı karşıya gelmiştir. Günümüzde 20 kez dünyamızı yok etmeye yetecek silah depolanmıştır.

Yıldızlar Savaşı projesi var olan nükleer tehlikeyi daha da artırmaktadır. Ülkemiz bu tehlikeli gidişe ortak edilmektedir.

Her geçen gün büyüyen bu tehlikeli gidişde diktatörlük yeni "sorumluluklar" üstlenme sorumsuzluğu içerisinde.

Yıldızlar Savaşı projesinin kuramcıları; "Eğer bu sistem ABD'ye kurulursa dünya yuvarlağı nedeniyle ufuk çizgisinin altında kalan Sovyet füze üstlerini göremeyeceklerdir. Bu nedenle bu sistem Türkiye'ye kurulmalıdır." "Uzay savaşımının kaderini coğrafi konumu nedeniyle Türkiye belirleyecektir." gibi sözler etmekte. Ve Türkiye de gün, gün bu ağır sorumluluğun altına sokulmaktadır. Yeni tesislerin yapılması, üstlerin modernizasyonu, Ağrı dağına sık sık yapılan casusluk tırmanışları ve halktan gizlenen SİLA anlaşmaları ile bu tehlikeli tırmanışta devam ediyor.

Topraklarında bir dünya savaşı gören ülkenin insanları olarak bizler, topraklarında iki dünya savaşı gören, bunların ettiği onulmaz yaraları bilen, yaşayan avrupalılarla Avrupa da birlikte bir nükleer tehlikenin eşiğinde yaşamaktayız.

Bir göçmen işçi derneği olan derneğimiz TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ sınır tanımayan, insanlığı toptan yok edecek olan nükleer tehlikeye karşı savaşımı yükseltmeyi, dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın bir insanlık sorunu olarak alıyor. Bu nedenle Birleşmiş Milletler Örgütü'nün Barış Yılı olarak ilan ettiği 1986'da derneğimizin başlattığı sanat yarışmasının sonucunda, GÖÇMENLİK KOŞULLARINDA BARIŞ SAVAŞIMI VE SANATIN YERİ konulu bir forum düzenlemektedir.

Bu forumda görüş ve düşüncelerini açıklamak, değerli katkılarını yapmak için, yaşamla canlı bağlarını sürdüren Göçmen İşçiler, Sığınmacılar, Aydınlar ve Avrupalı dostlarımız çağrılıdır. Gereken ilgi ve katkıyı sağlayacağınıza olan içten inancımızla sizleri, GÖÇMENLİK KOŞULLARINDA BARIŞ SAVAŞIMI VE SANATIN YERİ konulu foruma katılmaya, olanaklar ölçüsünde görüş ve düşüncelerinizi dile getirmeye çağırmaktan sevinç duyuyoruz.

Tarih: 16 Mayıs 1987

Saat: Forum: 14.00

Göçe: 19.00

Yer: Gemeindehaus, Klybeckstr 95

4057 BASEL

TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ
YÖNETİM KURULU

Asn
Yahud Dede
Isyama

19 Temmuz 1984

1220

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GERI DONUS ?

Geri Dönüş

BAZI ÜLKELERDE T.C. İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI VE İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI
DÖNÜŞLERİNDE T.C. İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI YARDIMI

+ Uyarı

I - C.G.T. nin Savunduğu ilkeler

II - Hükümetin tutumlarının değerlendirilmesi

III- Bu uygulama için ortaya konan araçlar :

- 1- Kararname, düzenleme ve "NEDİC" sözleşmesi
- 2- Yararlananlar
- 3- Ülkesinde yerleşmesine yönelik kamu yardımı
- 4- Kişisel mesleki amaç ve kamu yardımı
- 5- Son işverinin yardımı
- 6- Bazı Chomage haklarının krani biçimde para olarak alınması
- 7- Çalışma ve oturma kartlarının geri alınması
- 8- Ulusal Göçmen Bürosu
- 9- Bazı Ülkelerin aldıkları önlemler

IV - C.G.T.'nin gözlemleri ve değerlendirmeleri

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

U Y A R I : CGT Ulusal Sekreteryasının iş ve göçmen emekçilerle ilgili olarak hazırladığı bu döküman CGT' nin hergün işyerlerinde savunduğu ilkelerin içeriğini tekrar hatırlatıyor.

Bu döküman : Geri dönüş devlet yardımının verilmesinin karrera bağlanmasından sonra hükümetin tavırlarını ve ortaya konan araçları özetliyor.

Yine bu döküman;Gönüllü olarak ülkelerine dönmek isteyen göçmen emekçilerin haklarının savunulması ve saygı gösterilmesi için CGT' nin ortaya konan araçlara ve bunların uygulanmasına yönelik gözlemlerini ve belirlemelerini ortaya koyuyor.

I - CGT ' NİN SAVUNDUĞU İLKELER :

Göçmenlik konusunda hükümetin 1981 Mayısından beri yürüttüğü eylem sağın anti-göçmen politikasının en insanlık dışı kalıntılarını ortadan kaldırdı. Kartsız turist işçilere kart verme eylemi, göçmenlerin onuruna ve haklarına ters düşen bazı yasaların, kuralların iptali, dernek kurma, sosyal sigorta seçimlerinde oy kullanma, seçilme hakkı gibi girişimler bu yönde sıralanabilir.

1984 baharında eskiler tamamlayan yeni 2 yönlü önlemler alındı:

- Fransa'daki göçmen topluluğun Fransız toplumuna daha iyi uyum sağlamasına yönelik önlem,
 - + Otomatik biçimde yenilenebilen ve 10 yıl geçerli oturma kartının çıkarılması.
 - + Fransızlarla evli olanlara Fransız vatandaşlığına geçmek için gerekli sürenin 6 aya indirilmesi
- İşinden olmuş bazı göçmen emekçilerin gönüllü olarak ülkelere dönmelerine yönelik önlem.

Bu durumda sunlar öneriliyor :

- + Kamu yardımı,
- + Chomage haklarının kısmi olarak toplu para biçiminde alınması
- + Ulusal Göçmen Bürosu ve Devletin özgül sözleşmeleri çerçevesinde son işyerinin yardımı.

Göçmenler konusunda sorumlu bir sendikal örgüt olan CGT hükümetin politikasının her yönüyle olduğu gibi, bu konuda da olumlu olanını destekliyor, eksiklikleri gösteriyor ve emekçilerin yararına olmıyanlarıda reddediyor. Göçmenlerin geri dönüşü ile ilgili CGT' nin tutumu açık ve somuttur. Bu tutumu, tüm eylemleri gibi sınıf ilkelerine dayanıyor.

Bu bir yenilik değildir, bunu görmek için CGT 'nin kongrelerine ve özellikle " Göçmen ve Fransız emekçilerinin yararlarına uygun bir politika için CGT'nin istem bildirgesi " ne göz atmak yeterlidir. (Le People No.1099 - 15.Ocak.1982)

"Göçmen emekçiler Fransız işçi sınıfının kopmaz bir parçasıdır. Bu reddedilemez yapısal ekonomik bir gerçektir. Göçmen emekçiler sendikal hayata katıldılar, böylelikle ülkenin sosyal hareketinde de yer aldılar. Tarihin önemli anlarında hazır bulunan onlar Fransa'nın ileri bir sanayi ülkesi olmasına katkıda bulundular. Onlar 1981 Mayısından önce dönüşümler için yavaşlımlara katıldılar ve şimdi de Fransız emekçileri ile yarının demokratik, ekonomik, sosyal gelişmesi için mücadele veriyorlar. O halde onlar kişiliklerine, haklarına ve onurlarına saygı gösterilmesine hak kazanmışlardır.

O halde göçmen emekçiler, Fransız emekçiler gibi tüm ekonomik ve sosyal haklardan yararlanmalıdırlar. Hak ve görev eşitliği için sorumluluklarını almalıdırlar." Böyle diyordu CGT Sekreteri Joannès Galland 21.Mart.1984' te.

GÖÇMENLERİN DÖNÜŞÜ

Aşırı sağın, ırkçı konumlardan yürüttüğü "Fransa Fransızlarındır" in bir başka biçimi olan "Önce Fransızlar" kampanyası var. (Irkçılık bir fikir değil bir suçtur.) Sağın ve patronların eğilimi fazla işçi var diyerek "göçmenlerin dönüşünü" işsizliğe bir çözüm olarak göstermektir.

CGT Göçmen emekçilerin işsizliğin, günümüzdeki ekonomik ve teknik değişim zorluklarının sorumlusu gösterilme girişimlerini siddetle kınadı. Ve göçmen emekçilerin her şeyin sorumlusu olduğunu, hiçbir şeyi beceremediklerini, hiçbir hakka layık olmadıklarını savunan tüm görüşleri daha önce de açığa vurdu.

"Göçmen işçilerin ülkelerine dönmesi" politikasının dar yolu bunalıma çare olan bir ekonomik, sosyal politikayı oluşturmaz. Eğer bunalıma yeni çözümler bulmak gerekiyorsa, bu çözümler hiç ayırım yapmadan tüm emekçilerin haklarını garantilemelidir.

ALDATICI ve TEHLİKELİ

"Dönüş" fikri aldatıcı ve tehlikelidir, C.C.N.'nin 15-16.Mayıs.1984 teki çalışmaları bunu ispatladı.

Aldatıcı, çünkü iş yaratacak, işsizliği düşürecek olan göçmenlerin dönüşü değildir. Federal Almanya'nın yaptığı bu uygulama bunu kanıtlamıştır.

Tehlikeli, çünkü bu tavır işçileri bölmek, patronların göçmen ve Fransız emekçilerini birbirine düşürme, bazı göçmen grupları kendi aralarında birbirine düşürme olanaklarının tohumlarını içinde barındırıyor. Tehlikelidir, çünkü diğer işçiler gibi göçmen emekçilerde, işsizliğin ve ekonomik krizin sorumluları değildirler. Bu yükseltilecek kampanyaya, ırkçı güdülerin kabartılması yönünde yapılan bir çağırıdır.

CGT diğer tüm sendikaların tersine UNEDIC'in 14.Mayıs.1984 teki sözleşmesini imzalamayı reddetmiştir. Bu sözleşme önceleri hükümetin kararnamelerine dayanarak, kendi isteği dışında işsizliğe düşmüş, (ekonomik işsizlik) işçilerin, işsizlik paralarının bir kısmını ödemeyi öngörüyordu. Bu sözleşme daha sonra, patronların örgütleri veya işyerleri ve devlet ulusal göçmen bürosu arasındaki anlaşmalara dayanarak "istifa etmiş işçilere" de uygulandı. Bu durumda patronların bu aracı kullanarak baskı yapıp istifalara zorlama ve böylece isten atma kolaylıklarına sahip oldukları rahatça görülüyor. İşveren işçiyi istifaya zorlarken yasal işlemleri uygulamayacak ve işyerini temsil eden sendika delegelerinin görüşlerini almayacaktır.

Ayrıca, geri dönüşle ilgili anlaşma metni yetersiz ve ayrılmış bir yapıdadır. Göçmen işçi kesintileri ve emeği karşılığı kazandığı haklarının tümünü alamamaktadır. CGT için belirleyici olan ilgilinin geri dönüşte serbest seçim kavramıyla, metin ilişkilidir. CGT tehlikeli ve işçinin zararına bulunduğu bu metni desteklememektedir.

GERÇEK BİR UYUM SAĞLAMAK

CGT ülkelerine dönmeyi isteyenlere yardımcı olunmasının karşısında değildir. Fakat bunun tam bir özgür seçim ve gönüllülüğe dayanması ve işçilerin ve ailelerinin tüm haklarını garanti altına almasını sağlaması lazımdır. Bunun nasıl yapılması gerektiği CGT'nin yeni ekonomik, sosyal düzenin gözönünde bulundurulması gereken noktaları içeren istemler bildirgesinde görülebilir. Günümüzde ortaya çıkan sorun önümüzdeki on yıl içinde Fransada kaç göçmen işçinin olacağı değil, kaç işsiz olacağıdır. Yeni iş sahaları yaratma politikası için göçmen işçilerin emeği, iş deneyimi, teknik bilgileri Fransız emekçilerinki kadar yararlıdır, zorunludur.

BERABER

Göçmen ve Fransız emekçiler, ortak çıkarlar için birleşip işsizliğe karşı, ücretler için, satın alma gücü, iş ücret kaybı olmadan çalışma süresinin 35 saate indirilmesi için ve mesleki eğitim için beraber savaşım vermeliyiz. Çözüm budur, birlikte kazanılacaktır.

II- HUKUMETİN TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ :

Hükümet göçmen işçilerin ülkelerine geri dönmelerine ilişkin bir yardım oluşturma kararı almıştır. 4.Nisan.1984 tarihli Bakanlar kurulu toplantısı şu belirlemeyi yapmıştır:

"İstekleri dışında işsiz kalmış bazı yabancı işçiler ülkelere geri dönmek istemektedirler. Bu geri dönüş bir haktır."

"Hükümet diler ki ;

- Bu geri dönüş, gönüllülük çerçevesinde gerçekleşsin.
- Bu geri dönüşler, ilgili ülkelerle bir gelişme ve işbirliği projesi içinde olsun."

Bakanlar kurulu üç tamamlayıcı olasılığı birleştirecek düzenlemeyi saptadı. Bunlar :

- İşsizlik sigortasından doğan haklarının bir kısmının ödenmesi,
- Son işveren tarafından verilecek yardım,
- Dönüş projesinin niteliğine, ailenin yüküklüğüne göre 20.000-F.Frangını aşmıyacak, duruma göre ayarlanan aileye devlet yardımı.

Bakanlar kurulu geri dönüşle ilişkin bir devlet yardımı yaratılmasını kararlaştırdı. Bakanlar kurulu ayrıca devlet yardımıyla ilgili olarak şunları saptadı:

" Devlet yardımı işyeri yada iskolü ile ulusal İş Fonu arasındaki bir anlaşmaya bağlı olacaktır."

" Bu yardımlar şu kazanılmış hakları :

- İşten çıkarma bildirimi ödenmesini,
- İşten çıkartma tazminatlarını,
- Emeklilik ile ilgili kazanılmış hakları, yok etmez."

"Bu yardımların bir kısmı Fransa'da, bir kısmı gidilen ülkede ödenecektir."

"Yardımlı alanlar ve eşleri oturma izinlerini Fransız makamlarına teslim edeceklerdir."

"Geriye dönüş adaylıklarının ve geriye dönüş işlemlerinin yönetimi Ulusal Göçmenlik Ofisi (ONI) tarafından üstlenilecektir."

Aile, Halk ve Göçmen işçilerle ilgili Devlet Sekreterliği şunuda belirledi: "Fransa, göçmen işçi gönderen belli başlı ülkelere, Ulusal göçmenlik ofisi tarafından gerçekleştirilecek bu geri dönüşlerin iki taraflı gerçekleştirilmesi ve ilgili ülkelerin gelişmesine katkıda bulunması amacıyla özel anlaşmalar bağlamayı önerdi.

28.Nisan.1984 tarihli bir basın toplantısında, Mme.Georgina DUFOIX, kamu yardımından yararlanabilme koşullarını vurguladı:

- Altı aydan az bir süredir kendi isteği dışında ücretli işini kaybetmiş olanlar,

- Yardımı istek üzerine ve eldeki kredi olanakları dahilinde alacaklardır. Fransa'ya kendi ülkelerine dönmek üzere terketmeleri gerekecektir.
- Kisisel konumları gereği yeniden Fransa'ya dönüp yerleşebilecek olan göçmen işçiler devlet yardımından yararlanamayacaklardır. Bunlar AET ülkelerinden gelenler ve esleri Fransa'da yaşayan göçmenlerdir.

Gönüllü geri dönüşe yardım aynı zamanda; isteği dışında işsiz kalan göçmenlere "ek bir geri dönüş olanağı" gibide sunulmuştur. Hükümetin iş temsilcisinin UNEDIC başkanına yazdığı 9. Mayıs. 1984 tarihli mektupta "isten çıkartma" kavramı "istifa" olarak genişletilmiştir.

Devletin ilgili işletmelerle imzalayacağı anlaşmalar, ya geri dönüş adaylarının ekonomik gerekçeyle isten çıkarılmasıyla, yada geri dönüş projesinin örgütlenmesi ve karşılığı olan mali yardımın saptanmasından sonra ilgililerin istifasına dayanan bir prosedür (isleyiş) ortaya koymak için, 11. Mayıs. 1984 te bu anlaşmaların isten çıkarmayla ilgili hakların saklanması önörmesi gerektiğini hatırlattı.

III- BU UYGULAMA İÇİN ORTAYA KONAN ARAÇLAR :

1- KARARNAME, DÜZENLEME VE UNEDIC SÖZLEŞMESİ :

- a) Bazı yabancı işçilerin geri dönüşüne kamu yardımı yaratan 84310 no.lu karar ve 27. Nisan. 1984 tarihli yukarda belirtilen kararın 3. fıkrasının uygulaması için düzenleme.
- b) 21. Mart. 1984 tarihli iş kanunlarının L.351.15 fıkrasının değişikliğini taşıyan, isteği dışında işsiz kalmış yabancı işçilerin başkasıyla değiştirilmesi gelirin ilişkin 84-198 sayılı düzenleme.
- c) 14. Mayıs. 1984 tarihli yabancı işçilerin korunmalı geri dönüşüne yardıma ilişkin UNEDIC anlaşması.

2- YARARLANANLAR :

- a) "Geri dönüş kamu yardımı", halk arasında "geri dönüş yardımı" diye adlandırılan devlet yardımı; Onsekiz yaşından büyük ve Fransa'ya kendi ülkelerine dönmek üzere terk eden yabancı işçilerin yararlanabilmesi için,
 - İstekleri üzerine yani gönüllülük temelinde,
 - Eldeki kredi olanaklarına bağlı olarak verilebilir.

b) Yararlanacak kişi, kamu yardımını istedikleri sırada altı aydan az bir süredir kendi isteği dışında işsiz durumda bulunmalıdır.

c) Geçerlik süresi bitmemiş bir kartla sürekli karakter taşıyan bir ücretli işte çalışmış olmaları gerekir.

d) Aşağıda belirtilen, kamu yardımını alamayanlar:

- AET üyesi ülkesi vatandaşları,
- Aile birleştirmesi adı altında yeniden oturma izni vada çalışma izni alabilecek durumda olanlar.

3- ÜLKESİNDE VERİLMESİNE YÖNELİK KAMU YARDIMI :

Bu yardım şunları kapsar:

a) YOLCULUK GİDERLERİ YARDIMI :

- Ülkesine uçakla dönenler için, yardım kişi başına (kendisi, eşi, onsekizinden küçük çocuklar) Fransadaki ikametgahına en yakın havaalanıyla gideceği ülkedeki en yakın havaalanı arasında uygulanan düzenli hat fiatları üzerinden en düşük tarife göre (çocuklara ve göçmen işçilere uygulanan en yüksek indirim dikkate alınarak) hesaplanır.

- İlgililere, değiştirilemez ve paraya çevrilemez, bilet için yolculuk kuponu halinde verilir.

- Ülkelerine başka ulaşım aracıyla dönenlere, yalnızca hak sahibi ve eşi için yukarıdaki ölçüyle hesaplanarak verilir.

b) TAŞINMA YARDIMI :

- Türkiye'de dahil, Avrupa ülkesi vatandaşları için:

Kendisi için 2500 FF., Eşi için 1000 FF. ve 18 yaşından küçük her çocuk başına 800 FF. arttırılan yardım. Bu yardım 6700 FF.ı geçemez.

- Avrupa dışı bir ülke vatandaşları için :

Kendisi için 4000 FF., Eşi için 2000 FF., ve 18 yaşından küçük her çocuk başına 1000 FF. arttırılan yardım. Bu yardım 10000 FF.ı geçemez.

c) GERİ DÖNÜŞ KAMU YARDIMI :

Kişisel projeyi kolaylaştırmaya yönelik geri dönüşte kamu yardımının diğer biçimlerinin toplamı 20000 FF.ı geçemez. Bu yardım, - Projenin gerçekleşmesi için gerekli donatımların alınmasında, - Proje tarafından doğrulanan ve Aile, Halk ve Göçmen İşçiler Devlet sekreterliğince olduğu gibi onaylanan bir mesleki eğitim giderlerini karşılamak için verilir.

4- KİŞİSEL MESLEKİ AMAÇ VE KAMU YARDIMI :

a) ONI 'nin zorunlu onayı :

Kamu yardımının verilmesi Fransa'dan gitmeden önce Ulusal Göçmenlik Ofisi'nin(ONI) onaylamasına bağlıdır.

b) Kamu yardımının istenmesi :

Bu istek kişisel geri dönüş projesinin yazılı detaylı bir açıklamasının yapılmasıdır.

c) Kamu yardımının verilmesi :

- Projenin içeriği ve çıkarı gözönüne alınarak ve doğrulayıcı belgelerin verilmesinden sonra, ONI başkanı, yardımın bir kısmının Fransa'da verilmesine izin verebilir.

- Paranın kalan kısmı dönülen ülkede,

+ O ülkenin parasıyla,

+ Ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden ödenir.

Ödeme muhasebe kayıtları yapıldıktan en geç dört ay sonra istenmelidir.

5- SON İŞYERİNİN YARDIMI :

Son işyeritarafından kararlaştırılan yardım, devletle yapılan (ONI yada Ulusal İş Fonu) geri dönüş yardım öngören bir anlaşma çerçevesinde yapılabilir. (Anlaşma işyeriyle veya endüstri işkolu ile yani patron sendikasıyla imzalanabilir.) İşyeri yardımı préavis ücreti ve işten çıkarma tazminatının toplamının tümünü geçemez.

6- BAZI CHOMAGE HAKLARININ KİSMİ BİÇİMDE PARA OLARAK ALINMASI:

İş yasasını düzenleyen, 21.Mart.1984 tarihli hükümet kararnamesi uygulanması ile; 14.Mayıs.1984 te işsizlik sigortasının bir bölümünün toplu para olarak ödenmesini sağlayan bir anlaşma imzalandı. (CFTC, CGC, FO, CFDT ile CNPF ve CG/PMF arasındaki bu anlaşmaya CGT imza atmadı.)

Bu "Yabancı işçilerin yararına geri dönüş ile ilgili yardım anlaşması!" dönüşle ilgili diğer düzenlemelere, olduğu gibi devlet ve işveren arasında imzalanan anlaşma temeli üzerine oturtuluyor.

YARARLANABİLECEKLER :

- 2.Mayıs.1984 ten sonra işyerinde kontratı biten veya bu tarihte işsizlik sigortasından para alan yabancı işçiler yararlanabilecekler.

a) İŞYERİNDEN İSTİFA EDENLER :

Sözleşmeyi imzalayan örgütler, istifa eden emekçilerinde bu uygulama alanına alınmalarında anlaştılar. Devlet-ONI ve işveren arasında bir anlaşma yapılmıssa, gönüllü istifa eden işçi, kendi istemi dışında istifa etmiş sayılacak ve haktan yararlanabilecek.

b) ŞARTLAR :

- İlgilinin başvurusu üzerine aşağıdaki şartlara sahip olanlar - Bir meslek dalında veya bir işyerinde yabancı işçinin ülkesi geri dönüşünü öngören bir anlaşmanın ONI ile veya devletle işvereni imzalamış olması,
- İşten çıkarılmış olunması (Zorunlu istifa sayılanlar da kapsıyor),
- 24.Şubat.1984 tarihli UNEDIC para ödeme anlaşması veya işsizlik sigortası asgari ödeme şartlarına uygun olunması.
- 84-310 sayılı 24.Nisan.1984 tarihli kararnamesince geri dönüş kamu yardımından yararlanmak.

c) İŞLEMLER :

UNEDIC yardımı sözleşmesi istemini ONI 'ye yapmak gerekir. ONI, o kişinin işsizlik şartlarını kontrol eder daha sonra ASSEDIC'e başvurur. Başvuruyla birlikte Fransa'da geçici oturma bitiş tarihini belirtir.

d) İŞSİZLİK PARASININ GEÇİCİ ÖDENMESİ :

İşsizlik parası geçici oturma tarihinin sonuna kadar işçiye ödenir.

e) UNEDIC YARDIM ANLAŞMASININ ÖDEME MİKTARI :

UNEDIC yardım anlaşmasının edeyeceği miktarı geçici oturma tarihinin bitiminden itibaren işsizlik sigortası tarafından tesbit edilen son ödeme gününe kadar olan toplam paranın 2/3'ü dür. (yaklaşık % 66 dir.)

f) UNEDIC YARDIM SÖZLEŞMESİNİN ÖDENMESİ :

Assedic, ONI'nin belirleyeceği adrese parayı toplu gönderir.

7- ÇALIŞMA VE OTURMA KARTLARININ GERİ ALINMASI :

"Carte de Resident" adlı on yıllık çalışma ve oturma kartları yasa tasarısı 6.maddesinde :

- Ülkesine kesin dönmek için Fransa'yı terk eden ve kendi istemleri üzerine kamu yardımı alan yabancılar sahip oldukları oturma ve çalışma kartlarına bağlı haklarını kaybederler.
- İlgililer kartlarını iade edip yerine geçici oturma belgesi

alırlar. (Bu önlem işçiye, eşini ve 18 yaşından küçük çocukları kapsar.)

8- ULUSAL GÖÇMEN BÜROSU :

Bu hükümet düzenlemesi çerçevesi içinde Fransa'da yabancı işçilere bilgi vermek ve tek tek dosyaları teslim almak için (Lille, Nancy, Paris, Lyon, Marsilya ve Toulouse şehirlerinde) ONI büroları kurulmuştur.

Aynı zamanda İspanya, Portekiz, Tunus, Yugoslavya ve Türkiye'de bu bürolar açıldı ve ortak çalışma yürürlüğe girdi.

IV- CGT 'nin GÖZLEMLERİ VE BELİRLEMELERİ :

CGT savunduğu temel prensiplerin ötesinde, ülkelerine geri dönmek isteyen göçmen emekçilerin hak ve çıkarlarının en iyi şekilde savunulabilmesi için bir dizi uyarıda bulunuyor.

CGT, Göçmen Emekçiler Bölüm (MOI) sekreterliği, 19. Haziran. 1984 tarihinde yaptığı görüşmede, Devlet sekreteri ve göçmen işçi aileleri sorumlusuna şu görüşleri sundu:

1- Devletin ödeyeceği para miktarı ne kadardır ve bu miktar hangi bütçeden yapılacaktır?

2- Kendi isteklerine bağlı olmayan nedenlerden dolayı işlerini kaybeden ve ülkelere geri dönmek isteyen kaç göçmen işçi ve ailesi geri dönüş yardımlarından faydalanabilecektir?

3- Göçmen işçilerin gözlemlerine ve geri dönecekleri ülkelerin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek hangi tip bir geri dönüş olanaklıdır?

Devlet (ONI) işverenler veya işveren örgütleriyle geri dönüş sözleşmeleri imzalayacak. Bu sözleşmelerin biçimi, içeriği, uygulamaya konma koşulları ve işçi sendikalarının müdahalesi nasıl öngörülüyor?

4- Hükümet görüşmelere başladığı ülkeler hangileridir?

a) Her tip bir sözleşme önerildi?

b) Ülkesine göre değişen, kişinin kendisine yeni bir meslek edinmesi mi, kendisine ait bir işyeri açması mı öngörülüyor?

c) Önerilen sözleşmeyi kabul eden devletler hangileridir?

5- 27. Nisan. 1984'te yayınlanan hükümet kararnamesi, ülkesine geri dönecek göçmen emekçiler için "Meslek Eğitimi" öngörüyor. Geri dönüşün başarılı bir şekilde olabilmesi için, kesin dönüşden önce en fazla 20000 F. la gerçekleştirilmesi düşünülen bu meslek eğitiminin var olabilmesinin somut ve ciddi koşulları nelerdir?

6- Geri dönüş ülkeleriyle yapılan anlaşmalarda aşağıdaki konulara getirilen yanıtlar nelerdir?

- a) Ülkesine dönen emekçinin lojman sorunu,
- b) Çocukların okul durumu,,
- c) Göçmen işçi ve ailesinin sosyal sigortalar sorunu (Hastalık doğum, sakatlık durumlarında veya ülkesine geri dönüşte iş bulamayan emekçilerin durumları)
- d) On yıllık kart işlemlerinde (veya Fransız milliyetine geçmede) kan tahlili, akciğer ve genel tahlil zorunlu koşulmasına rağmen geri dönüşte sağlık kontrolü öngörülüyor.

Ülkelerine dönmek isteyen göçmen emekçilere aynı işlem uygulanmalıdır. (Sağlık kontrolü masrafları işçi tarafından değil devlet veya işyeri tarafından karşılanmalıdır.)

Bu önlem, ülkesine dönmek isteyen göçmen emekçiye kendi sağlık durumuyla ilgili bilgi verecektir. Sağlık durumu iyi olmayan işçi sakatlık, iş kazası tazminatı gibi çeşitli haklarını kullanabilecektir.

e) Yaşlılık Parası :

- Bu konuda alınan önlemler nelerdir?

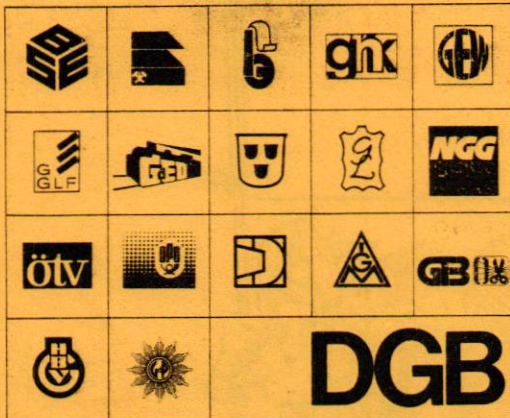
- Kazanılan hakların korunmasına yönelik, hangi bilgilendirici (ana dilde) bilgilerin verilmesi düşünülüyor?

f) Geri dönüş yardımından faydalanabilmek için dosya yatıracaklardan, müracaatları kabul edilenlere Fransa'yı terkedene kadar geçerli olacak geçici oturma izni verilecektir.

- Aile yardımı yapan kuruluş, 1983 yılında ilgili bakanlığın direktifleri doğrultusunda geçici oturma iznine sahip göçmen emekçilere aile yardımı yapamaz. Bu durumda yukarıda sözünü ettiğimiz göçmen emekçilerin durumu ne olacak?

7- Geri dönüş için müracaatta bulunup sonradan fikir değiştirebilecek göçmen emekçilerin bu haklarını kullanabilmesi için yasada somut olarak bir şey önerilmiyor.

Heraus zum 1. Mai – Ich bin dabei!

1. MAI '87

**Arbeit schaffen
Umwelt schützen
Technik
sozial gestalten**

DGB

Hamborn auf dem Altmarkt

Beginn: 10.00 Uhr · Ab 9.00 Uhr Platzkonzert

Es spricht: **Jochen Richert,**
Geschäftsführendes Bundesvorstandsmitglied des DGB

Leitung: **Christa Kiehn,** Geschäftsführerin der HBV Duisburg

Sammelplätze der Demonstrationzüge: Marxloh – August-Bebel-Platz 8.30 Uhr
Beeck – Marktplatz 8.45 Uhr
Werksgel. Thyssen-Gießerei AG 8.30 Uhr

**Nach der Kundgebung laden wir ein zum »DGB-Maitreff 87«
am und im Hamborner Rathaus.**

Gemeinsames Lied

Brüder, zur Sonne zur Freiheit

*Brüder, zur Sonne zur Freiheit,
Brüder, zum Lichte empor!
Hell aus dem dunklen Vergangnen
leuchtet die Zukunft hervor.*

*Seht, wie der Zug von Millionen
endlos aus Nüchternem quillt!
Bis euer Sehnsucht Verlangen
Himmel und Nacht überschwillt!*

*Brüder, in eins nun die Hände,
Brüder, das Sterben verlacht!
Ewig der Sklav'rei ein Ende,
Heilig die letzte Schlacht.*

Aufruf an alle HBV-Mitglieder - Aufruf an alle HBV-Mitglieder - Aufruf an alle

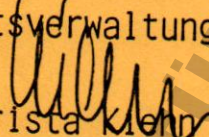
Wir HBV-Kolleginnen und -kollegen treffen uns dieses Jahr am
1. Mai um 8.45 Uhr vor dem Haupteingang der Firma Horten,
Duisburg-Hamborn, August-Bebel-Platz.

Bringt Eure Männer, Frauen, Kinder mit!
Wir wollen dieses Mal einen bunten HBV-Block im Demonstrations-
zug machen.

Nach der Kundgebung treffen wir uns wie immer zum Frühschoppen
im Nebenraum der Gaststätte "Stauder am Rathaus", Schreckerstraße 11.

Mit solidarischen Grüßen

Gewerkschaft
Handel, Banken und Versicherungen
Ortsverwaltung Duisburg

Christa Klein
Geschäftsführerin

OSTERMARSCH RUHR '87

Atomteststopp sofort - Keine Weltraumwaffen! Wir brauchen Frieden und Arbeitsplätze durch Abrüstung!

Wir wollen eine Welt, in der die Menschen in Frieden, sozialer Gerechtigkeit und einer menschenwürdigen Umwelt leben und arbeiten, eine Welt, in der kein Platz ist für Ausländerfeindlichkeit und Neofaschismus. Notwendig ist deshalb eine Politik der Abrüstung, Verständigung und solidarischen Zusammenarbeit.

Die bisherige Politik der Konfrontation, des Strebens nach einseitigen Vorteilen und militärischer Überlegenheit bedroht uns mit der atomaren Katastrophe. Sie blockiert zudem die immer dringlicher werdende Lösung der Probleme von Hunger und Armut in der „Dritten Welt“, von Umwelt- und Energiesicherung, von Arbeitslosigkeit und neuer Armut.

Wir brauchen ein neues Denken und Handeln. Dabei ist Abrüstung mehr denn je ein Gebot der Stunde, besonders auch für unser Land.

Wir fordern daher von der Bundesregierung:

- für die sofortige Einstellung aller Atomwaffenversuche einzutreten.

Damit wird weiteren Aufrüstungsprogrammen ein entscheidendes Hindernis in den Weg gelegt. Denn ohne weitere Atomwaffentests ist ein Weltraumwaffenprogramm nicht zu verwirklichen. Ein Atomteststopp ist jederzeit kontrollierbar und erhöht die Chance zur Reduzierung der Rüstung.

- die „SDI“-Vereinbarungen mit den USA zu kündigen und sich gegen jegliche Aufrüstung des Weltraums, auch gegen eine europäische Variante z.B. durch Aufstellung neuer Antiraketensysteme zu wenden.

Das Festhalten der USA an ihrem Programm zur Bewaffnung des Weltraums verhindert, dies hat Reykjavik gezeigt, konkrete Schritte zur Abrüstung. Nur ein Abgehen von SDI kann aber eine Ausdehnung des Wettrüstens in neue Dimensionen verhindern. Die immensen Forschungskosten sollen dann für gesellschaftlich sinnvolle Zwecke verwendet werden, z.B. für eine weltweite Entwicklung gefahrloser Energiequellen und für die Umstellung der Rüstungsproduktion auf Zivilgüter.

- die Stationierung von Pershing II und Cruise Missiles zu stoppen und die bereits aufgestellten Systeme abzubauen. Die im Gegenzug aufgestellten Waffen im Osten sind abziehen. Damit wird ein erster wichtiger Schritt unternommen auf dem Weg zu einem atomwaffenfreien Europa.

- alle chemischen Waffen sind zu beseitigen, die Produktion und Lagerung neuer Massenvernichtungsmittel ist abzulehnen.

Neues politisches Denken und Handeln muß bestimmend werden, che es zu spät ist. Tschernobyl hat dramatisch die Gefahren selbst der zivilen Nutzung von Atomspaltung bewußt gemacht.

Es ist notwendig, daß die Bundesrepublik auf jegliche Beteiligung an der Nuklearrüstung verzichtet. Ein Einstieg in die Plutoniumwirtschaft erhöht die Gefahren und erleichtert den Zugang zu „eigenen“ Atomwaffen. Deshalb müssen die Wiederaufbereitungsanlage in Wackersdorf und der „Schnelle Brüter“ in Kalkar verhindert werden.

Eine chemiewaffenfreie Zone in Mitteleuropa ist ein konkreter Abrüstungsschritt, der Vertrauen und Verständigung fördert und die Bemühungen um das weltweite Verbot der Chemiewaffen unterstützt.

- den Rüstungshaushalt entsprechend der UNO-Forderung um 10 Prozent zu senken.

Mit den freiwerdenden Geldern sollen neue Arbeitsplätze geschaffen, an der Beseitigung des Hungers mitgewirkt und eine lebenswerte Umwelt gestaltet werden. Der „Bundeswehrplan 1985-1997“, der immer teure und raffiniertere „konventionelle“ Waffen vorsieht, muß zugleich aufgegeben werden.

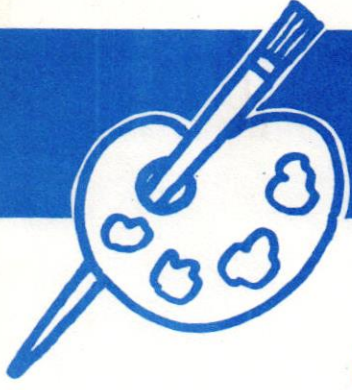
- die Militarisierung vieler Lebensbereiche rückgängig zu machen.

Die Rücknahme von Wehr- und Zivildienstverlängerung, keine „Frauen in die Bundeswehr“, der Verzicht auf die illusorische Zivilschutz-Planung und die Verweigerung sämtlicher Kriegsdienste drängen den Einfluß des Militärischen auf unser Leben zurück. Der Abbau von Feindbildern, von Ausländerfeindlichkeit und die Erziehung zum Frieden tragen zu einem friedlichen Miteinander der Völker bei.

- die Rüstungsexporte zu beenden und sich jeder Unterdrückung von Völkern in der ganzen Welt entgegenzustellen.

Damit wachsen die Möglichkeiten, soziale Gerechtigkeit zu verwirklichen und neue, gleichberechtigte Wirtschaftsbeziehungen in der Welt herzustellen. Militärische Gewalt, Terror und Folter gegen die Völker der „Dritten Welt“ müssen weltweit als Vergehen gegen die grundlegenden Menschenrechte angeprangert werden.

verantw. i.S.d.P.: Anne Rieger, Ostermarschbüro Dortmund, Königswall 22

OSTERN MEKTUBU

Acı rüyalar görmeyelim. Neşemiz türkülerimiz bir olsun. Soframızdaki ekmeği, kaderimizi, sevgimizi paylaşalım. Beyaz güvercinler uçuralım, çocuklarımız civil civil, korkusuzca oynasınlar tanrının narbahçelerinde. Bir kuş gibi kaygısız geçelim sınırları. Kucak dolusu karanfiller taşıyalım dostça, dünyanın her köşesine. Kucaklaşalım, koklaşalım. Gerçek mevsimleri bekleyelim. İlkbahar çiçeklerini, Yaz'ın hasatını, Sonbahar'ın sarı yaprakları gibi hür eğer istemiyorsak beyaz yorganın kirlenmesini kışın, barışçemberine katıalım. Bu güzel dünyamızı çilgınlara vermemek için.

Diyorisek; "çocuklarımızın barışçemberleri dostluk türküleriyle süslensin, halaylara dönüşsün", gelin omuz omuza barış için yürüyelim.

Sevgilerimle,

İsmail Çoban

**Ostern yürüyüşleri:
17 -20 Nisan 1987**

FEDERAL ALMANYA TÜRKİYE İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU
Bundesvorstand
Lichtstrasse 31, 4000 Düsseldorf 1 - Bundesrepublik Deutschland Tel: 0211 - 664284

FİDEF

OSTERN MEKTUBU

FEDERAL ALMANYA TÜRKİYE İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

Bundesvorstand

Lichtstrasse 31, 4000 Düsseldorf 1 - Bundesrepublik Deutschland Tel: 0211 - 664284

FIDEF

Yeryüzünün gerçek sahibi biziz diyorsak eğer,
Suyun ve ekmeğin ve toprağın ve göğün ve dağın
Ve denizin ve gülün ve sevginin ve kardeşliğin
Ve hayata ilişkin bilcümle zenginliğin
Gerçek sahibi biziz diyorsak;
Halkız diyorsak eğer;
Haklıyız, ellerimiz üstünde tutuyoruz hayatı

diyorsak;
Doyasıya yaşamak hakkımız diyorsak eğer;
Barış ve özgürlükse isteğimiz;
Şarkımızı birlikte

Şarkımızı kol kola

Şarkımızı bir ağızdan söylemeliyiz..

Biz, insanların yüzünde sevginin, şefkatin, sevincin çiçekleri açsın istiyoruz; korkunun dikenleri değil..

Biz, bebeklerimizin gözleri gibi pırl pırl olsun istiyoruz dünyamızı; sisli ve karanlık değil..

Biz dostluğun, aşkın, kardeşliğin, iyiliğin sesleri doldursun istiyoruz yürekleri; kin ve nefretin değil..

Biz bahar dalları pıtrak pıtrak filizle, kovanlarımız bal, tarlalarımız başak, bağlarımız salkım salkım üzümle dolsun istiyoruz..

Ayrılanlar kavuşsun, acıkanlar doysun, acılar dinsin istiyoruz..

İnsanlar güzellikleri bölüşsün istiyoruz, kahrıkları değil..

Aşklar coşkuyla yaşansın, kâbusla değil; çocuklar sevinçle büyüsün, korkuyla değil..

Biz, zulüm olmasın, cinayet olmasın, zalim olmasın, hükümdar olmasın istiyoruz..

Evlerimiz yıkılmasın, sularımız bulanmasın, harmanımız yanmasın istiyoruz; civimiz civcivimiz, tayımız, oğlağımız, oğlumuz, gelinimiz, yarımız yarenimiz zehirlenmesin istiyoruz..

Ana rahminde yavrular, toprakta tohum, dalda tomurcuk kavrulmasın istiyoruz; sevmek istiyoruz, çığlık çığlığa büyütmek istiyoruz çocuklarımızı..

Ufkumuzu dumanlar sarmasın istiyoruz, rüzgârımız kan kokusu yalamasın..

Doyasıya yemek istiyoruz ürettiğimiz aşımızı, kana kana içmek istiyoruz duruttuğumuz suyumuzu..

Tanklar, bazukalar, savaş uçakları gürüldemesin istiyoruz üstümüzde; füzelerin gölgesi düşmesin çayırlarımıza, yeryüzü alev alev dağlanmasın; ömrümüz, emeğimiz, gönlümüz, yüreğimiz yağmalanmasın istiyoruz.

Biz halkız. Yani sahibiyiz yeryüzünün. Yani haklıyız. Yani doyasıya yaşamaya hakkımız var.

Yani haklı olmanın gücüyle çarpıyor yüreklerimiz. Yani hayatı koruma görevi bize düşüyor.

Öyleyse gelin, şarkımızı halk olmanın bilinciyle söyleyelim; omuz omuza BARIŞ için yürüyelim..

Ostern yürüyüşleri:
17 -20 Nisan 1987

Nihat Behram

Nihat Behram

OSTERN MEKTUBU

Sevgili İşçi, Emekçi, Aydın Yurttaşlarım!

Her yıl Nisan gelince, şu içinde yaşadığımız Rur Havzası'nda, hem de bütün dünyada barış yürüyüşleri yapılıyor. İnsanlar soy sop, din, mezhep, ulus, yurt ayrımı düşünmeden kol kola girip yürüyorlar. El ele tutup büyük barış halkaları oluşturuyorlar.

Kimi zaman, katılanlar az olduğu için bu halkalar kavuşmuyor.

Çok iyi biliyorsunuz, dünyada barışı istemeyenler de var. Ürettikleri silahların sürümü savaşa bağlı. Halkalar kavuşmayınca zil takip oynuyorlar. Barış isteyenler ise acılara boğuluyor.

Ben de bu acıyı duyanlardanım. Neden? Çünkü bakıyorum, yurttaşlarımı yeter sayıda, ağırlıkta bu yürüyüşlerde göremiyorum. Neden yoklar? Neden azın azıyız? Bugün hiç kimse, "Barıştan bana ne? Savaş olursa olsun! Elle gelen düğün bayram!" diyemez. Hep duyuyor, dinliyor, yürek burkan filmlerini görüyoruz, yeni bir savaş dünyanın, dünyada yaşamın sonu olacak. Börtü böcek, kurt kuş, hiçbir şey; çoluk çocuk, ana baba, nine dede, hiçbir kimse kalmayacak. Raslantıyla üç beş kişi kalsa da yaralı olacaklar, kimse onlara bakamayacak.

Hem sevgili yurttaşlarım, biz, "Yurtta barış, dünyada barış!" diyen bir yurdun çocukları değil miyiz? Eğer bugün barışın önemini kavrayıp yürümezsek, yarın gökten düşen bombaların altında nereye sığınacağımızı bilemeden koşacağız, koşacağız. Ama bunun hiç yararı olmayacak?

Bu yüzden diyorum, yürüyebilecek durumda iken yürüyelim. Eski, atom öncesi silahlarla yapılan savaşlarda bile, biliyorsunuz bizlere, gönüllü gönülsüz, neler yaptırıyorlar. Onun için diyorum: Gelin şimdi bunları barış için yapalım.

Sizleri, sevgili yurttaşlarım, bulunduğunuz yerdeki en yakın barış kervanına katılmaya çağırıyorum. Sorun, araştırın, barışseverler nerede yürüyor, öğrenip onlara katılın. Çoluk çocuk katılın. Sizlere sesleniyorum işçi, emekçi, aydın yurttaşlarım.

Homburg, 11.3.1987

F. Baykurt

**Ostern yürüyüşleri:
17 -20 Nisan 1987**

FEDERAL ALMANYA TÜRKİYE İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

Bundesvorstand

Lichtstrasse 31, 4000 Düsseldorf 1 - Bundesrepublik Deutschland Tel: 0211 - 664284

FIDEF

"AZINLIK GURUPLARI İÇİN ÖLKESEL DÖZEYDE SÖZ HAKKI" konusunda Hollanda Hükümetinin en son hazırlamış olduğu önerinin Türkçe metnidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Giriş:

15 eylül 1983 tarihinde Hollanda hükümeti tarafından kamuoyuna sunulan Azınlıklar Notası'nın, azınlık guruplarına özel bir tavsiye kurulu oluşturma bölümüyle ilgili değişik çevrelerden eleştiriler gelmişti. Buna karşılık olarak Hollanda iç işler bakanı bay Rietkerk yeni bir öneri hazırlayacağını söyledi. Aynı zamanda bu yeni önerisini kesinleştirmeden önce azınlıkların örgütlerinin görüşlerini de öğrenmeye çalışacağını bildirdi. Böylece bakan 17 ekim 1984 tarihli bir mektupla değişik yabancı örgütlere yeni önerisinin taslağını gönderdi. Ayrıca 15 kasımdan önce örgütlerin öneriyle ilgili görüşlerini bildirmiş olmaları gerektiğini belirtti. Ancak değişik örgütlerin ^{kısa} bir zaman içinde öneriyle ilgili görüş getiremeyeceğini bildirmeleri sonucu bakan bu tarihi 1 aralığa kadar uzattı. LSOBA ise kendi temposuna göre yanıtını hazırlamaya çalışacağını ve bu nedenle istenilen tarihte yanıtının hazır olamayacağını belirten bir mektubu bakanlığa göndermiş durumdadır. LSOBA, aynı zamanda kendisine bağlı örgütlerin ortak bir yanıt vermesini sağlamak amacıyla 15 aralık cumartesi günü saat 10.30'da başlamak üzere bir toplantı düzenliyor. Tüm üye örgütlerine bu konuda davetiye göndermiştir. Bu nedenle HTIB'i şimdiden bu konuda görüş oluşturmaya başlaması kanımca iyi olur.

Bu yazıyla önerinin içeriğini sizlere aktarmaya çalışacağım.

TERCOME

AZINLIK GURUPLARI İÇİN OLKESEL DÜZEYDE SÖZ HAKKI:

Azınlıklar notasında ve hükümetin başka raporlarında belirtilmiş olduğu gibi, hükümet azınlık guruplarının toplumsal etkilerini çoğaltmayı ümit ediyor. Hükümet yalnız kordine edilen azınlıklar yönetmeliğiyle ilgili söz hakkını tasarlamıyor. Toplumun her alanında azınlıkların topluma katılımı belirli bir form almalıdır. Burada ağırlık yerel düzeydeki katılıma veriliyor. Bu nedenle hükümet yerel düzeyde blediyelerin göçmenlere söz hakkını örgütlemeleri için baskı yapmıştır. Hükümet aynı zamanda azınlıkların 1986'da yapılacak belediye meclisleri seçimlerinde pasif ve aktif olarak oy haklarını kullanabilmelerini istiyor.

Aynı şekilde azınlıkların çıkarı söz konusu olduğu tavsiye kurumlarına azınlıklardan katılım sağlanmaya çalışılacak.

İçinde etki yapılabileceği, kararların alındığı örgütlere katılımın önünde engellerin olduğu konusu hükümet tarafından bilinmektedir.

Bu nedenle azınlıkların bu alanda geri kalmış olduğu neticesini çıkarabiliriz.

Hükümetin uyguladığı azınlıklar yönetmeliğinin önemli hedeflerinden biri de geri kalmışlığı gidermektir. Bu nedenle, örneğin on yıl boyunca azınlıkların kendilerine yönelik yönetmelikleri etkileyebilmeleri için (ülkesel düzeyde) olanakların güvence altına alınması uygun bir şeydir. Geri kalmışlık olduğu sürece bu güvence sürmelidir. Ülkesel düzeyde azınlıklara söz hakkı verilmesinde iki nokta önem taşımaktadır:

1. Önerilerin kalitesi
2. Sözcülerin temsil gücü.

Birincisi: sözcü ile karar verici arasında'ki mesafe ne kadar küçük olursa, öneriler o kadar daha iyidir ve etki derecesi o kadar daha büyüktür. Bu nedenle hükümet ile azınlıkların temsilcileri arasında dolaysız bir şekilde fikir alış ve verişinin olacağı bir form düşünülüyor.

İkincisi: Önerilerin kalitesine sözcülerin temsil gücüne direkmen bağlıdır. Hükümetin azınlıklar yönetmeliği birbirinden değişik geçmişleri olan ve değişik biçimlerde Hollanda toplumuyla dialog içinde olan halk guruplarını göz önünde bulundurmaktadır.

Söz hakkının yapılanmasında yukardaki özellikler hesaba katılmalıdır. Bu doğrultuda gurubunun çıkarlarına sahip çıkan azınlıkların örgütlerinden sekiz tane platform (beraber çalışma platformu) oluşturulmasını teşvik etmeyi düşünüyorum.

Fikir alış verişi.

Azınlıklar yönetmeliği üzerine söz hakkının kullanım yapısı, hükümetin temsilcilerinden ve azınlıkların temsilcilerinden oluşacak bir danışma veya tavsiye kurulu biçindedir.

Danışma veya tavsiye kurulunda hükümet ne pahasına olursa olsun azınlıklar yönetmeliğini kordine eden bakan tarafından temsil edilecektir. Aynı bakan kurulun başkanı olacaktır. Konuya göre sorumlu bakanların kendileri ve memurları kurula temsilci olarak katılabilirler. Azınlıkların tarafından kurula girmesine mücade verilmiş olan beraber çalışma platformundan bir delegasyon kurula (toplantılarına) katılacaktır. Aşağıda sıralanmış azınlık guruplarının her birinden bir platform danışma kuruluna girebilir:

1. Molükler (ortalama 42.000 üye)
2. Akdeniz ülkelerinden gelenler. (ortalama 331.000 üye). Ulusal ve kültürel geçmişlerindeki farklılıklarına dayanarak ve sayısal bü-

yüklükten de çıkarak bu guruplardan üç tane platformun kurula girmesine izin vermeyi tasarlıyorum. Şu şekilde düşünüyorum:

- 2.a. Türkler (hristiyan Türkler hariç) (ortalama 154.000 üye)
- 2.b. Faslı ve Tunuslular. (ortalama 100.400 üye)
- 2.c. Yunanlı, İtalyalı, Yugoslavyalı, Kaapverdie'anlı, Portekizli ve İspanyalılar. (ortalama 73.000 üye)
3. Sürinamlılar (ortalama 181.000 üye)
4. Antilyanlılar (ortalama 33.000 üye)
5. İlticacılar: 6.000 Vietnamlı, 2.500 Latin Amerikalı, 3.000 hristiyan Türk.
6. Karavan sakinleri (ortalama 23.000 üye).

Sürinamlılar, Faslı ve Tunuslular ve Türkler için her platformdan en fazla üç kişilik bir delegasyon danışma kurulunda yer alacak. Antilyanlı, Molükler, karavan sakinleri ve diğer yabancı işçilerin platformlarından iki kişilik delegasyonlar ve ilticacıların platformundan bir temsilci kurulda yer alacaktır.

Danışmanın özü:

Söz hakkını kullanmak bir tavsiye biçimidir. Seçilen modelde söz hakkı ilkesel olarak yazılı bir şekilde olacak. (Hollandaca dilin Bu işlemi kolaylaştıracaktır. Ancak beklentiye göre platformları bir kaç üyesi eçende belirli zorlukları beraberinde getirecektir. Fikir alış verişinde bulunulacak bu kurulu, hükümet planları nın kararına bağlanması yönünde yapılan hazırlık çalışmalarının dahilinde olmak lazım. Karar hazırlıklarında bir süreçtir. Bu kuruldaki konuşmaları eşit düzeyde olan iki parti/tafafln görüşmesi şeklinde anlamak lazım. Böyle görüldüğü takdirde beraber karar alma hakkını doğurur. Ancak demokrasimizde bir kategorinin çıkarları için olanlar genelin çıkarını ilgilendiren konularda karar alamazlar.

Kurulun ereğı:

Kurulun iki yönlü ereğı vardır:

1. Hükümetin(geçici)görüşleri hakkında ve hükümetin kordine edilmiş azınlıklar yönetmeliğıyle ilgili planları hakkındaki, azınlık gurupların görüşleri hakkında, tavsiye doğrultusunda fikir alış verişinin bulunmak,

2. Azınlıklar yönetmeliğiyle ilgili alınan kararlar hakkında ve azınlık guruplarının getirmiş olduğu önerilere neden uymadığı konusunda hükümetin açıklık getirmesi.

Kurulda gündeme gelecek olan yönetmelik konuları, hükümetin azınlıklar yönetmeliğinin genel hatları (veya genel hatların bir bölümü) ve o doğrultudaki hükümet planlarıdır. Diyer devlet bölümleri ve uygulama girişimleri kulun. gündemi olamazlar.

Kurula destek:

Kurulda yer alan taraflardan bağımsız olan bir sekreterlik oluşturulacak. Bu sekreterlik toplantıları hazırlıklarını yapacak ve toplantı notlarını yapacak. İç işler bakanlığında bu sekreterlik için iki kadroya yer yer bırakılacak. Bu kadrolardan birini azınlık gurupları tarafından belirlenmesini sağlamak düşünülüyor. Personel alma durumunda iç işleri bakanlığı platformlarla görüşecektir.

Beraber çalışma platformları:

Azınlıkların örgütlerinin önerileri, azınlıklar yönetmeliğinin gözettiği gurupların geniş katmanlarının onayını almış olmalıdır. Bu nedenle kendi insanların çıkarlarına sahip çıkan azınlıkların örgütlerinden beraber çalışma platformlarının oluşturulmasını teşvik etmeği düşünüyör ve mali destekte bulunmak istiyorum. Şimdiye kadar üç tane azınlık gurubu söz hakkını kullanma doğrultusunda girişimde bulunmuştur. (Sürinamlılar, Antilyanlılar ve Karavan sakinleri). Bu türden girişimlerin ilticacılar ile yabancı işçiler arasında geliştirilmesine öncelik tanımak istiyoruz. Bu türden girişim guruplarını "beraber çalışma platformlarının" görevlerini üstlenmeye davet ediyorum. Ayrıca, Molüklerin beraber çalışma platformu olarak çalışabilecek organları vardır (Inspraak orgaan Welzijn Molukkers -IWW-). Her platformdan kendi gurubunu temsil etme gücüne sahip olması bekleniyor. Hükümet emin olmak için, söz konusu platformun kendi insanların geniş tabakalarının onayını almış olması konusunu kontrol edecektir, temsil gücüne dikkat edecektir. Bu durumda şu noktalar göz önünde bulundurulacaktır:

1. Eğitim, İş, Konut, Sağlık ve Refah gibi değişik yönetmelik bölümlerinde çıkarlara sahip çıkabilme,
2. Beraber çalışma platformlarının üyelerinin bölgesel dağılımı,
3. Kadınların, gençlerin ve ihtiyarların çıkarlarına sahip çıkmak için özel ilgi,

4. Yaşama yönelik belirli görüşleri olan ünite gurupların katılımı.

Beraber çalışma platformların görevleri şunlardır:

1. Hükümetin azınlıklar yönetmeliğinin genel hatlarıyla ilgili söz hak için (beraberce kullanılacak söz hak) platforma katılan öz örgütleri ve kişileri yönlendirmek, işin kordinesini yapmak.
2. Söz hakkını kullanma doğrultusunda yapılan çalışmalar hakkında katılan örgütlerin ve kişilerin tabanlarına bilgi vermik,
3. Hükümete yapılacak önerileri saptamak,
4. Danışma kuruluna katılacak temsilcileri saptamak.

Platformları desteklemek:

Platformların nasıl oluşturulacağı, çalışma biçimleri katılan örgütlere bırakılacak. Bu onların özel girişim olduğu anlamına geliyor ve kendi tüzel kişilik biçimlerini seçmeli, personelleri için iş vere konumundalar.

Platformun büyüklüğüne, temsil gücüne(oluşumuna), kadınlar ve gençler için yaptığı çalışmalara bağlı olarak en fazla yapılabilecek mali yardım 200.000 ile 350.000 arasında değişmektedir.

Geçici olanaklar:

Azınlık guruplarının değişik değişik örgütlülük düzeylerinden çıkarak önerilen söz hakkı yapılanmasının adım adım gerçekleşeceğini düşünüyorum. Yabancı işçilerden ve ilticacılardan platformların oluşturulmasına öncelik tanınacaktır. Erek, platformların oluşturulması tamamlandığında danışma- tavsiye kurulu yapılanmasını yasallaştırmaktır. Bu yılın içinde(1984) değişik gurupları temsil edebilecekleri düşünülen örgüt ve şahıslar, örneğin var olan girişim gurupları geçici bir yapılanma için,(azınlık guruplarının getireceği önerilerle ilgili çalışmalar yapacak) davet edilecekler.

DANIŞMA KURULU

Hükümet temsilcileri (bakan veya memurları)

Azınlıkların temsilcileri: platformlar tarafından saptanıp gönderilmişler.

-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-
Molüklerin platformu. Su anki ins. praakorgaan Molukkers.	Sürinamlıların platformu.	Antilyanlıların platformu.	Karavan sakinlerinin platformu.	İlticacıların platformu. Vietnamlılar, Latin Amr. ve Hr. Türkler.	Yunan, İtalyanlar, Yugoslavyalılar, Kaapverdie'aneler, Port. İspanyolların platformu.	Faslı ve Tunusluların platformu.	Türklerin platformu.

Not. Olayı Türkiyelilerin özelinde düşünecek olursak; Hollanda'da bulunan tüm Türkiyeli örgütlerden bir platform oluşturulacak. Yani, HTİB ve diğer demokratik örgütler yanı sıra, Türk işçi dernekleri Federasyonu, Türk İslam Federasyonu, Türk spor kulüpleri federasyonu ve başka ne kadar dernek varsa platformun içinde yer alacaktır. Bu platformun içinden de üç kişi Danışma Kurulunda Türkleri temsilen yer almak için seçilecektir.

2 Haziran 1985

Ayşe Y.
Kullonusun,
sonra
gerek defter
asimdeki
bölüne
konubun.

AVRUPA TÜRKİYELİ GÖÇMEN KADINLAR KONFERANSI

6-7-8 Haziran 1985- Amsterdam

97 delege, 15 uzman, 38 konuk ve gözlemcinin katılımıyla, Amsterdam Fray Üniversite'de ilk Türkiyeli göçmen kadınlar konferansı yapıldı. Konferansın en büyük delegasyonları Almanya ve Hollanda'dan gelmişti. Türkiyeli göçmenlerin yaşadığı tüm Avrupa ülkelerinden katılım sağlanmıştı tek eksik Avusturya'dan katılımın gerçekleşmemiş olmasıydı.

Almanya, Hollanda, Fransa, Belçika, İngiltere, İsveç, Danimarka, Norveç, Batı Berlin ve Avustralya'dan katılım sağlandı. Avustralya'dan gelen delege tüm konferans boyunca büyük ilgi çekti.

Birinci gün açılış oturumunda konferansın divanı seçildi ve çalışmaların biçimi hakkında bilgi verildi. Daha sonra Çalışma Gruplarında başkan, başkan yardımcısı ve raportör olarak görev alacaklarla özel bir toplantı yapıldı. Divan'da Hollanda girişim komitesinden 3 kişi, HDF Batı Berlin'den katılan delegelerden biri, Avrupa Gerçek adına katılan delegelerden biri, Batı Berli delgesi Ülkü Gürkan, İKD Genel Başkanı Beria Onger yer aldılar. Açılış oturumunda girişim komitesinde yer alan eski devlet bakanlarından, şimdi de Avrupa Konseyi Hollanda üyesi olan Hedy d'Anconabir konuşma yaptı.

Öğleden sonra Çalışma grupları çalışmalarına başladılar. Birinci gün Yasal statü ve hükümet politikaları, Irkçılık ve ayırıcılık, Sağlık çalışma grupları yapıldı. Aynı gün Amsterdam belediye başkanı konferans delegasyonu için bir kanal gezisi düzenlettirdi. Aşırı yağmura rağmen kanal gezisi delegasyon tarafından büyük bir memnurlukla karşılandı.(Botların üstü kapalı tabii)

İkinci gün, sabahtan itibaren Eğitim, Kültür, İstihdam ve Örgütlenme çalışma grupları çalışmalarına başladılar. Bu günün akşamı da bir Kültür Gecesi düzenlenmişti. Bu geceye Özay, Serein dans topluluğu, Sümeyra ve Meral Taygun katıldı. Gece olağanüstü bir beğeniyle karşılandı.

Son günde çalışma gruplarından elde edilen raporlar ve istemler belgesi görüşüldü. Öneriler getirildi. Genç Kızlar'ın ayrı olarak hazırlanmış olan raporu okundu. Beria Onger ve Ülkü Gürkan birer konuşma yaptılar. Kapanış oturumunda Hedy d'Ancona tekrar bir konuşma yaparak duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Ayrıca konferansın hazırlanmasında emekleri geçen yerli-yabancılar kırmızı karanfiller verildi.

Konferans başından sonuna kadar dost ve kardeş bir hava içinde geçti. Çeşitli Avrupa ülkelerinden gelen kadınlar birbirlerini tanıdılar, deney alışverişinde bulundular. Konferansın bitiminde, böylesi beraberliklerin tekrarlanması en azından konferansa katılan kadınların arasında bir posta bağının kurulması ortak bir istem oldu.

Konferansa gerek çalışma grupları açılış tebliğlerini sunmak üzere, gerekse konferansı izlemek üzere çok sayıda yerli-yabancı uzman katıldı. Onlarda konferansa katılmış olduklarından dolayı mutlu olduklarını sık sık belirttiler. Hemen hepsi konferansın kendilerine çok yararlı olduğunu söyledi.

Tüm çalışma gruplarında canlı bir tartışma yürüdü. Hemen herkes söz aldı. Sonuçları içeren raporlar ortak olarak hazırlandı. Özellikle Almanya delegasyonu gözle görülür bir biçimde hazırlıklı gelmişti.

Avustralya'dan katılan arkadaş tüm çalışma gruplarına katılmaya özen gösterdi. Kendisi de Avustralya'da Türkiyeli kadınların durumunu anlatan bir hazırlıkla gelmişti.

Konferansın istemler belgesi, Beria Onger'in konuşması, Maviye Karaman'ın konuşması (kendisi divanda görev aldı) yazı ekindedir.

Konferans iki dil üzerinden yürüdü. İkinci dil İngilizceydi. İngilizceye çevirmeyi de Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşayan arkadaşlar üstlendiler. Bu konudaki düzenlilik yabancı uzmanlar ve konuklar tarafından övgülere neden oldu.

Kadriye Ayel

Benia Onger

Değerli arkadaşlarım,

Üç gündür göçmenliğimin en güzel günlerini yaşıyorum diyebilirim. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelmiş olan göçmen kadınlar, geleceğimizin daha iyi olması için yoğun çaba harcadılar. Üç gündür Türkiye'li göçmen kadınların sorunlarını tartıştık. Onların eşitlik ve barış için, baskı ve ayırımcılığa karşı nasıl örgütlenip savaşım vermesi gerektiğini konuştuk. Şimdiye kadar bildiklerimize yenilerini kattık. Tüm bu çalışmaların sonuçları gerek çalışma gruplarında gerekse sonuç belgesinde somutlandı. Şimdi hepimizin elinde, varolan çalışmalarımıza daha da hız verecek değerli bilgiler var.

Onlarca yıl önce Türkiye'den çeşitli sorunlarıyla birlikte göçen kadınlar, Avrupa ülkelerinde daha değişik, yeni sorunlarla karşılaştılar. Göçmen kadınların içinde bulundukları durumu ve sorunlarını Türkiye'deki kardeşlerinden ayrı düşünmek olanaksızdır. Onlar Avrupa'ya Türkiye'nin ezilen, horlanan kadınları olarak geliyorlar. Türkiye hükümetlerinin politikaları, kadınların içinde bulundukları durum göçmen kadınları da olumlu yada olumsuz olarak etkiliyor.

Konferansımızın başladığı günden üç gün önce, yani 3 Haziran İlerici Kadınlar Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümüydü. Türkiye'de kadınlar İlerici Kadınlar Derneği ile birlikte ilk kez yığınsal bir kadın örgütüne sahip oldular. İKD'de örgütlenen onbinlerce kadın Türkiye kadın hareketine, barış ve demokrasi savaşımına sayısız deneyimler armağan etti. Bu deneyimler ev ziyaretlerinden, mahallelerdeki çalışmalardan yığınsal eylemlere kadar çok çeşitli biçimleri içeriyor.

10.yılımız dolayısıyla Dış Büromuzun açtığı İKD üyeleri anı yarışmasına gelen anılar, şimdi bu deneyimleri daha iyi görmemize olanak veriyor. Kırmızı çatkılı İKD üyelerini, 1979 yılında her türlü tehlikeye karşı örgütlerinin haksız bir biçimde kapatılmasını büyük bir yürüyüşle protesto eden ilerici kadınları, mahallelerde İKD örgütlenmesini kendisine vazgeçilmez görev edinmiş yaşlı-başlı İKD'lileri, faşist kurşunlarıyla öldürülen Meryem Karakız'ı, Aytül Acarbaş, Neşe Ertürk'ü unutmak mümkün müdür?

İKD üyeleri yalnız kendi örgütlerinde değil çok çeşitli yığın örgütlerinde de aktif oldular. İKD üyesi işçi kadınlar sendikalarında daha aktif görev yaptılar. Onlar her zaman çevrelerini hareketlendiren, dinamik unsurlar oldular.

İKD'de örgütlenen kadınların, göçmen kadınlar üzerinde küçümsenemeyecek etkileri oldu. Onların eylemleri, göçmen kadınlar için örnek teşkil etti. Hepimizin hiç unutamayacağına inandığım bir örneği vermek istiyorum: Maden-İş grevleriyle dayanışmada çeyizlerini bile satmaktan geri kalmayan kadınlar, göçmen kardeşlerini de esinlendirici oldular. İKD'nin Avrupa'daki göçmen kadınlarla, onların örgütleriyle sıcak ilişkileri oldu. İzin için Türkiye'ye gelen göçmen arkadaşlarımızın çoğu İKD Merkezine uğramadan dönmemişlerdir. Buraya kadar açıklamaya çalıştığım örnekler göçmen kadınlar üzerinde, Türkiye'deki kadın hareketinin olumlu etkileridir.

1980 yılından bu yana Türkiye'deki kadınların durumu daha da ağırlaşmıştır. Bütün demokratik örgütler gibi İKD'de kapatılmıştır. Askeri mahkemede görülen davada verilmek istenen cezalar 30 yıllık ağır hapse kadar çıkmaktadır.

Buna karşın gerek askeri mahkemelerde, gerek hapishanelerde işkenceye rağmen İKD üyeleri yiğit mücadelelerine devam ediyorlar. Her an tutuklanma, işkence tehlikesine rağmen ilerici kadınlar eski deneyimlerini değerlendirip, onlara yenilerini katmaktan geri durmuyorlar.

Türkiye'de kadınların içinde bulunduğu olumsuz durum göçmen kadınlar üzerinde de olumsuz etkilere neden oluyor. Türkiye hükümetlerinin kadınların haklarını gözardı eden, onları geri ve zor durumda bırakan politikası, Batı Avrupa hükümetlerinin politikalarında da kendini gösteriyor.

Diğer yandan da herşeye rağmen savaşımlı elden bırakmayan Türkiyeli kadınlar, göçmen kardeşlerini dayanışma çalışmalarında daha da aktifleştiriyorlar. Şimdi binlerce göçmen kadın Türkiye'deki kardeşleriyle dayanışma çalışmalarında yer alıyorlar. Türkiyeli kadınların tutuklular ve tutuklu aileleri etrafında yaptığı çalışmalar göçmen kadın-

ların çalışmalarıyla güçleniyor. Hapishanelerdeki ilerici, demokrat kadınlar her zaman göçmen kardeşlerinin dayanışmasını yanibaşlarında buldular. Birçok Avrupa ülkesinde yiğit barış savaşçısı, İKD üyesi Reha İsvan'la dayanışma kampanyaları sürdürüyor. Konferansımızın cıvıl-cıvıl renkli, duygu yüklü afişini, oldukça yakın bir zamanda hapisten çıkan bir İKD'li çizdi. Berin arkadaşımız da hapisteyken yüzlerce göçmen kadın ona en sıcak dayanışmayı gösterdi. Onların bu dayanışması Berin arkadaşımızın salıverilmesinde önemli bir etki yaptı.

Değerli arkadaşlarım,

Örnekleri çoğultmak mümkündür. Kısacası Türkiyeli kadınlarla, Türkiye'li göçmen kadınların ayrı ülkelerde yaşamalarına rağmen sonuçta ortak savaşımı paylaşmaktadırlar. Bu savaşında yeralan kadınlarımızın sayısının daha da artması görevini konferansımız önümüze koydu. Ben, sizlere konferansımızın belgisiyle seslenerek konuşmamı bitirmek istiyorum:

Türkiyeli kadınlar nerede olursak olalım sesimizi yükseltelim !

- Göçmenlere kadın erkek ayırımı yapılmaksızın, bulunduğu ülkelerin yurttaşlarıyla eşit yasal haklar verilmeli ve bunların kullanılması için gerekli olanaklar yaratılmalıdır. Yasalarda göçmenlerle ilgili belirsizlikler kaldırılmalı ve keyfî uygulamalara son verilmelidir.
- Göçmenlere yaşadıkları ülkede, ulusal düzeyde, seçme-seçilme hakkı tanınmalıdır. Göçmenler kendileriyle ilgili kararlarda söz sahibi olmalıdır. Göçmen politikalarını etkileyen ve belirleyen, varolan her türlü kurumda ve organda göçmen kadınların yeterli sayıda örgütlü temsili sağlanmalıdır.
- Göçmenleri geri dönüşe zorlayan hükümet politikalarına derhal son verilmelidir. Gönüllü geri dönüş yapanların işçi ve işveren primleri ve hakedilmiş tüm sağlık ve sosyal güvenlik hakları doğrudan kendisine ödenmelidir. Bulundukları ülkeden Türkiye'ye geri dönüş yapanların geri gelme hakkı olmalıdır. Bu konu ile ilgili süre sınırlamaları kaldırılmalıdır.
- İkamet güvence altına alınmalıdır. Olağanüstü durumlar hariç sınırdışı edilme durdurulmalıdır.
- Aile birleştirmesi çerçevesinde gelen kadınlara derhal oturma ve çalışma izni verilmeli, göçmen kadınların ve genç kızların kocalarına ve babalarına bağımlı yasal statüsüne son verilmelidir. Evlenme hallerinde eşler, bekleme süresi olmaksızın birleştirilmelidirler. Bu kapsamda, Avrupa düzeyinde göçmen kadınların statüsünü inceleyecek ve öneriler geliştirecek bir hukukçular komisyonu kurulması yararlı olacaktır.
- Göçmen kadınlar yerli kadınlar gibi sosyal yardımlardan eşit koşullarda yararlandırılmalıdır, sosyal yardım almalarından dolayı göçmen kadınların sınırdışı edilmelerine son verilmelidir.
- Kadın-erkek Türkiyeli göçmenlere vize uygulamasına son verilmelidir. İskandinav, Benelux, AET ülkeleri vatandaşlarının yararlandığı çalışma, oturma ve vize serbestliğinden bu anlaşma ülkeleri içinde oturan Türkiyeli göçmenler de yararlanabilmelidirler. Bu konuyla ilgili yasalarda ve uygulamada gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

- Ulusal yasalar ve yönetmelikler göçmenlerin anadiline çevrilmeli, göçmen kadınlara yasal hakları konusunda anadillerinde yeterli düzeyde ve ücretsiz danışmanlık hizmeti sağlanmalıdır.
- Tutumlarıyla faşist ortam yaratan yabancı düşmanı hükümet politikalarına son verilmelidir.
- Göçmen işçilerin yaşadığı Avrupa ülkelerinde ırkçılığı ve ayırimcılığı suç sayan yasalar çıkarılmalı, ırkçılık ve ayırimcılığın her türü yasaklanmalıdır.
- Göçmenlerin idari işlerini görmeleri sırasında, sağlık kurumlarında, iş bulma kurumlarında, mesleki örgütlerde karşılaştıkları ayırimcı davranışların önlenmesi için doğrudan, buralarda çalışan personel özel bir eğitime tabi tutulmalıdır.
- Politikacıların açıklamalarında ve kitle iletişim araçlarında göçmenlerin işsizliğin ve diğer sosyal sorunların sorumlusu olarak gösterilmelerine ve Türkiyeli kadınların sürekli zavallı, beceriksiz, geri olarak tanıtılmasına son verilmelidir.
- Göçmenlerin yaşadıkları ülkelerin gelişmesine katkıları ve kültürlerinin karşılıklı etkileşiminin taraflar için olumlu yönleri yaygın ve etkin propaganda edilmelidir.
- Irkçılığa, ayırimcılığa ve yabancı düşmanlığına karşı göçmen kadınların da katkısıyla strateji geliştirmek için Avrupa çapında bir platform oluşturulmalıdır.
- Her düzeydeki eğitim ırkçı, şoven, ayırimcı, milliyetçi, savaş kışkırtıcı ve uluslar arasında düşmanlık yaratıcı içerikten arındırılmalıdır. Bu amaçla içinde yaşanılan toplumun ilerici güçleri, bilim adamları, sendikaları ve eğitim kurumlarıyla örgütlü işbirliği sağlanmalıdır.
- Göçmen kadınların eğitim düzeylerinin düşük olduğu dikkate alınarak, onların eğitimde fırsat eşitliğinden gerçekten yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla, göçmen kadınlar için özel eğitim olanakları geliştirilmelidir.
- Tüm çalışan göçmenlere iş saatleri içinde işyerlerinde, işsiz olanlara iş bulma kurumları tarafından uygun yerlerde, ev kadınlarına oturduğu yerlere yakın, çocuklarının bakım ve eğitim sorunlarını çözümler yaparak, ücretsiz dil ve meslek kursları düzenlenmelidir.

- Göçmen kadınlar için onların durum ve gereksinimlerine uygun yöntemlerle, araç-gereçlerle ve iki dilli özel olarak yetiştirilmiş öğretmenlerle yaygın ve etkin dil eğitimi yapılmalıdır.
- Göçmen kadınlara uygulanacak mesleki eğitim, modern teknolojiye uygun çağdaş bir içerik taşımalıdır. Göçmen genç kızlar ve aileleri ana-dillerinde, böylesi bir eğitimin önemi konusunda bilgilendirilmeli ve teşvik edilmelidir. Bu amaçla özel fonlar, burslar ve okullarda özel kontenjanlar ayrılmalıdır.
- Okul eğitim sistemi, göçmen çocuklara her iki dili ve kültürü eğitim sistemi içinde yeterli düzeyde öğrenme olanağı verecek şekilde düzenlenmelidir.
- Okul öncesi çağından yetişkin eğitime kadar, her düzeyde, iki dilde uzman öğretmenlerin yetiştirilmesine, özel araç-gereçlerin sağlanmasına özel bir önem verilmelidir. Bu uygulamada göçmen kadın ve erkekler örgütlü olarak söz ve denetleme hakkına sahip olmalıdır.
- Türkiyeli göçmenlerin kültürünü yaşadıkları ülkenin kamuoyuna tanıtmak, özellikle de Türkiyeli kadınlara yönelik önyargıları kaldırmak amacıyla kitle iletişim araçlarında olanaklar sağlanmalıdır.
- Kitle iletişim araçlarında göçmenlerin kendi dillerinde yeterli düzeyde yayın yapılmalı, bu yayınların sayısı artırılmalıdır.
- Göçmen işçilerin yerleştikleri ülkelerde geliştirdikleri "yeni" kültür kalıpları ciddi bir şekilde incelenmelidir. Bu incelemede, dildeki değişimler, aile yapısı, akrabalık, komşuluk ilişkilerinde değişmeler, tüketim normları ve beğeniler dikkate alınmalıdır. Türkiyeli göçmen işçilerin yaşadıkları ülkelerde ayrı ayrı yürütülecek olan bu çalışmaların sonuçlarının Avrupa düzeyinde birleştirilebilmesinin olanakları araştırılmalıdır.
- Türkiye'de çıkan ilerici, hümanist ve barış yanlısı kitap, ~~ve~~ dergi film gibi kültürel araçların göçmenlerin yaşadıkları ülkeye getirilmesi sağlanmalıdır. Göçmenlerin yaşadıkları ülkelerde çıkan ve onların gelişmelerinde olumlu katkı sağlayacak hikaye, roman, ~~ve~~ bilimsel kitaplar ve filmler kendi anadillerine çevrilmelidir.

- Göçmen kadınlar araştırmalarının nesnesi olmaktan çıkarılmalıdır. Araştırmalar bilinçlenmeye etkin olabilecek şekilde yürütülmelidir.
- Göçmen kadınlara yönelik olarak kitle iletişim araçlarındaki yayınların, tüm kültürel, eğitim ve araştırma projelerinin politika ve içeriğinin belirlenmesinde, uygulanmasında ve denetlenmesinde göçmen kadınların örgütlü katılım hakkı olmalıdır.
- Dinsel eğitim camilerde değil okul sistemi içinde, hümanist ve çağdaş bir içerikle, gönüllülük temelinde, özel olarak eğitilmiş öğretmenler tarafından verilmelidir.
- Göçmen kadınların işe alınmasında ve terfide yasalarda ve uygulamada ayrımcılığa son verilmelidir. Onların özellikle kötü koşullu işlerde istihdam edilmeleri engellenmeli, eşit işe eşit ücret almaları sağlanmalıdır. Tüm bunlarla ilgili olarak işyeri düzeyinde ve daha üst düzeyde sendikal denetim mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu mekanizmalar içinde göçmen işçi kadınların aktif görev yapmaları sağlanmalıdır.
- Sosyal güvenlik herkese eşit olarak uygulanmalı, hastalık ve gebelik nedeniyle çıkartmalara son verilmelidir. Yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında göçmen kadınlara ayrımcı davranılmamalıdır.
- Göçmen kadınlar arasındaki yaygın işsizlik gözönüne alınarak, ileri teknolojinin insanları işsiz bırakmak için değil insanlar yararına kullanılması ve haftalık iş saatlerinin kısaltılmasıyla yeni iş olanaklarının yaratılması sağlanmalıdır.
- Göçmen kadınların kendi ülkelerinde kazanmış oldukları mesleksel nitelikler göçtükleri ülkede aynen geçerli sayılmalıdır.
- İş olanakları ve iş bulmayla ilgili her türlü bilgilendirme anadilde ve örgütlü göçmen kadınlarla, ilgili kurumların işbirliği içinde hazırlanmalı ve dağıtılmalıdır.
- Kaçak olarak çalışmak zorunda kalan göçmen kadınları cezalandırmaktan vazgeçilmeli, onların sosyal güvencesiz ve kaçak olarak daha fazla sömürülmelerini engellemek üzere yasal çalışma izni sağlanmalıdır.

- Çalışma yerlerinde göçmen kadınlara işçi sağlığı ve işgüvenliği kuralları ve yöntemleri üzerine andillerinde bilgi verilmeli ve işverenlerin göçmen kadınların çalıştığı işyerlerinde bu kurallara uymada yeteri titizliği göstermediği gözönüne alınarak özel denetim mekanizmaları geliştirilmelidir.
- Türkiyeli göçmen kadınlara sağlık konusuyla ilgili olarak anadilde eğitim, bilgilendirme ve danışma olanağı sağlanmalıdır. Doğum kontrolü, rahim ve göğüs kanseri gibi sağlık konularında anadilde bilgilendirme materyali hazırlanmalıdır. Özellikle çok kullanıldığı saptanan ilaç prospektüslerinde anadilde açıklamalar da yerelmalıdır.
- Göçmen kadınlarla ilgili olarak özel bir eğitimden geçirilmiş, iki dilli de bilen sağlık elemanları yetiştirilmeli ve Türkiyeli kadın sağlık elemanlarının sayısı artırılmalıdır. Sağlık kurumlarında ana dilde yeterli derecede çeviri yapabilen kadın tercümanlar bulundurulmalıdır.
- Göçmen kadınlara sağlık kurumlarında hastalıkları ve tedavi yöntemleri konusunda anadillerinde ayrıntılı bilgi verilmelidir. Göçmen kadınlara bilgileri ve onayları olmadan kısırlaştırma gibi müdahalelerin yapılması engellenmelidir.
- Göçmen kadınların ruh sağlığı açısından kendi aralarında biraraya gelecekleri, birlikte aktif olacakları olanaklar yaratılmalıdır.
- Sosyal konutların dağıtımında göçmenlere yönelik ayırımlar kaldırılmalı, kiralar ucuzlatılmalı, konutların sayıları artırılmalıdır. Yetersiz, sağlık koşullarına uygun olmayan konutlar onarılmalıdır. Göçmenlerin yoğun olarak oturduğu semtlerin yoksullaşmasına ve bakımsız kalmasına izin verilmemeli ve bu konuyla ilgili özel fonlar ayrılmalıdır.
- Daha çok sayıda kadının örgütlü savaşıma çekilmesi ve örgütlülüğün artırılması için kendilerine her türlü olanak ve destek sağlanmalı, varolan destek artırılmalıdır.
- Göçmen kadınların bulundukları ülkelerde karar alma süreçlerine daha aktif katılımını sağlayacak mekanizmalar yaratılmalı ve bunun için toplumsal örgütlerin bileşiminde kadın üyelerin sayısının ve etkinliğinin artırılması için çaba sarfedilmelidir.

- Göçmen kadınların örgütlenmesinde,
 - . Sendika kadın kolları, işçi dernekleri, işçi dernekleri kadın kolları, kadın dernekleri ve diğer kadın grupları,
 - . varolan Türkiyeli örgütler,
 - . bulunulan yerdeki o ülkenin kadın örgütleri ortak, eylembirliğini sağlayıcı bir çalışmanın içine girmelidirler.
- Göçmen kadınların barış hareketinde daha aktif yeralmalarını sağlayıcı bir çalışma yürütülmeli ve bu konuda yerli-yabancı örgütlerle işbirliği sağlanmalıdır.
- Sendikaların göçmen kadınların sorunlarıyla özel olarak ilgilenmesini sağlayacak, sendika göçmen kadın kollarının oluşturulması yönünde çaba sarfedilmelidir. Gerek sendikalarda gerekse kadınların yer aldığı her örgütlenme biçimi içinde, göçmen kadın işçilerin sendikalarda daha fazla sayıda örgütlenmelerini ve aktifliklerinin artırıcı bir çalışma yürütülmelidir.
- Göçmen kadınların örgütlenmelerinin önünde engel teşkil eden, onların ekonomik-sosyal haklarını olumsuz yönde etkileyen hükümetlerarası anlaşmalara son verilmelidir.
- Yaşadıkları ülkelerde göçmen kadınların çeşitli alanlarda aktif görev alabilmelerini engelleyen uygulamalara son verilmeli, özellikle sendikal alanda varolan yönetmelikler kaldırılmalıdır.
- Göçmen kadınların yaşadıkları Avrupa ülkelerindeki konumlarının her yönden iyileştirilmesiyle ilgili olarak yükseltilecek yukardaki istemlerin gerçekleşmesi için gereken fonlar, bu ülkelerin silahlanma harcamalarının azaltılmasıyla karşılanabilir, karşılanmalıdır.

TÜRKİYE HÜKÜMETİNDEN İSTEMLER

- Türkiye hükümeti Türkiyeli göçmenlerin haklarını savunmalı, bu amaçla göçmenler lehine ikili anlaşmalar yapmalıdır. Böylesi anlaşmalarda göçmen kadınların ağır basan sorunlarına özellikle ağırlık verilmelidir. Bu anlaşmaların hazırlanmasında Türkiyeli göçmen işçilerin ve kadınların örgütlerinin görüş ve istemleri temel alınmalıdır.
- Türkiye hükümeti göçmen kadın ve erkekleri bir döviz makinesi olarak görmekten vazgeçmelidir. Bu kapsamda Türkiyeli kadınları da etkileyen bedelli askerlik adı altında göçmen gençlerden büyük meblağlarda para sızdırmaya son verilmelidir. Göçmen işçi şirketlerinin holdinglerce yağmalanmasına son verilmeli ve bunlar devletçe desteklenmelidir.
- Türkiye konsoloslukları göçmen işçilerin çıkarlarına hizmet edecek bir anlayışla çalıştırılmalıdır.
- Haklarını savunmak için örgütlenen göçmenlere, Türkiye hükümetinin yaptığı baskı ve tehditlere ve göçmen işçiler arasında yürütülen, onları örgütsüz bırakmaya yönelik propaganda ve eylemlere derhal son verilmelidir.
- Göçmen kadın ve erkekler, Türkiye'ye ihracatçılardan ve müteahhitlerde kat kat daha fazla, milyarlarca dolar döviz kazandırmıştır. Bu gerçeği gözardı etmeden, ülkelerine geri dönen göçmenlerin özellikle kadınların, genç kızların ve çocukların eğitim sistemine, ekonomik-toplumsal-kültürel yaşama uyum sağlaması için Türkiye hükümetleri gerekli önlemleri almalıdır. Bunun için yeterli fonlar ayrılmalıdır. Geri dönen göçmen kadınların yurtdışında geçen yılları, para ödmeksizin, emekliliklerine sayılmalıdır.
- Yabancı uyruklu bir erkekle evlenen göçmen kadın Türkiye uyruğunu da kuyabilmelidir.
- Türkiyeli göçmen kadının durumu ve sorunları Türkiye'deki kadınların durumu ve sorunlarıyla sıkıca bağlıdır. Türkiyeli kadınların ekonomik-toplumsal-politik yaşama aktif katılımının, örgütlenmelerinin önündeki tüm engeller ve yasaklar kaldırılmalıdır. Tersine bunlar çok yönlü desteklenmelidir. Silahlanma harcamaları azaltılmalı, buradan ayrılan fonlar kadınların eğitim, sağlık sorunlarının çözümüne ve yeni işyeri açılmasına harcanmalıdır. Ekonomik krizin yükünü kadın-erkek emekçilerin sırtına yüklemekten vazgeçilmelidir.

GENÇ KIZLAR ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Bizler Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen Türkiyeli genç kızlar olarak konferans içinde, 20 arkadaşımızın katılımıyla, bir toplantı düzenledik. Sorunlarımızı tartıştık, deney alış-verişinde bulunduk. Sorunlarımızın çözümü için öneriler geliştirdik ve geleceğe yönelik istemlerimizi belirledik.

Hernekadar genelde göçmenler ve göçmen kadınlar için geçerli olanlar bizler için geçerli ise de, genç kızların kendilerine, içinde bulundukları koşullara özgü sorunları ve istemleri vardır. Bu yılın Gençlik Yılı olması nedeniyle bu tartışmalarımızın daha da önemli olduğunu düşünüyoruz. Sorunlarımızın çözümünde ileri bir adım olmasını diliyoruz.

İçinde bulundukları aile ortamı ve yapısı genç kızlara bazı örf ve adetlere bağlılığı benimsetmektedir. Ancak genç kızlar birinci kuşağın kendi ülkelerinde edindikleri doğal çevre ve gelişmeler içinde büyümüşlerdir. Birinci kuşağın sahip olduğu bu rahatlık ve doğallık onların benliklerinin sağlam oluşmasını sağlamaktadır.

Göçmen gençler özellikle göçmenlikte doğmuş veya küçük yaşta yabancı bir ülkeye gelmiş olanlar bu doğal gelişmeden geçmekten yoksun kalmışlardır. Yoksun kalmanın yanı sıra, aile çevrelerinde ve yaşadıkları toplum içinde çeşitli çelişkiler arasında büyümüşlerdir. Bunun sonucunda çift yönlü bir karakter oluşmuştur. Özellikle genç kızlar, evde uysal ve sakin, adetlere bağlı bir görünüm, dışarda ise yaşlılarıyla çevresindeki toplumsal yaşama uyum sağlama gayretleri arasında kendi kişiliklerini oluşturmada güçlük çekmektedirler.

Bu durum, genç kızların okullarda, semtlerde gerekli uyumu sağlamalarında zorluklar ve aynı zamanda evde sürekli huzursuzluklar yaratmaktadır. Öte yandan topluma ayak uydurma isteği ve aileleriyle çelişkiye girmeleri onları bunalıma, ruhsal dengesizliğe ve ailelerini terketmeye, hatta intihara itmektedir.

Gençlerin sorunlarının çözülmesi titizlikle ele alınmalı, onları geldikleri ülke ve yaşadıkları ülke arasında kesin bir tercih yapmaya itmeden, gelecekte toplumdaki yerlerini sağlıklı bir biçimde almalarına yardımcı olunmalıdır.

Bu çerçevede, konferansa katılan genç kızlar olarak, istemlerimizi aşağıdaki şekilde saptadık:

1. İkinci kuşağın dil problemlerinin çözülmesi için, anadil eğitimi dersleri düzenli kılınmalıdır. Yer yer görülen seçmeli ders uygulamasına son verilmelidir. Anadil dersleri diğer derslere eş değerde tutulmalı, anadilde destek dersler gerçekleştirilmelidir.
2. Okul süresince genç kızlar için, fiziksel ve ruhsal olduğu gibi çeşitli konularda anadilde yol gösterici uzmanlar belediyelere, okullara yerleştirilmeli ve genç kızların sorunlarını çözmede yardımcı olmalıdırlar.
3. Yerel eğitim yeniden gözden geçirilmeli, göçmenlerin durumu gözönünde bulundurulacak şekilde yenileştirilmeli ve bizim kültürümüzü tanıttacak kısımlar da ders programlarına alınmalıdır.
4. Genç kızlara okul cinsel eğitim konusunda yardımcı olmalı, ayrıca ailelerimize gençlerin cinsel eğitimi konusunun önemi ve gerekliliği anlatılmalı ve aydınlatıcı bilgiler verilmelidir.
5. Din eğitimi camide kuran kursu şeklinde değil, okullarda uygarca yapılmalıdır.
6. Bizlere eğitimde fırsat eşitliği tanınmalı, istediğimiz mesleğe yönelik eğitim görmemizi önleyen tutum ve kurallara son verilmelidir.
7. İkinci kuşağın ana-babaları gibi ucuz işgücü olarak görülmesinden vazgeçilmeli ve genç kızların yalnızca terzi, berberlik gibi niteliği olmayan geleneksel sayılan kadın meslekleri dışında özgürce diğer meslek gruplarından seçim yapabilmeleri sağlanmalıdır.

8. Genç kızların meslek eğitimi ve yüksek öğrenim konularında hem kendileri hem de aileleri, anadillerinde yazılı ve sözlü olarak bilgilendirilmelidir. Bu konuda ülke hükümetleri yeterli yatırımları yapmalıdırlar.
9. Bizler, yaşadığımız sorunların içinde en güncellerinden biri olan, bedelli askerlik sorununa çözüm istiyoruz. Çoğu nişanlı yada yeni evli olan bizleri yakından ilgilendiren bu sorun için, uygulama yeni den gözden geçirilmelidir. Evlilik ve aile birleştirilmesi çerçevesi de yaşadığımız sorunlar ivedilikle çözülmelidir.
10. Geri dönüş konumundaki genç kızlar kendi özgür seçimlerini yapabilmelidirler.
11. Genç kızlar bulundukları topluma uyabilmek için bazı girişimlerde bulunuyorlar. Buna bir örnek olarak evden kaçma olaylarını gösterebiliriz. Sonuçta bazı şeylerden utanarak tekrar evlerine dönemiyorlar. Aynı zamanda içinde bulundukları topluma da tam uyamadıkları için çoğu kez kötü yollara itiliyorlar. Gençlerin bu konularda eğitilmesi gereklidir. Gençlere bu konularda yardımcı olacak, onların kültürlerini bilen danışma merkezleri oluşturulmalıdır.
12. Türkiyeli göçmen kadınlar arasında psikolojik sorunlar incelendiğinde, birinci ve ikinci kuşak arasında farklılıklar görülmektedir. İkinci kuşağın ana problemi kişilik bulma sorunudur. Bu konuda genç kızlara yardımcı olunmalı, geldiği ülke ve bulunduğu ülke arasında uyum sağlayabilmesi ve kişiliğini geliştirebilmesinin koşulları yaratılmalıdır.

Bu toplantı nedeniyle biraraya gelen bizler, Avrupa ülkelerindeki Türkiyeli genç kızlar adına, gençlerin bu birlikteliklerini önemli görüyoruz. Gençler biraraya gelip sorunlarını tartışabildikleri oranda çözümlerine ulaşabileceklerdir.

Bizler, toplantı sonucunda oluşturduğumuz istemlerimizin, bu yılın gençlik yılı olması nedeniyle, en geniş kesimlere ulaşmasını istiyoruz. Gençlik yılında sorunlarımızın çözümünde somut adımlar atılmasını bekliyoruz. Bu nedenle hükümetlere, gençlik sorunlarıyla ilgili kurum ve çalışma gruplarına sesleniyoruz.

Gençlik Yılı nedeniyle yapılan tüm çalışmaları destekler, gençlik yılını kutlamak için Temmuz ayında Moskova'da toplanacak olan 1985 Moskova Gençlik Festivaline dayanışma ve başarı dileklerimizi iletiriz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

TÜRKİYELİ GÖÇMEN KADINLAR AVRUPA KONFERANSI

6-8 Haziran 1985 Amsterdam

GİRİŞİM KOMİTESİ ADINA MAVİYE KARAMAN'IN YAPTIĞI KONUŞMA

Değerli delege arkadaşlar, konuklar,

Girişim komitesi ve Hollanda'daki Türkiyeli kadınlar adına sizleri selamlarım. Türkiyeli Göçmen Kadınlar Avrupa Konferansının ilk kez Hollanda'da toplanmış olmasından kıvanç duyuyoruz.

Bizlere pek sık sorulan bir soruyu yanıtlamak isterim. Neden böyle bir konferans? Neden bu yıl?

Kadın Onyılını değerlendireceğimiz, önümüzdeki on yıllar için perspektiflerimizi çizeceğimiz Nairobi forumuna Türkiyeli göçmen kadınların aktif katılımına sağlamak amacı kuşkusuz böylesi bir konferansın bu yıl toplanmasında önemli bir etken oldu. Konferansımızın, Türkiyeli göçmen kadınların sesini dünya kadınlarının Nairobi forumunda en etkili bir biçimde duyurmasını sağlayacağına inanıyoruz. Bu konferansımıza katılan veya çeşitli nedenlerle katılamayan Türkiyeli göçmen kadınların gösterdiği ilgi ve kararlılık daha şimdiden kanıtlanmıştır.

Bu konferans biz Hollanda'daki Türkiyeli kadınlar için özel bir anlam taşıyor. Kadın Onyılı'nın başladığı yıl, yani 1975'de Hollanda'daki Türkiyeli kadınlar HTKB'yi kurmuştu. Kadın Onyılı'nın noktalandığı bu yıl, HTKB de on yaşını doldurdu. On yıllık çalışmalarımızı ve deneyimimizi diğer ülkelerden gelen siz seçkin delegeler ve uzmanlarla birlikte değerlendirerek bu yıldönümünü en yararlı ve anlamlı olarak kutlamış olacağız.

Kuşkusuz bu konferansın toplanmasını hem gerekli hem olanaklı kıla asıl neden Türkiyeli göçmen kadınların her gün biraz daha artan katmerli sorunları ve onların buna örgütlü çözüm bulma arayışlarının artmasıdır. Hepimiz biliyoruz, son 25 yıldır ve bugün Batı Avrupa ülkelerinde "göçmen" yada "göçmen işçi" denince, "yabancı düşmanlığı" denince akla öncelikle Türkiyeliler geliyor. "Türkiyeli göçmenler" denince ise 1960'lı yıllarda, hatta 70'li yılların

başlarında akla bir erkekler kitlesi gelirdi. Son 10-15 yıl içinde durum değişti. Artık Batı Avrupa'da Türkiyeli göçmen kadınlar ve genç kızlar da var.

Aile birleştirmeleri ile gelen kadınlara ikinci-üçüncü kuşaktan genç kızlarımız da eklendikçe sayımız neredeyse erkeklerinkine eşitlenmek üzere. Hollanda'da bu oran %45'tir.

Türkiyeli göçmen kadınların sayısı neredeyse erkeklere eşittir, ama sorunlarımız kat kat daha çoktur. Türkiye'de de, Batı Avrupa'da da işçi olmanın zor, ama göçmen kadın işçi olmanın çok daha zor olduğunu biliyoruz. Sorunlarımız çok yönlü ve ağır. Hepimizin içinde yaşadığı ve 3 gün boyunca enine boyuna tartışacağımız sorunlarımızı burada ele alarak vaktinizi almayacağım. Ama şunu vurgulamak isterim. Sorunlarımız son yıllarda daha da artmış, ağırlaşmıştır. Böyle giderse daha da ağırlaşacağı benziyor.

Yaşadığımız Batı Avrupa ülkelerini kasıp kavuran derin ve yapısal ekonomik bunalımın, önü alınamayan işsizliğin yükü işçilerin, onlar içinde ise öncelikle göçmen işçilerin, en başta da göçmen kadınların sırtına biniyor. Akıl almaz ölçülere varan silahlanma yarışının yol açtığı silahlanma harcamaları işsizliği azdırmakla kalmıyor, işçi-emekçi halkın, öncelikle de biz Türkiyeli göçmenlerin sosyal hak ve ödentilerinden kesilerek karşılanıyor. Önce işsizliğe mahkum ediliyoruz, sonra da işsizlik, sağlık ve emeklilik ödentilerimizden kurtulmak için geri dönüşe zorlanıyoruz. Batı Avrupa'da son yıllarda akıl almaz ölçüde artan, saldırganlığa dönüşen ırkçılık, yabancı düşmanlığı, neo-faşizm aslında bir avuç parababası ve silah tekeli tarafından, onların güdümündeki politik güçlerce sinsice besleniyor, kışkırtılıyor. Amaçları Batı Avrupalı işçi ve emekçilere hedef şaşırtmak, biz Türkiyeli göçmenleri haklarımızdan vazgeçerek geri dönüşe zorlamaktır. Peki, Türkiye'de bugün başta bulunanlar bu ağırlaşan koşullarımız karşısında ne yapıyor? Yanıtı hepimiz biliyoruz: koca bir "Hiç". Gerçi haklarını yemeyelim, bizim zararımıza ellerinden geleni yapıyorlar. Anayurdumuz geri dönmek istesek de geri dönülemez duruma geldi. Ekonomik yıkım, ahlak çöküşü, baskı ve zorbalık öyle ki, buralarda ne kadar zorlansak da anayurdumuza geri dönmekten korkar olduk. Zaten bu rejim dövizlerimizi istiyor, bizi değil. El altından Batı Avrupa parababaları ve hükümetleriyle alacakları kredi karşılığında bizim kazanılmış haklarımızı pazarlık

konusu yapıyorlar. Bize hiç danışmadan, bize verilecek prim ve paraları devletten devlete transfer edecek sözde sosyal güvenlik anlaşmaları imzalıyorlar. Anayurdumuzda demokratik kadın örgütlerini kapatan, kadın hakları, barış ve özgürlükler için savaşım verenleri zindana atan Türkiye'deki yönetimden elbette Türkiyeli göçmen kadınların sorunlarına çözüm bulmasını bekleyemeyiz.

Kısacası, Türkiyeli göçmen kadınlar olarak sorunlarımızın çözümü için örgütlenmekten, örgütlü gücümüze güvenmekten başka bir çaremiz, seçeneğimiz yoktur. Ve bu, bugün her zamandan daha da gereklidir.

Değerli arkadaşlar,

Konferansımızın "sesini yükselt" belgisiyle toplanması boşuna değildir. Bu konferansın ana amacı, onu asıl gerekli kılan, sorunlarımızı çözmek için ne yapmamız gerektiğini tartışmaktır. Bunun için de herşeyden önce bugüne kadarki deneyimlerimizi karşılaştırmamız, değerlendirmemiz gerekiyor.

Türkiyeli göçmen kadınların örgütlenme girişim ve deneyimlerinin 10-15 yıllık geçmişi vardır. Kuşkusuz Türkiyeli göçmen kadınların örgütlülük ve sosyal, politik yaşama örgütlü katılım düzeyleri henüz çok yetersizdir. Yine de böylesi bir konferansı gerekli ve olanaklı kılacak zenginlikte ve çeşitlilikte bir örgütlenme, bir savaşım deneyimimizin ve birikimimizin olduğu da ortadadır. Bunun en anlamlı kanıtı, bu konferansa gösterilen ilgi ve bugün burada toplanmış olmamızdır. Bu konferans salonunda bulunan delegelerin bileşimi, Türkiyeli göçmen kadınların hem işçi, hem göçmen, hem kadın olarak çok katlı sorunlarının çözümü için yine çok yönlü örgütlenmeye yöneldiklerini gösteriyor. İçimizde Türkiyeli göçmen kadın örgütlerinin temsilcileri var. Yabancı kadınlar merkezlerindeki, semt evlerindeki Türkiyeli göçmen kadın çalışma gruplarını yada göçmen işçi örgütlerinin kadın kollarını temsil eden arkadaşlarımız var. Sendika temsilcisi Türkiyeli göçmen kadın delegeler var. İkinci kuşaktan genç kızlarımızın bulundukları ülkelerin demokratik kadın hareketi içinde yer almaya başladığını gözlemliye-biliyoruz.

Demek ki konferansta çeşitli ülkelerdeki Türkiyeli göçmen kadınların örgütlenmesinin tüm alan ve biçimlerindeki deneyimlerimizi de karşılaştırebileceğiz ve karşılaştırmalıyız. Genel olarak Türkiyeli kadınları örgütlemekte, özel olarak onları sendikalarda, Türkiyeli göçmen kadın örgüt ve çalışma gruplarında örgütlü savaşıma katmakta karşılaştığımız zorlukları aşmanın çözüm yollarını yine birlikte arayacağız, aramalıyız.

Bunu yapabildiğimiz ölçüde herbirimiz geldiğimiz ülkelere ve çalışmalarımıza daha deneyli ve bilgili döneceğiz. Konferansımız Türkiyeli göçmen kadınların, sosyo-politik yaşama daha aktif katılmasına, sorunlarının çözümü için örgütlü savaşımına yeni bir ivme katabilirse görevini yapmış olacaktır. Ve böylece konferansımızın "sesini yükselt" belgisi çalışmalarımızda örgütlenmeye ve örgütlü savaşıma çağrı belgisi olarak yaşayacaktır.

Değerli arkadaşlar,

Bu konferans Türkiyeli göçmen kadınların sorunlarının ele alındığı ilk uluslararası toplantı değildir. Ama Türkiyeli kadınların tartışma konusu bir nesne olarak değil, bizzat kendilerinin düzenlediği ve söz sahibi olduğu ilk uluslararası toplantıdır. Kuşkusuz bu konferansa da Türkiyeli ve diğer araştırmacı ve bilim adamları katılıyor. Bundan kıvanç duyuyoruz. Ama bu konferansta gerçek söz ve karar sahibi biz, Türkiyeli göçmen hareketinin siz seçkin temsilcileri olacağız, olmalıyız. İçimizde böylesi bir uluslararası toplantıya ilk kez katılanlar çoğunluktadır. İçimizde herhangi bir konferansa ilk kez katılanlar da hiç az değil. Önemi yok. Sorunlarımızı biz yaşayarak biliyoruz, en doğru çözüm yollarını ve istemleri de yine bizler önerebiliriz. Ama daha da önemlisi, burada herbirimiz yalnız kendi görüş ve istemlerimizi değil, buraya gele-meyen, katılamayan Türkiyeli göçmen kadınları temsil ediyoruz. Onların sözcüsüyüz. Bunlar boş laflar değildir. Örneğin, Hollanda'da biz çeşitli şehir ve semtlerde konferansa katılacak delegelerin seçildiği ve konferansta ele alınacak sorunların tartışıldığı ön toplantılar yaptık. Danimarka'da kadınlar buraya dehege olarak gelecek arkadaşlarının yol parasını karşılamak için çiçek, eliş yapıp sattılar. Konferans ön çalışmalarının Türkiyeli göçmen kadınların örgütlülüğüne, değişik kadın örgütlenmeleri arasında iş-güç birliğine mütevazı de olsa bir katkıda bulunduğuna inanıyoruz. Ama

asıl görev siz değerli delege arkadaşlara düşüyor. Konferansımızı gerek geldiğimiz şehirler ve ülkeler çapında, gerekse Avrupa çapında Türkiyeli göçmen kadın örgütlenmeleri arasında esgüdüm, iş-güç birliğini sağlamak ve geliştirmek üzere değerlendirebiliriz ve değerlendirmeliyiz.

Değerli arkadaşlar,

Üç gün boyunca tartışacak, öğrenecek, kararlar alacak ve dağılacğız. Konferans bitecek, ama bir bakıma işimiz yeni başlayacak. Burada alınan kararları önce Türkiyeli göçmen kadınlara ve onların örgütlendiğı tüm örgütlere duyurmaliyiz. Benimsemelerini ve sahip çıkmalarını sağlamaliyiz. Yaşadığımız ve çalıştığımız Batı Avrupa ülkeleri ve Türkiye hükümetlerine, politik partilerine konferansta saptayacağımız istemleri iletmeli ve bunları almak için savaşıma kararlı olduğumuzu göstermeliyiz.

Kısacası konferansımızın sesini yükseltmeliyiz.

Girişim komitemiz konferansımızın sesini Nairobi forumunda duyurmak için gerekli girişimleri yapmıştır. Hollanda'dan konferansımızı temsilen bir delegasyon sonuç belgelerimiz ve konferansımızın video filmiyle birlikte Nairobi'ye gidecektir. Nairobi'de bu amaçla bir çalışma grubu gerçekleştirmek üzere de girişimde bulunulmuştur ve gerçekleştirilecektir. Girişim komitesi ve konferans yönetimi konferans sonuçlarını Avrupa Konseyi ve Ortak Pazar gibi Avrupa çapında örgüt ve kurumlara iletmelidir.

Değerli arkadaşlar,

Son olarak bu konferansın gerçekleşmesi için emeğı geçen tüm Türkiyeli göçmen kadın arkadaşlara, bize omuz veren, çalışmalarımızda yardımcı olan Hollandalı ve diğer ülkelerden kadın arkadaşlara ve konferansımızın gerçekleştirilmesine olanak sağlayan tüm Hollanda kurumlarına hepiniz adına teşekkür etmek isterim.

Bugün örgütlenme, hakları için savaşım verme olanakları elinden alınan Türkiye kadınlarının örgütlenmesi için, barış ve demokrasi için zindanda, sürgünde, en zor koşullarda ülkemizde savaşım veren kadınlarımızı yine hepiniz adına selamlarım.

Konferansımız başarılı, sesimiz güçlü olsun.

10X

Hedy d'Ancona
Çevresel toprak

Açılış konuşması

Madam Chair, Dear friends,

I really feel it as a great honour that the organisation-committee of this conference, asked me to say a few words to you.

I hope that this invitation is due to the fact that during the past years, I've made clear that my solidarity, my political aims and the work I do - come from one source:

- I don't accept a society in which injustice towards people is seen as normal; in which power or decision-making is not distributed in a democratic way, in which the wishes and purposes of half of its population are ignored.

That, in short, is the reason that for a long time my political work and my writings are concerned with the problem of women's emancipation.

That women are second-rate citizens, seems to be normal as well as the fact that they don't participate in decision-making, that they are dependant on men, economically, socially and emotionally. Normal, that they in the first place are kept responsible for the upbringing of children and home-care. And normal, that they haven't the chance to change their own situation. Because, even for this change, they need the cooperation of the people who are in power, and the majority of them - are men, *who have a certain reluctance towards such changes.*

The women's movement has not only analysed the position of women in the way I just mentioned. More important is, that she refused to describe this position as normal.

Redivision of power between men and women was and is therefore the ultimate aim of the women's movement. That's what we want, but how do we get it? How do we change the world, as long as we're not in the positions where decisions are made?

One solution to this problem is : organising ourselves and creating our own institutions. In this way, at least, we can make our problems visible. That's the ~~first step~~ ^{preliminary condition} to get them on the political agenda.

That you are together here for the first European Conference of Turkish women migrants is the succesful result of this way of working; this strategy and the motto of this conference is exactly beautiful and meaningful: raise your voice.

Raise your voice, so that they hear your problems. Specific problems, related to the fact that you have to endure double discrimination - being a woman and a migrant. A problem that up till now is not fully recognized - neither by society as a whole nor by the State. But this lack of information, this incompetence to recognize - is not an incident. It's structural; the core of the problem - based on the fact, that the State doesn't have a direct relation with women. The State has the ideology, not to interfere in the so called private sphere of people and therefore leaves the direct control over women, to men.

It's also for this reason that the position of the female migrant is even more vulnerable.

In a foreign country, without her friends and relations - she's even more dependent than women in general. Everything I said before of this general situation, is more serious and more explicit as we see the situation of migrant women.

Recently, in some European countries some consciousness ^{connected with} ~~begin to~~ ^{arouse}, ~~relative to~~ the problem of migrant workers but seldom you see that specific actions of programs are focused on women.

Nearly half of the Turkish migrant population consists of women, they are the largest group of women migrants in almost all the European countries; over a half million.

And there'll be more of them - for parallel to the trend of feminization of poverty which takes place, there is an increasing feminization of the migration proces. Often ^{their} *migration to* not a free choice; they flee from poverty or a brute government to be confronted in the receiving countries with isolation and alienation, with the lack of adequate schooling, the lack of jobs, and if they're employed, the most tiresome and the worst paid work is left over for them. Apart from all these problems, they are confronted with rising racism, intolerance and hostility in their new surroundings.

The prospects for the second generation is hardly better, as young women have to endure the frustration and tension between the values of the receiving country and those of their country of origin.

Can nothing be done to solve these problems?

Yes, of course. The research, the action-programme and the adopted resolution of the European Parliament, in the period from 1980 till 1984, ^{gave} special attention ~~was given~~ to the problems of migrant women and 14 measures were asked of the Commission to ameliorate her position. But up till now the member-states weren't extremely active to translate these measures into real actions or programs. As a member of the Social and of the Women's Committee I'm preparing a resolution in which I ask for an inventarisation of the results of this part of the action-programme. To complete this work I'll use the result of your discussions during the next days.

Your presence here from so many countries will make clear that one has to listen now. Besides that - I understood that this conference has also the function as a kind of preparatory meeting for the Nairobi conference and in the third place, I ^{believe} ~~hope~~ that this is only a beginning. The start for an international network - your own institution.

Because, in my experience, once women raise their voice, you never get them silent again.

I wish you all a good, inspiring and fruitful conference.

+ + +

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAY TARAİH ARAŞTIRMA VAKFI

SAĞLIK ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

42 delege ve konuğun katıldığı grup çalışması başkanın kısa açış konuşması ile başladı. Daha sonra Kopenhag Ünversetise psikologlarından Gretty Mirdal tebliğini sundu. Kendi yaptığı araştırmalarda Türkiyeli göçmen kadınların %92'sinin kendilerini hasta hissetmelerinin sonuçları üzerinde durarak, faktörlerini üç bölümde açıkladı: fiziksel, psikolojik, toplumsal.

1. Fiziksel faktörlerde 1. ve 2. kuşak arasındaki farklılıklarda, ikinci kuşakta daha az doğum komplikasyonu olduğunu vurguladı.
2. Psikolojik faktörlerde birinci ve ikinci kuşak arasındaki farklılıklarda ise birinci kuşakta geldikleri yörelerdeki geçerli kuralların yer toplum içerisinde geçersiz olmasının nedeni ile stress, bunalım, denge bozukluklarının görüldüğü, ikinci kuşakta ise kişilik bulma sorunlarının ön plana çıktığı üzerinde durdu.
- 3) Toplumsal faktörlerde başlıca uzun süreli ayrılıklar sonrasında karı-koca arasındaki yabancılaşma, ırkçılık ve ayırımcılık politikası ve cinsiyet rolleri gibi nedenlerin var olduğunu söyledi.

Mirdal'ın raporundan sonra çeşitli ülkelerden gelen delegelerin konuşmalarında şöylesi ortak bir sonucu varıldı: Türkiyeli göçmen kadınların büyük ölçüde sağlık sorunları ve bozuklukları vardır. Nedenleri olarak da şu sonuçlara varıldı:

- . göçmen kadınların yaşadıkları ülkelerde yasal haklarının çok kısıtlanmış olması,
- . işyerlerinde güvencelerinin olmayışı, baskının artışı,
- . işyerlerinin sağlığa zarar verici oluşu ve ağır işlerde çalıştırılmaları, bunun sonucu olarak da sık sık süregen hastalıklara ve iş kazalarına rastlanması,
- . konut sorunlarının (yetersiz, sağlıksız konutlar gibi) Türkiyeli göçmen kadınlar üzerinde olumsuz etkisi,
- . sosyal köken olarak genellikle kırsal kesimden gelen, eğitim düzeyleri düşük Türkiyeli göçmen kadınların yeni ülke toplumuyla uyum sağlamakta güçlüklerle karşılaşması,
- . sosyal hizmetlerin az oluşu ve sürekli kısıtlanmasından göçmen kadınların olumsuz etkilenmesi,
- . sosyal-yasal hakları kısıtlanmış, politik katılma hakkı olmayan kesim içinde yer alan Türkiyeli genç kızların topluma ayak uydurma isteği karşısında aileleri ile çelişkiye girmelerinin onları bunalıma,

intihara ve ruhsal dengesizliklere itmesi.

Çok sayıda delege ve konuğun tartışmaya katıldığı öneriler bölümünde sorunun sınıfsal bir temele dayandığı vurgulanarak, istemlerimizin Türkiyeli emekçi kadınlara da yönelik olması dile getirildi.

Bu tartışmalar ışığında istemlerimizi şöyle sıraladık:

1. Bulundukları ülkelerdeki sosyal konumları göçmen kadınların sağlığını etkilemektedir. Bu nedenle göçmenlerin sosyal konumlarının iyileştirilmesi için özel fonlar artırılmalıdır. Silahlanma harcamalarında küçük bir kısıtlama bile bu alanda büyük olanaklar sağlayacaktır.
2. Sosyal konutların dağıtımında göçmenlere yönelik ayırımlar kaldırılmalı, kiraları ucuzlatılmalı, sayıları artırılmalı, yetersiz, sağlıksız konutlar onarılmalıdır.
3. Türkiyeli göçmen emekçi kadın ve kızlara sağlık konusuyla ilgili olarak eğitim olanakları sağlanmalıdır.
4. Göçmen kadınlar ruh sağlığı açısından kendi yurttaşlarıyla ilişkide olmayı ve birbirine yakın oturmayı tercih edebilirler. Göçmenleri belirli semtlerde yoğun oturmaya götüren bu ihtiyacın karşılanması, ancak bu semtlerin fakirleşmesi ve bakımsızlaşmasının önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması gereklidir.
5. Türkiyeli kadın sağlık elemanlarının sayısının artırılması için gerekli önlemler alınmalı, yerli sağlık elemanları ise göçmen kadınlarla ilgili özel eğitimden geçirilmelidir.
6. Göçmen kadınlar sağlık kurumlarında hastalıkları ve tedavi yöntemleri konusunda ayrıntılı olarak bilgilendirilmeli, bilgileri ve onayları olmadan kısırlaştırma, vb., müdahalelerin yapılması kesinlikle engellenmelidir.
7. Doğum kontrolü, rahim ve göğüs kanseri, vb., sağlık konularında kadınlara Türkçe enformasyon ve materyal sağlanmalıdır. İlaç prospectüsleri Türkçe de olmalıdır. *ve kendi dillerinde danışmanlar*
8. Kadın göçmenlere sağlık kurumlarında kadın tercüman sağlanmalıdır.
9. Kadınlara kendi aralarında etkinlik gösterebilecekleri olanaklar hazırlanmalıdır.
10. Kitle iletişim araçları aracılığıyla göçmenlerin kendi dillerinde yeterli yayın yapılmalı, Türkiyeli kadınlar tarafından kendilerine yönelik hazırlanacak programlar artırılmalıdır.
11. İşlerinde göçmen kadınlara işçi sağlığı ve güvenliği konusunda kendi dillerinde bilgi verilmelidir.

12. Göçmen kadınların özellikle kötü koşullara sahip işlerde çalıştırılmaları engellenmelidir.
13. İşverenlerin göçmen kadınlara işyeri sağlık kurallarını uygulamakta yeterli titizliği göstermediği dikkate alınarak bu alanda özel denetim mekanizmaları oluşturulmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARTAV
TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

IRKÇILIK YABANCI DÜŞMANLIĞI ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

53 delege ve konuğun katıldığı çalışma grubu Vera Ebels Donalova'nın açılış konuşması ile başladı. Açılış konuşması, faşizmin kaynağına ve yabancı düşmanlığının arkasındaki güçlere değinilmemiş olması nedeniyle kısaca eleştirildi. Avrupa'da artan işsizlik ile yabancı düşmanlığı arasındaki bağlantıya işaret edildi ve hükümetler tarafından yabancı düşmanlığının yasalarla kurumlaştırılarak yaygınlaştırılmasına ve dolayısıyla işsizliğin süçü yabancı işçilerin sırtına yüklenmesine değinildi.

Yabancı düşmanlığının Neo-Nazilerce açıkça yürütüldüğü yerel yönetimler bu uygulamalara karşı sessiz kaldığı ve uyarılara karşın önlem alınmadığı bu saldırganların ellerini kollarını sallayarak serbestçe dolaştıkları örneklerle belirtildi. Türkiyelilerin evlerine ve sosyal politik olarak örgütlendikleri yerlere yapılan fiziksel saldırılar, kundaklama girişimleri, tehdit mektupları. Bunlara karşı Türkiyelilerin tüm anti-faşist, demokratik kişi ve kuruluşları yanlarına alarak yürüttükleri protesto eylemleri de örneklerle anlatıldı.

İrkçiliğin bu günlük görünümünün altında yapısal nedenlerin yattığı saptandı. Bunlar göçmenleri yerli nüfustan ayıran yasa maddeleri ve uygulamaları, politikacıların ve kitle iletişim araçlarının ırkçılığı kışkırtan tutum ve davranışlarıdır.

Faşist ideoloji ve tutumlara karşı yasalarda varolan maddelerin bile uygulanmadığı vurgulandı ve bunların uygulamayla birlikte bugün ırkçılığı ve yabancı düşmanlığını yasaklıyacak yeni bir yasamaya gereksinim olduğu ana bir istem olarak belirlendi. Göçmen işçilerin bulunduğu tüm Avrupa ülkelerindeki yasaların gözden geçirilip eşitlik ilkesi temelinde düzeltilmesi de belirlenen istemler arasında idi.

Yaşadığımız ve çalıştığımız ülkelerdeki ayırımçı, baskıcı uygulamaların yanısıra, Türkiye'deki gerici güçler, özellikle basın-yayın ve dinsel

kurumlar tarafından Türk şovenizmi kışkırtılmaktadır. Bu durumdan en fazla genç kız ve kadınlarımız etkilenmektedir. Bu onları daha fazla toplumdaki kopartmakta, yalnızlığa itmekte ve genç kızların tüm eğitim şansını ortadan kaldırmaktadır.

Yabancı düşmanlığına karşı savaşımımız, çeşitli ülkelerin somut koşullarına göre değişik biçimler almakla birlikte, genelinde tüm anti-faşist ve demokrasi güçleriyle birlikte barış, kadın hakları, sendikal haklar ve demokrasi savaşımından ayrı düşünülmemelidir.

Çalışma grubumuz, tüm bu konu ile ilgili istemlerimizi şu biçimde sıraladı:

- 1) Faşist teröre verimli bir ortam yaratan yabancı düşmanı hükümet politikalarına son verilmesi,
- 2) Irkçılığa ve ayrımcılığa karşı açık ve ayrıntılı yasalar getirilmesi
- 3) Politikacıların açıklamalarında ve kitle iletişim araçlarında göçmenlerin işsizliğin ve diğer sosyal sorunların sorumlusu olarak Türkiye'li kadınları sürekli zavallı, beceriksiz ve geri olarak gösterilmesine son verilmesi, göçmenlerin yaşadıkları ülkelerin gelişmesine katkılarının ve kültürlerin karşılıklı etkileşiminin tüm gruplar için olumlu yönlerinin bilince çıkarılması.
- 4) Türkiyeli göçmenlerin kültürlerin yaşadıkları kamuoyuna tanıtmak özellikle Türkiyeli kadınlara yönelik önyargıları kaldırmak amacıyla kendilerine kitle iletişim araçlarında olanaklar sağlanması,
- 5). Okullarda yerli çocukların da Türkiye hakkında daha çok bilgi edinmesinin sağlanması. Eğitim sistemindeki ırkçı,şöven, halklar arasında düşmanlığı kışkırtıcı tüm yanların ayıklanması. Irkçılığa,ayırıcılığa ve yabancı düşmanlığına karşı göçmen kadınların da katkısıyla stratejileri geliştirmek için dünya çapında bir platform oluşturulması.

KÜLTÜR ÇALIŞMA GRUBU

GRUBU

Çalışma grubu 40 üye ile toplandı. Tartışmalarda şu görüşlere yer verildi:

İnsanların toplumsal yaşam faaliyetlerinin temel yanlarından biridir kültür. Bir başka deyişle, onların paylaştığını bildiği kolektivist bir bilinciştir. Bu bilincin tarihsel ve toplumsal bir içeriği vardır. Ortaklaşa değerler, düşün ve davranış biçimleri normlar kültürel birliğin önemli öğeleridir.

Kültürün ulusal ve bölgesel olduğu gibi sınıfsal karakteri de vardır. Bu karakter bir ulusun, bir bölge halkının, bir sınıfın kendini tanıma aracı olarak önem kazanır. Birçok konuşmacı, her sınıflı toplum için egemen sınıfların ve emekçi sınıfların kültüründen bahsetmenin olanaklı olduğunu belirtti. Bazı konuşmacılar buna katılmadı. Entellektüel iletişim araçları olan dil, bilgi edinmek, bilgi aktarmak için kullandığımız en önemli araçtır. Karşılıklı anlaşabilmek düşünce alış-verişinde bulunmak, kısacası düşünce faaliyetlerinin tümü için en önemli araçtır. Kişiliğin oluşmasında en önemli yapı taşı ve kültürün vazgeçilmez faktörü yine dildir. Ana dilini iyi bilmek, bu dilde düşünce ve duygularını ifade edebilmek her insanın en önemli gereksinimi ve doğal hakkıdır. Dilde olduğu gibi, kültür de yeknesak ve durağan değildir. Kültürün değişimi ve gelişimi süreci de sosyo-ekonomik değişim ve gelişmelere bağlıdır.

60'lı yıllarda başlayan göç nicel ve nitel değişimlerle sürmektedir. Batı Avrupa'da yaşayan Türkiyeli göçmen kadınlar ulusal, bölgesel ve etnik özellikler göstermektedirler.

Göçmen kadınların kültürel yapısına bakıldığında karşımıza ikili bir sorun çıkmaktadır. Göçmen kadınların kendi kültürel sorunları ve içinde yaşadıkları yeni kültüre ilişkin sorunları. Göçmen işçilerin kültürel sorunlarına yönelik araştırmalar, göçmen işçilerin başka alandaki sorunlarını konu alan araştırmalardan çok sonra başlamıştır. Bunun nedeni kültür olgusunun geniş bir olgu

olmasıyla ilgilidir. Türkiyeli göçmen kadınlarda, özellikle ikinci kuşakta kültürel değişimler hızla sürmektedir. Bu değişim göç ettiği ülkede ve göç edilen ülkede de devam etmektedir. Bu olgu üzerinde yapılan araştırmalar sadece göçmen kültürünü ele almakta, ancak geldiği ve şimdi yaşamını sürdürdüğü ülkelerdeki kültürel değişim ve gelişimi dikkate alınmadan yapıldığı için eksiktir. Batı Avrupalı araştırmacılar Türkiyelilerin geçici olduğu düşüncesinden hareket ederek Türkiyelilerin kültür olayını "ya var ya yok" biçiminde ele almaktadırlar. Göçmenler yaşadıkları ülkede alt kültür grupları oluştururlar. "Ya var ya yok" yaklaşımı yanlıştır.

Gerek Türkiye'deki, gerekse içinde yaşadığı ülkenin egemen güçleri kendi çıkarlarına uygun anlayışını yerleştirmek için pek çok olanaktan yararlanmatadırlar. Göçmen kadınların diri, dayanışmadan yana olan rengarenk kültürlerinin karşısına bireyci, kaderci, yılgın bir anlayışı çıkarmaktadırlar. Dini motifler bu amaç için sık sık başvurulan bir araçtır. Üretimle, dayanışmayla, imeceyle dolu türkülerimizi, sevdâyla, hasretle yüklü şarkılarımızı, direnişle, umutla, özveriyle besli hikayelerimizi, kollektivist yaklaşımlarla örülü deyişlerimizi unutturmak istemektedirler. Tüm bunların karşısına veremli, kara sevda şarkılarını, zengin oğlan fakir kız fotoromanlarını, mucize zenginliklerini, bireysel kurtuluşları konu alan hikayeler piyasaya sürülmektedir. Çarpık bir kültür anlayışı ile sınıfsal konumları unutturulmak istenmektedir. Edebiyat, müzik ve güzel sanatların pek çok kolu, özellikle düşünsel sanatlar ve herşeyden önce göçmenin ana dili emekçilerden bilinçli olarak saklanmaktadır.

Bu özellikle kırsal kesimden gelen göçmen kadınlar içinde böyledir. Ülkesinde evinin, köyünün, tarlasının arasında sürüp giden yaşamı, göç ettiğimiz Avrupa ülkelerinde getolara zorlanmıştır. Getolaşma olumlu kültürel gelişmeyi de engelleyerek geto kültürü denen bir kavramı ortaya çıkarmaktadır.

Gelenek ve görenekleri bambaşka, insan ilişkileri kendi kültürüne göre düzenlenmiş bir ülkede kadınlarımız kendilerini çok yabancı buluyorlar. Görece kapalı ilişkilerden gelen ve geldiği ülkede getolarda yaşamak zorunda bırakılan göçmenler bilinmeyen herşeyde

olduğu gibi belli bir ürkeklikle savunma psikozuna giriyorlar. Kendi içine kapanmayı, benliğini yitirmemeyi çözüm olarak görüyorlar. Kedi kültürel anlayışlarının en tutucu, en içe dönük yanlarını ön plana çıkarıyorlar. Göç ettikleri toplumda pornografi, alkol, uyuşturucu madde alışkanlıkları onlarda bilinçli bir karşı çıkış yerine kör tepkilere yol açıyor. Ahlakını, dinini, kültürünü yitirmesin diye genç kızlarımız spor ve kültür faaliyetlerinden uzak tutuluyor.

Bugün Batı Avrupa'nın birçok yerinde din sömürüsü aracı olarak kullanılan kuran kursları, bilimsel eğitimin yerini alıyor. Bugün pek çok kadını yeni karşılaştığı kültürü, egemen sınıfların kültürü sanarak tüm toplumun genelinde varsayarak reddediyor. Bugün pek çok kadını yaşadığı ülkede hiçbir kültürel faaliyetle ilişkide olmadan yaşamaktadırlar.

Kültürün evrenselliğide onun bir özelliğidir. İçinde yaşadıkları toplumun işçi sınıfının ileriden, güzelden yana olan kültürüyle de tanışmasını engellemektedir. Göçmen kadınların ve özellikle ikinci kuşaktan olanların kendi ulusal kültürünü geliştirip, içinde yaşadıkları toplumun iyi güzel kültürüyle kendi kültürünü birleştirebilmeleri için tüm göçmen örgütlerine, demokratik kuruluş ve kişilere önemli görevler yüklemektedir.

Bilinçli bir kültür politikasıyla, göçmen kadın örgütlerindeki kültürel etkinlikler geliştirilip, yetkinleştirilmelidir.

İSTEMLER ve ÖNERİLER

Araştırma için öneriler:

1. Göçmen işçilerin yerleştikleri yerlerde geliştirdikleri "yeni" kültür kalıplarının ciddi bir şekilde incelenmesi
 - . dildeki değişimler
 - . aile yapısı, akrabalık
 - . komşuluk ilişkilerinde değişimler
 - . tüketim normları ve beğeniler

2. Araştırmalara göçmenlerin ön ayak olması, "denek" değil bizzat araştırmacı rolünde faaliyet göstermeleri. Özellikle olanak ve fırsatı olanların kendi topluluklarına yönelik çalışmalarda faa
3. Araştırmalarda yeni katılma yöntemlerinin denenmesi, araştırma-
yı bilinçlenmeye etkin olabilecek şekillerde yürütmek

Diğer istem ve öneriler

4. İçinde bulunduğumuz ülkelerin, devlet tarafından finanse edile göçmen kadınları konu alan projelerin içeriğinin ve fonların göçmen kadın örgütlerinin katılımına ve denetimime açık olması
5. Kitle iletişim araçlarının (TV, radyo, basın) göçmen kadın örgütlerinin kullanımına açık olması. Bu konuda yetkisel ve maddi kaynak yaratılmasına öncelik verilmesi
6. Türkiye'de çıkan kitap, dergi gibi kültürel araçların göçmenle-
rin yaşadıkları ülkeye getirilmesi. Göçmenlerin yaşadıkları ül-
kelerde çıkan hikaye, roman ve bilimsel kitapların kendi ana
dillerine çevrilmesi
7. Genç kızlara okullarda kendi kültürünü tanıtıcı ve öğretici faaliyetlerin olması. Türkiyeliler için kendi kültür merkez-
lerinin açılması, bunun için hükümetlerin ve belediyelerin büt-
çelerinden ödenekler ayrılması
8. İçinde yaşadığımız ülkelerin hükümetleri ve oradaki göçmen ön-
gütleri Türk ve Kürt halkının kültürünü tanıtıcı çalışmalar yapması

EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Çalışma grubumuza 49 delege ve konuk katıldı.

Çalışma grubunun konularının çok yönlü ve her biri tek tek seminer konusu olabilecek genişlikte olması ve bu konuda ülkelerde yapılan ön çalışmaların yetersizliği konunun yeterince ayrıntılı biçimde ele alınmasını engelledi. Örneğin, ana ve çocuk sağlığı eğitimi konusuna değinilemedi.

Ayrıca Türkiye'deki göçmenlerin bulunduğu değişik ülkelerde eğitime yönelik farklı uygulamalardan doğan farklı sorunlar bulunduğu ve bu ülkelerden gelen uzman ve delegelerin konulara farklı yaklaşımları olduğu saptandı. Örneğin FAC'de bulunan Türkiye'deki göçmenlerin dil bilmemelerinin ikamet hakkını engellediği, oysa ikamet hakkı diye bir kavramın diğer ülkelerde olmadığı görüldü. Öte yandan örneğin İsveç'teki Finli göçmen çocukların eğitim konusunda yapılan çalışma ve uygulamaların diğer ülkelerdeki Türkiye'deki göçmen çocukların eğitiminde her yönüyle ele alınamayacağı da belirtildi.

Grubumuza sunulan ana tebliğde göçmen kadınların ve çocukların karşılaştıkları zorlukların göç ettikleri ülkelerde yanlış tanımlandığına değinildi. Bu ülkelerde farklı yaklaşımlarla da olsa tüm dikkatler göçmenlerin "kusurlu olmaları" varsayımı üzerinde odaklaşmaktadır. Göç edilen ülkelerin hükümet politikaları göçmen kadınların ve çocukların eğitim sorununa onların kültürel geçmişlerini ve ana dillerini engel olarak gören ırkçı bir yaklaşım göstermektedir.

Çalışma grubumuzda bu alandaki başlıca sorunlar olarak şunlar belirlendi:

1. Göçmen çocukların kreş ve anaokullarında ana dil eğitimi görmemeleri. Genel olarak eğitim sisteminin iki dil ve kültürü kapsayan bir içerikte olmaması.
2. Batı Avrupa ülkelerine gelen göçmenlere hükümetlerce yeterli dil eğitimi olanaklarının tanınmaması ve şimdi dil bilmemeleri gerekçe gösterilerek işe alınmalarda ve FAC özelinde ikamet hakkı almada zorluk çıkarılması.
3. Kadınların çocukların bakımı ve ev işleri gibi nedenlerin onların dil eğitimini engellemesi. Ev kadınları için mahallelerde, oturdukları yerlere yakın kursların olmayışı. Çalışan kadınlar için ise iş saatleri içinde ve işyerlerinde dil eğitimi olanağının bulunmaması.

4. Dil eğitimi veren kuruluşların eğitime yaklaşımının göçmen kadınların gereksinimlerine ve beklentilerine yanıt vermemesi. Dil eğitimi verebilecek kişilerin yetişkin eğitimi konusunda, özellikle göçmen kadın ve çocuklar konusunda yetiştirilmiş uzmanlar olmayışı.
5. Göçmenlerin yaşadıkları ülkelerin ekonomisine küçümsemeyecek derecede katkıları olduğu ve vergilerini de ödedikleri halde onların eğitimi için yeterli yatırımların yapılmaması, yetkin öğretmenlerin, ders araç ve gereçlerinin ve bilimsel programların olmayışı. Bu yetersiz olanakların giderek daha da kısıtlanarak silahlanmaya harcanan yatırımların artırılması.
6. Dil eğitimin önemi ve bunun bir hak olduğu konusunda göçmen kadınların mobilize edilmemesi ve bunun örgütlü bir biçimde ele alınmaması,
7. Özellikle genç kızların temel eğitimde, meslek eğitiminde ve yüksek eğitimde engellemelerle karşılaşması ve annesabalarının eğitilmiş olmalarının bu durumu daha da ağırlaştırması. Genç kızların geleneksel kadın meslekleri olan dikiş, berberlik gibi niteliği olmayan meslek eğitimi görmeye zorlanmaları.
8. Göçmen kadınların dil ve meslek eğitimi konusunda bulunulan ülkenin ilerici güçleriyle, bilim adamlarıyla, sendikalarla ve eğitim kurumlarıyla yeterince işbirliği yapılmaması.
9. Göçmen kadınların mesleki eğitimi doğrultusunda hiçbir somut çalışma olmaması sonucu onların giderek daha yüksek sayıda işsiz kalmaya yada en kötü vasıfsız işlerde çalışmaya mahkum edilmesi.

Çalışma grubumuzda bu ana sorunlara bağlı olarak aşağıdaki istemler öne sürüldü:

1. Bulunduğumuz ülke hükümetlerinin kendi yerli halkı için sağladığı her türlü eğitim olanaklarının biz göçmenler için de sağlanması. Göçmen kadınların eğitim düzeylerinin düşük olduğunu dikkate alarak, onların eşit eğitim olanaklarından gerçekten yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla göçmen kadınlar için özel eğitim olanaklarının geliştirilmesi. Özellikle hem ana dil, hem de ikinci bir dil olan o ülkenin dilini öğrenmemiz için tüm maddi olanakların, yetkin ve yeterli görevlilerin, gerekli ders araç ve gereçlerinin sağlanması ve bunların uygulanmasında bizim söz ve denetleme hakkımızın olması.
2. Okul öncesi çağından yetişkin eğitime kadar her iki dil ve kültürün öğrenilmesini sağlayacak eğitim olanaklarının yaratılması ve iki dilde uzman öğretmenler yetiştirilmesi.
3. Tüm çalışan göçmenlere iş saatleri içinde işyerlerinde, işsiz olanlara işçi bulma kurumları tarafından uygun yerlerde, ev kadınlara oturduğu yerlere yakın, çocuklarının bakım ve eğitim sorunları

çözömlenerek dil ve meslek eğitimi kurslarının yapılması.

4. Kadın göçmenlerin mesleki eğitimin modern teknolojiye uygun, çağdaş bir içerik taşıması, bu eğitimin sağlanması için gerekli fonların ayrılması.

5. Her ülkede bulunan çeşitli uluslardan gelen göçmen kadınların birarada değil, ayrı ayrı dil eğitimi görmelerinin sağlanması. .

6. Genç kızların meslek eğitimi ve yüksek öğrenimin önemi konusunda hem kendilerinin hem de ailelerinin kendi ana dillerinde yazılı veya sözlü olarak bilgilendirilmesi ve bu konuda ülke hükümetlerinin yeterli yatırımları yapmalarının sağlanması.

7. Eğitim programlarının her türlü ayırıcı, ırkçı, şöven milliyetçi, savaş kışkırtıcı ve değişik uluslar arasındaki düşmanlıkları körükleyici içerikten arındırılması. Bu amaçla içinde yaşanan toplumun ilerici güçleri, bilim adamları, sendikaları ve eğitim kurumlarıyla örgütlü işbirliğinin sağlanması. Ve yine ayrı ülkelerden gelen göçmenlerin demokratik kuruluşları arasında ortak sorunlara yönelik işbirliğinin güçlendirilmesi.

8. Batı Avrupa ülkelerinde silahlanmaya ayrılan harcamaların azaltılarak bu paraların yerli halkın ve göçmenlerin eğitimine aktarılması.

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMA GRUBU
RAPORU

Çalışma grubuna 26 kişi katıldı. Katılanlar Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinden, Belçika, Danimarka, Fransa, İsveç, Hollanda, İngiltere ve İsviçre'den oldu. Ayrıca Avustralya Türkiyeli İlerici Kadınlar Derneği'nin gönderdiği "Kadınlarımız ve Avustralya" adlı yazı okundu.

Çalışma grubumuzun ana konuşmasını Federal Almanya Münih'ten Nur Erkiliç yaptı. Konuşmacı çalışma grubunun üstlendiği görevi şöyle tarif etti: "Avrupadaki Türkiyeli göçmen kadınların örgütlenmesiyle ilgili çalışma grubunun üstlendiği görev, diğer çalışma gruplarında geniş olarak irdelenen sorunların çözümü için verilecek mücadelenin daha yaygın ve bir üst aşamaya yükselmesine katkıda bulunmak gibi çok yönlüdür."

Türkiyeli göçmen kadınlar, bulundukları ülke ve Türkiye toplumunun bir parçasıdır. Yaşadıkları ülkenin işçi ve emekçileriyle aynı sorunlara sahiptirler ve çıkarları ortaktır. Onların ayrıca, işçi göçmen ve kadın olmaktan dolayı kendilerine özgü sorunları da vardır.

Tartışmalarda dile getirilen deneyimler, yukarda belirtilen noktaların göçmen kadınların örgütlenmesinde gözardı edilmeyecek önemli noktalar olduğunu ortaya çıkardı.

Yapılan tartışmalardan şu sonuçlar elde edildi:

- . Göçmen kadınların örgütlenmesinde ilk adım ev ziyaretleridir. Bu biçim kişisel ilişkileri sıcak tutmaktadır. Ancak bu ziyaretlerin sürekli ve düzenli olması gereklidir.
- . Kadınların sorunlarının çözümünde yardımcı olmak, onlarla sıcak bir ilişki geliştirmede ve karşılıklı güveni sağlamada önemli bir etkidir.
- . Göçmen ailelerin çocuklarıyla ilgili olarak yapılan çalışmalar, ailelerin ilgisini çekmektedir. Böylelikle göçmen kadınlarla daha sağlıklı bir ilişki kurulabilmektedir.
- . Göçmen kadınların eşleriyle kurulabilecek sağlıklı bir ilişki, kadınları çalışmalara çekmede önemli bir etkidir.

Yukarda işaret edilen çalışmalar sonucunda göçmen kadının daha örgütlü bir yapı içinde çalışmasının olanakları doğmaktadır. Bu örgütler ülkelere ve bölgelere göre farklılıklar göstermektedir. Göçmen kadınların örgütlenme biçimleri; işçi dernekleri, işçi derneklerindeki kadın kolları/ve kadın çalışma grupları olarak ortaya çıkmaktadır. Bu örgütlenme biçimini ülkenin yada bölgenin yerel, somut koşulları belirlemektedir. Bu örgütlerde çalışmaya gelen göçmen kadınlar giderek barış ve eşit sosyal haklar için savaşıma katılmakta, sendikalarda, barış hareketinde görev almaktadırlar. Böylelikle göçmen kadınlar, bulundukları ülkenin işçi ve emekçileriyle, barış güçleriyle birlikte savaşmalarının bilincine ulaşmaktadırlar.

İSTEMLER

1. Daha çok sayıda kadının örgütlü savaşıma çekilmesi ve örgütlülüğünün artırılması için kendilerine her türlü olanak ve desteğin sağlanması,
2. Göçmen kadınların bulundukları ülkelerde karar alma süreçlerine daha aktif katılımını sağlayacak mekanizmaların yaratılması ve bunun için toplumsal örgütlerin bileşiminde kadın üyelerin sayısının ve etkinliğinin artırılması için çaba sarfedilmesi
3. Göçmen kadınların örgütlenmesinde;
 - . Sendika kadın kollarının, işçi derneklerinin, işçi derleri kadın kollarının, kadın derneklerinin ve diğer kadın gruplarının,
 - . Varolan Türkiyeli örgütlerin,
 - . Bulunulan yerdeki o ülkenin kadın örgütlerinin

ortak, eylembirliğini sağlayıcı bir çalışmanın içine girilmesi

4. Göçmen kadınların barış hareketinde daha aktif yer almalarını sağlayıcı bir çalışmanın yürütülmesi ve bu konuda yerli-yabancı örgütlerle eylembirliğinin sağlanması
5. Sendikalarda göçmen kadınların sorunlarıyla özel olarak ilgilenmelerini sağlayıcı, sendikalarda göçmen kadınlarla ilgili özel kadın kollarının oluşturulması yönünde çaba sarfedilmesi.
Göçmen kadınların sendikalarında daha fazla sayıda örgütlenmeleri ve aktifliklerini artıracı bir çalışmanın yürütülmesi
6. Göçmen kadınların örgütlenmelerinin önünde engel teşkil eden, onların ekonomik-sosyal haklarını olumsuz yönde etkileyen hükümetler arası anlaşmalara son verilmesi, göçmen işçiler arasında yürütülen, onları örgütsüz bırakmaya yönelik propaganda ve eylemlere son verilmesi, bu konuda gerek bulunan ülkenin hükümetlerinin, gerekse Türkiye hükümetinin istemlerimiz doğrultusunda gerekeni yapmaları,
7. Göçmen kadınlar arasında sürdürülen örgütlenme çalışmalarının bedelli askerlik konusunun da özel olarak ele alınması ve bedelin indirilmesi istemine göçmen kadınların da sahip çıkmasını sağlayıcı çalışma yapılması
8. Göçmen işçi örgütlerinin örgütlenme çalışmalarında önemli bir konu olan maddi desteğin sağlanmasıyla ilgili F.Almanya-Hamburg'dan çalışma grubuna katılan delegenin belirttiğini göre, BM'in aldığı bir karar olan "bir bölgede yaşayan yabancılardan oranı % 7 ise onlara kendi dillerinde konuşma hakkı ve örgütlenmeleri için maddi olanak sağlanmalıdır" kararının araştırılması. Bu karar etrafında çalışma yürütülmesi
9. Göçmen kadınların örgütlenmesine ilişkin deneyimlerin aktarılması, bilgi alışverişi için bir haberleşme ağının yaratılması,
10. Konferansın olağanüstü yararlı olduğu bu nedenle bir kerede bırakılmayıp tekrarlanması ve konferans belgelerinin bir broşür haline getirilmesi

YASAL HAKLAR VE HÜKÜMET POLİTİKALARI ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Çalışma grubu 37 delege ve konuğun katılımıyla toplandı. Katılanların büyük çoğunluğu söz alarak tartışmaların canlı ve verimli geçmesine katkıda bulundular, somut öneriler geliştirdiler.

Grupta öncelikle Batı Avrupa ülkelerinde göçmenlere ve özellikle de kadın göçmenlere yönelik ayırımlara değinildi. Göçmen kadınlar için bugün ancak 2 yasal statü vardır: 1) Kendisi göçmen işçi olarak gelen kadın, genel göçmen yasalarına tabidir. 2) Aile birleştirmesi çerçevesinde gelen kadın ve çocukların durumu ise kocanın statüsüyle bağımlıdır. Bu, büyük çoğunluğu eşleriyle birleşmek üzere göç eden Türkiyeli göçmen kadınlar için büyük sorunlar yaratmaktadır. Oturma ve çalışma izinleri 1 ile 5 yıl süresince kocalarına bağımlı olmaktadır. Kocasını yurtdışı edilen kadın otomatikman ülkeden çıkarılmaktadır. Öte yandan bütün bu süre içinde kadın kötü muamelelerle karşılaşsa, dayak yese, birlikte yaşam artık çekilmez hale gelse bile kocasından ayrılamamaktadır. Bu konuda çalışma grubunda çeşitli ülkelerden birçok örnek verildi. Aynı şekilde koca kesin dönüş yapma kararı verdiğinde karısı ve çocukları da onun kararına uymak zorunda kalmaktadırlar. Bu, genç kızları özellikle etkileyen bir uygulamadır. Federal Almanya'daki bir uygulama da Türkiye'den birisiyle evlenen göçmenin eşini yanına getirmesi için 1 yıl beklemek zorunda olmasıdır. Almanya'da çiftler arasında boşanma nedeni sayılan bu süre boyunca ayrı kalmak birçok genç çift için sayısız zorluklar yaratmaktadır.

Göçmen işçilerin, İsveç, Danimarka, Hollanda gibi bazı ülkelerde yerel düzeyde seçime katılma hakkı olmakla birlikte, yaşadıkları hiçbir ülkede ulusal düzeyde seçme ve seçilme hakları yoktur. Göçmenleri yaşadıkları ülkenin politik yaşamının dışında bırakan bu uygulama demokrasinin en temel ilkesine aykırıdır. Göçmen işçileri insan değil, sadece kendilerine ekonomik yarar sağlayan bir nesne olarak gören hükümetler, ekonomik krizin derinleşmesine paralel olarak göçmen yasalarına yeni, daha kısıtlayıcı hükümler getirmektedirler. Öte yandan bu yasalar ve onlara ek olarak durmadan yenileri çıkarılan genelgeler son derece belirsiz ve yoruma açıktır. Bu da uygulamada keyfiliklere yol açmakta, bir göçmenin kaderi bir polis yada göçmen bürosu memurunun o andaki havasına göre belirlenebilmektedir. Bu yasa ve genelgeler göçmenlerin kendi ana dillerine çevrilmemekte, hatta hukukçuların bile içinden zor çıkabildiği bir karmaşa içinde bulunmaktadır. Avrupa çapında benimsenmiş, Avrupa İnsan

Hakları Bildirgesi, Avrupa Göçmen Hakları Konvansiyonu, Eylem Programı gibi belgeler ulusal hükümetler tarafından dikkate alınmaktadır.

Birçok Batı Avrupa örgütüne üye olmasına karşın Türkiye vatandaşlarına vize uygulanması Türkiyeli göçmenler için büyük bir sorundur. Bu, Türkiye'den aile birleşmesi için gelecek aile bireylerini ve Batı Avrupa ülkeleri arasında çeşitli nedenlerle seyahat etmek isteyenleri etkilemektedir. Örneğin bu uygulama dolayısıyla konferansımıza katılamayan Türkiyeli göçmen kadınlar bulunmaktadır.

Türkiye hükümetinin göçmen işçilere yönelik politikası ise sadece ilgisizlik düzeyinde kalmamakta, tam tersine göçmen işçilerin zararına çalışmaktadır. Türk konsolosluklarında göçmen işçiler horlanmakta, işlerinin yapılmasında kendilerine büyük zorluklar çıkarılmaktadır. Türkiye'de bir baskı rejiminin işbaşında olması bu politikaların daha da gericileşmesine yol açmıştır. Örneğin, demokratik örgütlerde çalışan Türkiyeli göçmenler pasaportlarının ellerinden alınması tehdidi altındadırlar. Bu, göçmen kadınların kendi hakları için örgütlenmesinin önünde ciddi bir engeldir. Türkiye hükümeti aynı zamanda göçmenlerin yaşadıkları ülke hükümetleriyle onların emeklilik, prim, vb., haklarını zedeleyici anlaşmalar yapmaktadır.

İstemler:

1. Göçmenlere kadın erkek ayırımı yapılmaksızın, bulunduğu ülkelerin yurttaşlarıyla eşit haklar verilmeli ve bunların kullanılması için gerekli olanaklar yaratılmalıdır.
2. Göçmenleri geri dönüşe zorlayan hükümet politikalarına derhal son verilmelidir.
3. Göçmenlere yaşadıkları ülkelerde seçme-seçilme hakkı tanınmalıdır. Göçmenler kendileriyle ilgili kararlarda söz sahibi olmalıdırlar.
4. Aile birleşmesi çerçevesinde gelen kadınlara derhal oturma ve çalışma izni verilmeli, göçmen kadınların kocalarına bağımlı yasal statüsüne son verilmelidir.
5. Göçmen kadınlar yerli kadınlar gibi sosyal yardımlardan eşit koşullarda yararlanmalıdırlar. Sosyal yardım almadan dolayı göçmen kadınların sınırdışı edilmeleri durdurulmalıdır.
6. Evlenme hallerinde eşler, bekleme süresi olmaksızın birleştirilmelidir.

7. Gerici politikacıların, ekonomik krizin suçunu göçmenlere yükleyen, ırkçılığı körükleyen politikalarına son verilmelidir.
8. Ulusal yabancılar yasaları mevcut uluslararası belgelere uygun olarak göçmenler lehine değiştirilmelidir. Göçmenlerle ilgili yasalardaki belirsizlikler kaldırılmalı, keyfi uygulamalar sona erdirilmelidir.
9. Avrupa düzeyinde göçmen kadınların statüsünü inceleyecek ve bu konuda öneriler geliştirecek bir hukukçular komisyonu kurulmalıdır.
10. İkamet güvence altına alınmalı, olağanüstü durumlar hariç sınır-dışı edilme durdurulmalıdır.
11. Türkiye hükümeti Türkiye'li göçmenlerin haklarını savunmalı, bu amaçla göçmenler lehine ikili anlaşmalar yapmalıdır. Böylesi anlaşmalarda göçmen kadınların özellikle ağır basan sorunlarına ağırlık verilmelidir.
12. Türkiye hükümeti göçmenleri bir döviz makinası olarak görmekten vazgeçmelidir. Bu kapsamda, Türkiye'li kadınları da etkileyen bedelli askerlik adı altında göçmen gençlerden büyük meblağlar' da para sızdırmaya son vermeli, göçmen gençleri askerlikten muaf tutmalıdır.
13. Türk konsoloslukları göçmen işçilerin çıkarlarına hizmet edecek bir anlayışla çalıştırılmalıdır.
14. Türkiye hükümetinin haklarını savunmak için örgütlenen göçmenlere yaptığı baskı ve tehditlere derhal son verilmelidir.
15. Göçmen kadınlar yasal hakları konusunda anadillerinde yeterli olarak bilgilendirilmelidir.
16. Kadın-erkek Türkiye'li göçmenlere vize uygulamasına son veril-melidir.
17. Göçmen politikalarını etkileyen, varolan her türlü kurumda göçmen kadınların yeterli temsili sağlanmalıdır.

Göçmen kadınlar bu istemlerini elde etmek için bütün konularda daha çok bilgilenebilir, yaşadıkları ülkenin dilini öğrenmeli ve en önemlisi örgütlenerek savaşımlar vermeli. Bu savaşım da yaşadıkları ülkelerin kadın, sendikal, barış hareketleri ve demokratik güçleriyle birlikte hareket etmelidirler.

İşçi Partisi
Yurt. Göçmen
İşçi
Seğmeleri
Doğru

İşçi Partisi
Komünistleri nin Kongresi 83
Folketshus Stockholm 21-23 Mayıs

8 Temmuz 1985

960

GÖÇMENLER VE AZINLIKLAR POLİTİKASI PROGRAMI (Parti Kongresinin Kararı)

GİRİŞ

İşçi x Partisi Komünistleri, bu programda göçmen ve azınlıklar sorunundaki partinin çalışması ve hedefleri için geçerli temel ilkeleri tanıtıyor. Bu sorunlar, bugün İsveç'te ve dünyada sınıf savaşımının ayrılmaz bir parçasıdır.

Ülkemizde devamlı ulusal azınlıklar bulunmuştur. Ve 2. Dünya savaşından sonra gelişen büyük ölçüdeki göç, ülkede sürekli oturan göçmen grupları ve yeni ulusal azınlıklardan oluşan bir süreci yürürlüğe koymuştur.

Ulusal sorun, sosyalist ve kapitalist sistemler arasında devam eden savaşın önemli bir parçasıdır. Burjuva ideologlar, ideolojik savaşında ulusal sorunu, her şeyden önce Sovyetler Birliği'ne karşı kullanmaya çalışmaktadırlar. Bu savaşında birbiriyle çelişkilere gerekçeler konulmakta; bir yandan diğer ulusların ve ulusal azınlıkların zorla asimile edilmesinden, ruslaştırılmasından v.b den bahsedilirken diğer yandan Sovyetler Birliği'nde değişik uluslar ve ulusal azınlıklar arasında milliyetçiliğin ve düşmanlığın yükseldiği söylenmektedir.

Sovyetler Birliği'nde ulusal sorun, değişik ulusların ve ulusal azınlıkların kendi dil ve kültürel hakları tanınarak başarılı bir çözüme ulaşmıştır. Sosyalist çok uluslu bir devlet içinde, değişik uluslar ve ulusal azınlıklar arasında bir yakınlaşma sürmektedir. Bu, tüm devletin ortaklaşa diliyle birleşen ortaklaşa bir ekonomik ve kültürel bölgenin kurulmasıyla olanaklı olmuştur. Aynı zamanda bu, ulusal kültürlerde bir çiçeklenmeyi olanaklı kılmıştır.

Kapitalist ülkelerde ulusal sorun, kapitalizmin derinleşen bunalımıyla keskinleşti ve örneğin Batı Avrupa'da kendi demokratik ve insani haklarını talep eden azınlıkların arasında güçlü hareketler gelişti. Öyleki, kendi dil ve kültür hakları, çalışma hakkı hatta özerklik ve kendi devlet hakkına kadar.

İsveç'te ulusal azınlıklar baskı altındadırlar, ulusal azınlık ve göçmen grupları, gerçekleşmiş demokratik ve insani temel haklarından yoksundurlar. Birleşik parlamentonun, "eşitlik, seçim özgürlüğü, işbirliği" hedefleriyle karara bağladığı göçmen- ve azınlıklar politikası bile uygulanmış değildir.

Buna neden, eşitsizlikten, ayrımcılıktan, baskı ve ırkçılıktan kar elde eden tekelci sermayenin kapitalist sistemidir. Çok uluslu bir devletin oluşumuna yardım yerine, İsveç tekelci burjuvazisi, savaş sonrasının çeşitli hükümetleri yardımıyla bir asimilasyon ve entegrasyon politikası uygulamıştır.

Bu gerici asimilasyon ve entegrasyon taktiğinin karşıtı olarak, İşçi Partisi Komünistleri kendi hedefini, bir birleşik çok uluslu ve çok kültürlü işçi devletinin geliştirilmesi olarak koyuyor. İşte bu nedenle partimiz, bu hedef ve gençek demokrasinin yolunu gösteren bu programı ileri sürüyor.

Çok uluslu işçi sınıfı, ki İsveç işçi sınıfı bugün böyle karakterize edilebilir, bu hedeflere sınıf savaşımı yoluyla ulaşabilir. Burada ulusal azınlıklar ve gruplar dahil bu çok uluslu işçi sınıfı, bütün çalışan insanlarla birlikte tüm halkın ortak düşmanı tekelci sermayeye karşı savaşım verir ve onun iktidarını ele geçirir.

GÖÇ VE İSVEÇ'TE ULUSAL SORUN

Yüzyılın dönüşümünden sonraki yıllarda sıralarda İsveç, modern bir devlet tekeli kapitalizmine gelişti. Daha yüzyılın başında İsveç göçmen gönderen bir ülkedi. İkinci Dünya savaşından sonra, İsveç, İsviçre, Federal Almanya Cumhuriyeti, Belçika, Hollanda, Büyük Britanya ve Fransa ile birlikte Avrupa'nın en önemli göçmen alan ülkelerinden biri haline gelmiştir.

Toplam olarak, bu ülkelerde 12-13 milyon göçmen vardır. Eğer çocuklarda göçmenlerin sayısına dahil edilirse İsveç'te göçmen kökenli insan sayısı yaklaşık 1 milyondur.

Yabancı vatandaş sayısı 414.000'dir ve yerlilerin sayısı ise hemen hemen 400.000'dir,

Göçmen halkın yaş ortalaması, yerleşik halka göre daha genç ve dolayısıyla daha yüksek bir doğum oranına sahip olduğundan göçmen sayısı daha da artacaktır. Bütün yabancı vatandaşların % 42' sini oluşturan Finliler, en büyük göçmen gurubudur.

GÖÇÜN NEDENLERİ

Göç, kapitalizmin hem ulusal hem de uluslararası eşitsiz gelişiminin bir sonucudur. Uluslararası kapitalizmin eşitsiz gelişimi, İsveç tekeli sermayesi için ucuz uluslararası yedek ücretli işçi ordusunun kullanımı açısından kazançlı olmuştur.

Uzun süre İsveç sermayesi, maksimum kar gereksinimini göçmen işgücü ve sığınıkların işe alınması yöntemle de dahil yollarla gerçekleştirdi.

1954'den sonra göçü geliştiren en önemli faktör, özel olarak İsveç tekeli sermayesinin arzusunun gerçekleşmesi olan, ortaklaşa kuzey ülkeleri çalışma pazarının yaratılması olmuştur.

Kapitalizmin bunalımının derinleşmesi tekellen açısından göçün kontrol edilmesi istemini getirdi. Bu istem, 1966-1974 yılları arasında yürürlüğe konulan, düzenleme ve kontrol sistemine yol açtı.

İsveç tekeli sermayesinin, hazır eğitilmiş ve ucuz göçmen işgücünden yararlanma yoluyla kar sağlama gayreti, yabancı işgücünün işe alınmasının en önemli nedeni olmuştur.

Böylelikle önemli bir biçimde göçmen ithali, İsveç'te sermayenin isteğine bağlı olmuştur ve konjüktür değişikliklerini takip etmiştir.

Göç uluslararası ekonomik yapının önemli bir parçasıdır. İkinci Dünya savaşından sonra 1970' li yılların ortalarına kadar uzun bir dönem sırasında işgücü ithal etmek sermaye için yararlıydı.

Fakat bugün kapitalist ekonominin yapısal dönüşümünün takibi olarak sermaye ihracı, üretimin otomatikleştirilmesi ve rasyonalizasyonu, kuzey ülkeleri dışından İsveç'e işgücü ithalini durdurmak daha yararlı hale gelmiştir. Buna rağmen aile üyeleri ve sığınıklardan oluşan bir göç iznidir.

Tekeli sermaye açısından göçle, işçi sınıfının anti-tekelci savaşının parçalanması da amaçlanmıştır. Özel olarak soğuk savaş dönemi sırasında, sosyalist ülkelerden "terkedenler" ithal edildi. Bunlar İsveç'te anti-komünist bir atmosfer yaratılmasında önemli bir rol oynadılar.. Bir başka amaç, işçi sınıfını parçalar halinde dağıtmak olmuştur.

Tekeli sermaye işçi sınıfının birliğini zayıflatmak için, değişik göçmen guruplarını birbirinin karşısına koymaya ve göçmen işçilerle İsveç'li işçiler arasında yarıklar yaratmaya çalışmaktadır. Ayrıca büyük sermaye, bir gurup yabancı ve İsveç'li işçiyle işçi aristokrasisi denilebilecek bir kesim oluşturmaya ve bunun yardımıyla işçi sınıfını var olan sistemin desteklenmesine entegre etmeye uğraşmaktadır.

İSVEÇ'TE YENİ ULUSAL AZINLIKLARIN OLUŞUMU

İsveç'te Sami'ler ve Tornedal Finlileri gibi devamlı azınlıklar bulunmuş tur.

İsveç açısından ulusal devlet olma sorunu, yüzyıllar öncesinden zaten çözüldü. İsveç daha 1500'lü yıllarda kendi sınırlarını, Baltık denizinin her iki yakasında genişleten bir büyük güçtü. İsveç'in büyük güç olma dönemi birkaç yüzyıl devam etti. Fakat 1800'lü yıllarda birlikte ülke büyük ölçüde değişmeyen sınırlarına sahip olmuştur. Nihai bir şekilde İsveç, 1905'te Norveç'le birliğin çözülmesinden sonra devlet olarak biçimlendi.

Buna rağmen, ulusal sorun, çoğunluk halkla geleneksel azınlıklar arasında bir bütün olarak çözülmemiştir. Buna neden, tekelci burjuvazinin, Sami'lerle, Tornedal Finlilerinin dil ve kültürel haklarını tanımayarak, onları asimile etme gayreti olmuştur. Ulusal baskı ekonomik baskıyla birleştirilmiştir. Son on yıllar sırasında, Samiler ve Norbotten'de yerleşik insanların hepsi için yaşam koşulları kötüleşmiştir.

Ulusal sorun, İsveç'te göçle birlikte yeni bir düzeye gelmiştir. Göçün bir sonucu olarak yeni, büyük ya da küçük sürekli ulusal gruplar oluşmuştur.

"ulusal azınlık" yada "ulusal grup" burada eşanlamlı olarak kullanılıyor. Ve ortak dilli, ortak kültürlü, zihniyetli ve kimlikli, göreceli sürekliliği olan bir grup olarak tanımlanıyor.

Böylesi ulusal gruplar, İsveç Finlileri ve İsveç Yunanlılarıdır. Bütün olarak bugün İsveç'te onlarca böylesi azınlık vardır. Bu yüzden İsveç, göç yoluyla bir çok uluslu devlet haline gelmiş olarak tanımlanabilir. Bu gerçek tek elçi sermaye tarafından teslim edilmek istenmiyor. Onlar bunun yerine, ülke içinde değişik ulusal gruplara dahil insanların burada sürekli bulunmadığını ya da onların asimile olacaklarını ima ediyorlar.

Savaş sonrası dönemde, tek elçi sermayenin taktiğinde iki aşama vardır. Birinci aşama sırasında göçmenler ve ulusal gruplar tamamıyla asimile edilmeye ve İsveç'leleştirilmeye uğraşıldı.

Kapitalizmin bunalımının derinleşmesi ve göçmenlerin ve azınlıkların kendi dil ve kültürleri için savaşımalarının yükselmesi sayesinde, büyük sermaye asimilasyon yerine entegrasyon taktiğine geçmiştir. Bu taktik; göçmenleri ve azınlıkları, dil ve kültür sorunları söz konusu olduğunda belirli taktiksel kabullerle İsveç toplumuna entegre etmeden yola çıkıyor. Buna rağmen kabuller göçmenlerin ve azınlıkların haklarının teslimini içermiyor.

Büyük sermayenin temsilcileri yada İsveç Hükümetleri, göçmenlerin ve azınlıkların hakları: iki dilliliği, kendi ana dil ve kültürlerini tanınamışlardır. Buna örnek, en büyük göçmen örgütlerinin taleplerine rağmen insanların ana dili olan dilin kayıtlara geçmemesidir.

İşçi Partisi Komünistleri, bu konuda 1978'de mecliste önerge vermiştir. Bir başka örnek, göçmenlerin ve ulusal azınlıkların bütün temel okul boyunca kendi dillerinde öğrenim görme hakkına sahip olmamasıdır.

GÖÇMENLERİN VE AZINLIKLARIN SINIFSAK KONUMU - ÇOK ULUSLU İŞÇİ SINIFI

Göçmenler ve göç yoluyla oluşan ulusal gruplar eski anavatanlarındaki köken ve sınıfsal konumları açısından türdeş değildir. Değişik göçmen grupları arasında bu bakımdan büyük ayrılıklar vardır. İşgücü göçü söz konusu olduğunda, çoğunluk köylü, tarım işçisi ya da işçidir. Sığınıklar ise daha büyük değişme gösterirler, çoğu sığınık gurubunun içinde yüksek öğrenimli ve kendi ana vatanlarında yüksek mevkili olanlar vardır.

İsveç'te göçmenlerin sınıfsal konumlarının türdeşleşmesi, bu grupların büyük kısmının işçi sınıfına katılması biçiminde gerçekleşiyor. Bu sürecin tam bir analizini yapmak, destekleyecek istatistik ya da araştırmalar bulunmadığından zordur. İstatistikler buna rağmen açık bir şekilde, imalat endüstrisi ve hizmet sektöründe bir göçmen yoğunlaşmasının varlığını ve onların bu sektörler içinde en düşük ödemelerle, en ağır ve çalışma ortamı açısından en kötü işlerde yoğunlaşıyor olduklarını gösteriyor.

Bazı ufak araştırmalar ve belirli istatistik, yerli halka oranla çoğu göçmen gurubunun daha büyük bir kısmının işçi sınıfına dahil olduğuna işaret ediyor. Stockholm'deki bir araştırma, Türklerin ve Yugoslavların yaklaşık % 90'ının ve Finlilerin yaklaşık % 80'inin işçi sınıfına dahil olduğunu gösteriyor. Bu türdeşliğe rağmen zamanla bütün göçmen- ve ulusal guruplar arasında, memurlar, aydınlar v.b. gibi daha fazlalaşan guruplar vardır.

İsveç'teki çoğu göçmen ve azınlıklar için ortaklaşa olan şey, onların daha büyük bir kısmının işçi sınıfına dahil olmasıdır. Ve de ikinci kuşağın (göçmen çocuklarının) okulun yeniden üretilmesiyle tıpkı büyükleri gibi aynı sınıf konumlarına gelmelerine ilişkin bir eğilimin varlığıdır. Bugün bu eğilime, İsveç işçi sınıfının çok uluslu olmasına yol açmıştır.

GÖÇMENLERİN VE AZINLIKLARIN HAKLARININ SAVUNULMASINA

Komünistlerin hedefi, bütün çalışan, sömürülen ve yetişkinler arasında eşitlik ve demokratik hakların savunulmasıdır. Eşitsizlik, ayrımcılık ve arkçılık sadece toplumun haksız ekonomik temelini ve siyasi yönetim ilişkilerini değiştirerek ortadan kaldırılabilir. Bu savaşımında, hem göçmenler hem ulusal azınlıklar, çalışan halkla birlikte ortak bir amaca sahiptirler: Sömürüyü ve eşitsizliği ortadan kaldırmak.

Komünistler, göçmenlerin ve azınlıkların genel ve özel gereksinimleri olan şeyler için çalışıyorlar ve bunları bütün girişkenlikle destekliyorlar. Göçmenlerin ve ulusal azınlıkların demokratik ve insani hakları için savaşımı, yalnızca bu savaşım tekellerin iktidarını sınırlaması halinde ve başka gurupların zararına bir gurubun yararlar elde edememesiyle başarılı olabilir.

SIYASAL VE SENDİKAL HAKLAR

Göçmenler ve azınlıklar siyasal ve sendikal etkinliklerde aynı haklara sahip olmalıdırlar. Yerel seçimlerde oy hakkı ve seçilebilirliğin yürürlüğe girişi, göçmenlerin ve azınlıkların siyasal eşitliğine yönelik birinci adımdır. Yerel seçimlerdeki oy hakkı ve seçilebilirlik genel seçimler için bile bütün teknik engelleri gidermiştir. Artan demokratik haklara yönelik gelecek adım, tıpkı yerel seçimlerdeki oy hakkı ve seçilebilirlik gibi aynı temellerde parlamentoya ilişkin oy hakkı ve seçilebilirlik olmalıdır.

Sendikal çalışmalara katılım olanaklarını yükseltmek için ilk elde sözleşmeler, her bir işyerinde en fazla olan azınlık dillerine çevirilmelidir. İsveç'te bilmeyenler için, sendikal etkinlik hakkında onların ana dillerinde kurslar düzenlenmelidir.

Sendikal hareket için bir başka önemli hedef, göçmenlerin ve azınlıkların İsveç'te öğrenme olanaklarını garanti etmek ve iyileştirmektir. Bir çok işyeri ve sendika kuluplerindeki toplantılarda göçmenlerin ve azınlıkların kendi ana dillerini kullanabilmeleri önemlidir. Aynı şekilde iki dilli görevlilerin sendikal harekete istihdamı da önemlidir.

İŞSİZLİĞİ ORTADAN KALDIRMAK

Göçmenler ve azınlıklar, çalışma pazarında pek çok biçimde ayrımcılığa uğrarlar. Onlar düşük ücretli branşlarda yoğunurlar. Sık sık ağır ve yıpratıcı vardiya çalışmalarında Aralarında işsizlik hayli yüksektir. Göçmen gençliği arasında işsizlik, aynı yaşlardaki İsveç gençliğinin arasındakinin iki misli büyüklüktedir. Derinleşen kapitalist bunalımla birlikte konumları daha yoksullaşmaktadır.

İşsizliği azaltmak için reel gelirler yükseltilmeli ve sosyalist ülkelerde ki bunalımsız pazarlarla ticaret geliştirilmelidir.

İki dillilik kamu ve belediye hizmetleri için bir vasıf olarak sayılmalıdır. Bu göçmenler ve azınlıkların buralara başvurmaları için bir olanak olacaktır.

Çalışma pazarındaki tüm ayrımcılık ortadan kaldırılmalıdır, sendikal hareket çalışma pazarında ortaya çıkan tüm ayrımcılık ve milliyetçilik ifadelerinden güçlü bir şekilde uzak olmalıdır.

ÖĞRENİM

Göçmenlerin kendi ana dillerinde öğrenim hakları için savaşım, tıpkı yüzlerce yıllık ulusal ve dil baskısından sonra Samiler için olduğu gibi, Tornedal'ın fince konuşan çocukları için de olumlu değişiklikler başlattı.

1970'li yıllarda ana dilde öğretim için keskinleşen savaşım, 1976'da "ana dil öğretimi" yasasını getirdi. Fakat hala göçmen dili, ana dil olarak kabul edilmiyor. Yasa, göçmen yetişkinlerin, göçmen öğretmenlerin ve İsveç okul işçilerinin geniş kesimleriyle demokrat araştırmacıların eriştiği bir zaferdir. Ana dilde öğretim/kendi gelişimi için bu yasa bir dönüm noktasını oluşturuyor.

Pratik deneyimler ve bilimsel araştırmalar ana dilin muazzam önemini kanıtlamasına rağmen, ana dilde öğretime karşı çıkışlar daha keskinleşmiştir. Ayrıca geçen hükümetin politikası, belediyeler ve ilmeclisleri ödeneklerini tıpkı bütün öğrenim ödenekleri gibi önemli oranda azaltmıştır.

Şimdi varolan öğrenim sistemi, göçmen- ve azınlık çocuklarının asimilasyonunu amaçlıyor. Okulun ödevi, tekellerin gereksinimlerine göre harekete geçirelebilecek bir işgücü rezervini yeniden üretmektir. Okul, göçmen ve azınlık çocuklarına, çoğunluğun çocuklarına oranla kendilerini çalışma pazarında başarılı kılmada ya da pratik veya teorik meslek öğretimi elde etmede daha kötü olanaklar veriyor. Bu da göçmen-ve azınlık çocuklarının, çoğunlukla çalışma pazarında kendi ana babaları gibi ayrı durumda olmalarına yol açmaktadır. Yarın dilli ve etnik kimlik ve kültürden yoksun oldukları için ana babalarının eski anavatanlarına dönme olanağına sahip olmaksızın çoğunlukla da daha kötü durumlara...

Göçmenlerin ve ulusal azınlıkların hakkı olan kendi ana dillerinde öğrenim yapma, ana okulundan liseye kadar (lise dahil) düzenlenmelidir. Öncelikle de ana okulunda ana dil gurupları ve temel okul ve lisede ana dil sınıfları biçiminde. Bu öğretim biçimi, iki dilli öğretim olarak isimlenecektir ve bu hak mecliste yasalaşmalıdır.

Yüksek okulda, örneğin öğretmen öğrenimi, bakım öğrenimi, sosyal görev ve yönetimde geçerli, azınlık dillerinde değişik öğrenimler düzenlenmelidir.

Temel okulun hedefini gerçekleştirmek ve aktif iki dillilik, yabancı dil olarak İsveç'ce öğretmen öğrenimi için acil önlemler gerektiriyor. Bu, yetişkin göçmen ve azınlık üyelerinin İsveç'ce öğretimi açısından da özel önem taşımaktadır. Bugüne değil böylesi bir öğrenim ve bu konuda görevlendirmeler bulunmamıştır.

Büyükler için İsveç'ce öğretimi, olanaklı olduğu kadar yüksek pedagojik nitelikli kılmak için toplumun okul birimi yoluyla örgütlenmeli ve tüm ülkede tek tip bir öğretim sistemi garanti edilmelidir.

Ana dilde öğretim ve yabancı dil olarak İsveççe öğretimi, azınlık dillerinde, göçmenlerin ve azınlıkların özel dil ve kültür gereksinimlerine uyarlanmış öğrenim malzemesini de gerektirir.

Büyük azınlık guruplarının olduğu bütün yerlerde azınlık dillerinde lise öğrenimine, Stockholm'deki fince dilli lise gibi aynı modele ihtiyaç vardır.

Göçmenler ve azınlıklar arasında artan işsizlikle, azınlık dillerinde çalışma pazarı öğrenimi gereksinimi de yükselmektedir.

AYRIMCILIK VE İRKÇILIK

Ayrımcılık ve ırkçılık, işçi sınıfının savaşımını zayıflatmakta tekellerin aracıdır. İrkçılık göçmen ve azınlıkların daha sert istismarını meşrulaştırmak için yoğunlaştırılmaktadır. İrkçılık, göçmenlerin işsizliğe, suçluluğa v.b'ne neden oldukları yolundaki ifadelerle çalışan halkın dikkatini ve savaşımını bunalımın gerçek nedenlerinden saptırmayı da amaçlamaktadır. İrkçi örgütlerin

etkinligi ve propagandası yasayla yasaklanmalıdır.

İşverenler,göçmenleri ve azınlıkları,işgücünün yeni işe alımında ayrımcılığa tabi tutmaktadırlar.Bu,ayrımcılık için geçerli paragraflar ceza yasası kapsamına alınarak yasaklanmalıdır.

Aynı şey ev piyasasında geçerlidir.Çeşitli ev şirketlerinin,belirli gurupları daire satın almak ya da kiralamak hakkından yoksun tutan farklı ayrımcı kuralları vardır.Bu,suç oluşturunca olarak addedilmelidir.

Ayrımcılığın bir başka şekli,bir yerleşim yerine belirli göçmen ve azınlık guruplarının dışında diğer her kesin taşınmasını yasaklamayı içeren tartışmalardır,bu aparhad politikasının bir biçimidir.

GÖÇMENLERİN VE AZINLIKLARIN ÖRGÜTLERİ

Göçmenlerin ve azınlıkların kendi örgütlerinin savaşıma ilişkin sorunları için gurubunu toplamada,isteklerini formüle etmede,kültür ve boş zaman etkinlikleri örgütlemeye,ve her şeyden önce çocuklar ve gençlik için ve çıkar örgütleri gibi işlemleriyle taşıdıkları önemli bir rolleri vardır.

Göçmenler ve azınlıklar,yerel ve ülke çapındaki örgütlerde örgütlenmişlerdir.Ve bu,dil ve kültürel haklar için savaşımında büyük öneme sahiptir.Bu örgütlerin sahip olduğu bu gücü,idari makamlar,yardım ve ödenti yoluyla örgütlerin çalışmalarını etkileyerek azaltmaya çalışmaktadırlar.Bir çok örgüt için tehlike,bu ödentilere bağımlı hale gelme ve talep ileri sürememe ya da yardım kaybetme korkusuyla savaşım için harekete geçememedir.

Herbert Mies, Chairman of the German Communist Party:

Address to the international manifestation for women's right, peace and work,
on 2 June 1985 at Wuppertal

Esteemed guests of this manifestation, dear comrades,

Let me begin with a quotation from the book "Women in the German Résistance": "During the years of fascist dictatorship between 1933 and 1945, an immeasurable number of women has been taking part in anti-fascist resistance. There was hardly a resistance group in which women were not also actively involved. Thousands of them suffered unbelievable physical pain and agony of spirit, many of them died. Their dedication in this struggle was based on the firm conviction that it was absolutely necessary to overthrow the terrorist fascist regime and open the way to a democratic development of Germany." Let us commemorate these women at this moment while we are still under the impression of the 40th anniversary of the liberation from Hitlerite fascism.

Anti-fascist resistance would have been unthinkable without women, who have been showing outstanding courage and firmness of character in the struggle against fascism and war, for a better world with full equal rights for women. Under conditions of illegality, in concentration camps and prisons, women have set examples of solidarity. To name but three of these thousands of antifascist women, I would like to mention Lieselotte Hermann, a communist, Käthe Seitz, a Social-Democrat, Sophie Scholl, a young Christian - all three of them were executed by the nazis. At this international manifestation let us to renew the legacy of their anti-fascist struggle: never again fascism, never again war, never again fascist and racist politics that deprive women of their rights and dignity!

The social and political battles of our time would also be unthinkable without women. The peace movement in our country would not have become such a great popular movement if there had not been the imaginative contributions and inspiration that come from the active participation of women. The struggle for equal rights against discrimination of all kinds would never have had the same effect without all the movements and organisations for women's liberation, without their activities and initiatives. The campaigns and movements for the right to work, for a shorter working time, for a 35-hour week with full pay, for the right to education and training would be less powerful without the dedicated contributions of many women trade unionists and women workers.

The struggle against the right-wing coalition in Bonn, to halt the right wing turn, would not have reached the same dimensions without the information campaigns organised by women and the inspiration of their resistance.

All this permit me to say that genuine commitment for peace, democracy and social progress is only possible if it is linked with a commitment to equal rights for women. This does not simply mean being in favour of women getting involved in politics and playing an active role in society. It is a question of developing, promoting and organising this involvement.

The ideas of the ruling Christian-Democrats in our country on the role of working women were expressed in very blunt terms by Heiner Geissler at the CDU's Congress in Stuttgart. He said: "Someone who works at a computer terminal for five hours in the morning and as a voluntary helper at a welfare station in the afternoon, someone who works as a training supervisor, who assembles switching relays in the afternoon and runs his own farm in the morning, or a person who works on a job-sharing basis in the morning and is busy looking after children in the afternoon, is out of the reach of what some people call the all-dominating conflict between capital and labour. People like that are simply not available for class struggle."

Let me make just a very brief remark: no one is out of the reach of the all dominating conflict between capital and labour. No man, no woman. Every day pushes them back into this conflict. As to class struggle, it is evident that any battle to win equal rights for women will under conditions of the dominating contradiction between capital and labour always be some form of class struggle.

The Christian-Democrat leaders and some politicians from other parties don't want to look at it that way, of course. They want women to remain quiet about the political right-wing turn and escalating armaments. They want women to give up their resistance against military service in the Bundeswehr. They want unemployed women to accept their fate. They don't want to see women in a role of fighters, but as people who put up with everything.

Our Communist view on the role of women is completely different, of course. We promote and give support to every effort to involve even more women in the peace movement, in the struggle against the arms race, to halt the deployment of missiles, to prevent the "star war" program. We promote and support all initiative and activities by women to win full equal rights in

all spheres of society. Our aim is to get women of different political affiliations and outlooks to join in a common struggle for peace, jobs and equal rights.

We think that many more efforts should be made to get women organised in the labour movement. We are in favour of close cooperation between women who are organised in the labour movement, on the one hand, with "autonomous" and feminist women's liberation groups on the other. Differences of opinion on the social causes of discrimination against women should not be ignored, of course, but discussed in such a way that they do not stand in the way of a joint struggle for common views and objectives. It continues to be our view that doing away with discrimination against women is inseparably linked with liberating of the working class as a whole from capitalist exploitation. We maintain that conditions for the all-out liberation of women will only exist under socialism.

We also maintain what we said on the first women's forum of the German Communist Party many years ago: "A party which does not implement the principle of equal rights for women within its own ranks, cannot be a successful protagonist in the struggle for working women's rights in society. A Communist man who regards it as sufficient to express the mere desire to win equal rights for women, but who does little or nothing to set an example in his own relationships with his wife, partner and women comrades, cannot be regarded as a full Communist."

I can state here that our party has been taking some important steps in ensuring equal rights and promoting the role of women within the party. Nevertheless, we male Communists are still not free of weaknesses and deficiencies. We have to make a continuous effort to do away with discriminating attitudes and behaviour against women within our own ranks. Experience has shown, however, that relations between men and women and vice versa in a spirit of partnership, free from attitudes of discrimination, emerge primarily in the framework of social and political battles. This is another reason why we are convinced that a joint struggle of women and men is the correct approach and a necessity.

Women need jobs and training places without wage and sex discrimination, as only this will get them closer to a life with equal rights. Women need protection of mothers, child care provisions and social safeguards in order to win another piece of emancipation. Women need equal status in legislation

on marriage and the family. They need the right to take their own decisions on contraception and abortion. Only then will they get closer to realizing the full potential of their personality.

The United Nations Decade for Women's Rights, under the motto "Peace, Development, Equal Rights", these demands are on the agenda all over the capitalist world. They will be raised by democratic women's organisations at the forthcoming world conference in Nairobi.

Our party supports these demands. But they are all meaningless if we will not succeed in checking the danger of a war and safeguarding peace. PEACE means for Communists in the Federal Republic of Germany to do everything possible to prevent a war before it breaks out, to make shure that never again a war starts from German territory. This is why we say and demand: No to the US space war program! Pershing II - out of the Federal Republic. No to plans to raise the period of compulsory military service to 18 month! Not ot the recruitment of women into the Bundeswehr!

The word-wide struggle for womens's liberation must always be linkes with support and solidarity for liberation movements that have freed or are about to free their countries from the yoke of colonialism and foreign suppression. Therefore our main demand today is: Hands off Nicaragua!

Esteemed guests, dear comrades,

The exchange of opinions between representatives of Communist and Workers Parties of capitalist Europe that was held at Wuppertal yesterday and today, will be of great value for further battles for worker's and women's rights in our country and other capitalist countries. I would like to thank the representatives from other parties for their participation, their contributions and suggestions. This exchange of opinions has underlined that we Communists have always been and will remain protagonists for the great vision of a world where women enjoy full equal rights.

8-9 Mayıs günleri Federal Almanya'nın Frankfurt Şehrinde ix ilk defa yabancılar konferansı toplandı. Konferansı Metal işçileri Sendikası İG metal tertipledi. Tüm F.Almanya çapında şube yabancılar komisyonları tarafından seçilerek gönderilen 200 Delege ile 250 kadar misafir ve Sendika yöneticisinin katıldığı konferans İG Metal yabancılar bölümü korosu aralarında 16 Haziran şarkısının bulundugu çeşitli dillerde şarkılarıyla başladı.

Konferansı Uluslar Arası Metal işçileri birliği adına ILDA SIMONA ve Alman Sendikalar Birliği DGB adına Sigfrid Bleicher selamladılar. İG Metal yabancılar sorumlusu Willi Sturm çalışma raporunun okunmasına geçti.

Çalışma raporunda gerici koalisyonun işçi haklarını budama çalışmalarını, İş Teşvik Yasasının değiştirilmesini, İş yeri Teşkilat yasasını değiştirme hazırlıklarını eleştiren Sturm yabancıların horlanma ve baskılar altına almalarını eleştirdi.

Neo faşistlerin xixixx ölüme varan fiziki saldırılarına, hükümetin geri dönüşü teşvik çalışmalarını eleştiren Sturm işsizliğin yabancıların varlığından değil otomatizasyonun ve patronların kar hırsından kaynaklandığını vurguladı.

"Gerici politik güçler emekçileri bölmek istiyorlar. Buna mücadele etmiyeceğiz" diyen Sturm İG Metal'in yabancılar konusundaki istemlerine şöyle anlattı: "Yeni bir yabancılar yasası önümüzdeki çalışmalarımızın ağırlık noktalarından birini oluşturacaktır.

İkamet hukukunda açıklık,

Aile bölünmesine hayır

Çocuklara eşit şans

İş Piyasasında eşitlik

Seçme ve Seçilme hakkı

Sosyal ve politik eşitlik " İstemlerine değindikten sonra "bu istemleri birlikte savaşılarak gerçekleştireceğiz" dedi.

Çalışma raporunun tartışmaları bölümünde delegeler sendikaların yabancı düşmanlığına karşı daha aktif davranmaları gerektiğine işaret ettiler ve bu konuda neden daha aktif tavır takınmadıklarını sordular.

Sendikaların uluslar arası çalışmalarının yetersizliği ve DİSK'in tabanın istemine rağmen çağırılmaması sert bir dille eleştirildi bir delege DİSK'in çağırılmamasını İG Metal üyesi 130 bin Türkiyeli işçiye bunu bir hakaret olarak değerlendirdi.

Konferansın 1. günü akşamı çeşitli uluslardan sanatçıların katılımlıyla zengin bir kültür programı sunuldu.

Konferansın ikinci günü İG Metal Başkanı Hans Mayr bir konuşma yaptı ve böylesi bir konferansın ilk defa yapıldığını bununla yabancılara özgü çalışmaların gereğine duyulmiyacak bir ortamın temellerini atmak istediklerini vurguladı. Yabancılara yapılan çeşitli haksızlıkları eleştiren Mayr konuşmasını şöyle bitirdi:

"Memleketimizin işçileri ve Dünya Halkları Atom denemesi, Yıldızlar savaşı, istemiyorlar. Bu Memleketin işçileri ve dünya halkları dünya çapında silahsızlanma, gerginliğin azaltılması, Dünya Barışı istiyorlar. Bu hedefler sendikaların yarınki hedefleri de olacaktır. Bu hedefler için birlikte ve kararlı savaşalım."

Konferansın bundan sonraki bölümünde ek ve değişiklik önerilerinde bulunduğu 220 kadar karar taslağının görüşülmesine geçildi. Şubelerden gelen karar taslakları arasında yabancılardan oturma, çalışma ve diğer güncel sorunlarına yönelik karar tasarımları yanında seçme seçilme hakkı ve sendikal savaşımın daha kararlı sürdürülmesi, genel grevin sendika organlarınca görüşülmesi, radyoasyon tehlikesine karşı önlemler bulunan atom santrallerinin çalışmalardan alıkonması, ABD'nin Libya'ya saldırısını kınanması, Sovyetler Birliğinin yaptığı silahsızlanma önerilerinin kabul gibi kararlar yanında Alman Hükümetinin Şili, Güney Afrika ve Türkiye diktatörlük rejimlerine yardımın kesilmesine ve bu ülkelerde insan haklarının yeniden tehsisi için hükümetin baskı yapması istendi.

İG Metal yönetim Kurulunun TÜRK-İŞ'e 1 MAYIS'ın Türkiyede ücretli tatil olması için istemlerde bulunması da alınan kararların arasında. Kabul edilen kararlar ~~xxxxxxx~~ yanında işçilerimiz İG Metal Yönetim Kurulunun pasaportları alınan yüzlerce Türkiyeliye sahip çıkması ve bunların pasaportlarına tekrar kavuşmaları için çalışmalar yapması istemi de iletildi. Konferans basın ve yayında geniş yankı bulmasına rağmen davet edilen burjuva partileri tarafından rağbet görmedi ve hiç biri temsilci göndermedi.

Alınan önemli kararlardan biri de Sendika'nın Disk'i toplantılarına göndermesi kararı da oldu. Bilindiği gibi bu kararlar Sonbaharda yapılacağı olan İG Metal Genel Kuruluna sunulacak ve yabancılardan istemleri olarak görüşülecektir.

A. Sezer

Schwab'sch Gmünd

F. Almayr

Değerli dostlar,

Türküm.

Benim adım Ahmet ~~700441~~/30 yaşımdayım. Bundan tam 6 yıl önce, ~~Batı Berlin'e geldim~~ Türkiye'de can güvenliğim kalmadığı için ve politik çalışmalarımın ötürü hakkımda mahkumiyet kararı olduğu için Batı Berlin'e geldim ve sığınma başvurusunda bulundum. 6 yıl geçti, ama sığınma başvurum hala sonuçlanmadı.

Ben bu kürsüden, Batı Berlin Senatosu'na ve ilgili bütün yetkili makamlara şunu sormak istiyorum: Batı Berlin'de sığınma hakkı gerçekten var mı? Ben olmadığını iddia ediyorum. Bu iddiamı kanıtlamak için de, kendi başımdan geçenleri kısaca sizlere aktaracağım. Anlatacağım şeyler yalnız benim başımdan geçenler değildir. Binlerce ve binlerce sığınmacı hala hergün bu olayları yaşıyor.

Batı Berlin'de sığınma hakkı sorunu tartışılırken, ~~xxx~~ işin yalnızca hukuki cephesi üzerinde durmak çok yanıltıcı olur. Her sığınmacı, polis-sosyalizm-Bundesamt üçgeni içine girmeye ve her gün biraz daha daralan bu üçgen içinde çaresiz ~~çarpınıp durmaya~~ çırpınıp durmaya ve sonunda dayanamayıp Batı Berlin'i terketmeye zorlanmaktadır.

Ben Batı Berlin'e bundan 6 yıl önce, Haziran 1980'de geldim ve Temmuz 1980'de de sığınma başvurusunda bulundum. Türkiye'de henüz darbe yapılmamış, askeri yönetim kurulmamıştı ama, hergün sokaklarda 10'larca kişinin öldürüldüğü bir ülkeydi. Ben de faşist ~~xxx~~ çetelerin kurşunlarına hedef olmuş, ve büyük bir şans eseri ölmemiştim. Vücudumdaki kurşun burada, Batı Berlin hastanesinde çıkartıldı. Ayrıca ilerici gençlik örgütü İGD'nin İzmir kenti yöneticisi olarak ~~xxxxxxx~~ yürüttüğüm çalışmalardan ötürü ~~xxxxxxx~~ bir süre tutuklanmış, işkence görmüş ve tahliye edildikten sonra da 1 yıl hapis cezasına çarptırılmışım. Kaldı ki, askeri bir darbenin gelmekte olduğunu görmemek için kör olmak gerekti. Bu du-

yaşadığı Batı Berlin'den sığınma istemekte buldum.

x x x

Sığınmacının çilesi sığınma için azül polisine başvurmakla başlıyor. Yüzlerce sığınmacı azül polisinin kapısına sabahın 5'inde kuyruğa girmeye başlıyor. İlk önce birer haftalık verilen Batı Berlin'de kalma izinleri sonradan daha uzun sürelerle veriliyor ama, her uzatma için insan bazen 5-6 saat bu kuyruklarda beklemek zorunda kalıyor. Bu beklemeler sırasında, ancak bir toplama kampında görülebilecek keyfi muameleleri ile, aşağılamalarıyla, alay etmeleriyle, hatta bazen tartaklamalarıyla karşılaşılıyor. Hergün 500-600 kişinin gittiği Azül ~~polisi~~ polisinin binasında ya da civarında tek telefon kulübesi yok. Sığınmacıların ~~resmi işlemler için fotoğraf çektiler~~ resmi işlemler için fotoğraf çektiler meleri için oraya konmuş bulunan otomatik fotoğraf kulübesi sürekli bozuk tutuluyor. Yıldırma ve eziyet işte böylece Azül polisine başvuruya başlıyor.

x x x

Ama Sosyalamt ve azül heim'lerinde karşılaşılan eziyetlerin yanında, poliste karşılaşılan zorluklar çocuk oyuncağı kalır.

1980 yılında, sığınmacıların/azül Heim'lerinde kalmak zorunluluğu yoktu. Ev bulabilen, orada kalıyordu. Ama ben ev bulamadım. Sosyalamt beni Flottenstr.'deki azül Heim'ına gönderdi. 20 m²'lik bir odada 5 kişi kalıyordu. Odada hiç bir eşya yoktu. Ne masa, ne sandalye, ne dolap... Sadece yere 5 tane Matras atılmıştı. Heim'da duş ya da banyo yoktu. Tuvaletlere pislikten girilmiyordu. Boş zamanlarda oturulacak bir yer de yoktu. Yemek veriyorlardı. Eğer buna yemek denebilirse, bu yemeği de, odalarımızda, yataklarımızın üzerinde yemek zorundaydık. Heim ~~sorumlusu~~ sorumlusu, sık sık odalarımızda köpekle aramalar yapardı.

Bu koşulları şikayet ettim. Bu şikayetim yüzünden de Sonnenalle'deki Heim'a sürüldüm. 12 m²'lik odada 4 kişi kalıyorduk. Odanın camı kırıktı. 80 kişiye 3 duş düşüyordu. Gene

80 kişiye, pislikten kullanılmaz durumda 4 tuvalet düşüyordu, bunlardan ikisinin de kapısı kırıkta. Yemek olarak, pişmemiş hazır yemekler veriliyordu. Yalnızca 1 musluğu ve 3 gözlü ocağı olan iki mutfacı vardı. Yemeği burada pişirebilmek için saatlerce sıra beklemek gerekiyordu. ~~Heim'da yemekler~~ ~~Heim'da yemekler~~ Odalarımızı, yataklarımızı ve mutfacı Heim'in doğal sakinleri olan hamam böcekleriyle paylaşmamız gerekiyordu. Haftada en az 2 kere köpekli polisler gelip odalarımızda arama ~~xxx~~ yapıyorlardı.

Bir süre sonra, buradan da çıkartılarak Potsdamerstr. 141 numaradaki Azül Heim'ına gönderildim. Burası, bundan önceki 2 Heim'dan da daha kötüydü. Heim'da 200 kişi vardı. Bu 200 ⁿⁱⁿ kişilerin yemek yapmaları için yalnızca 2 ocak vardı. Duş yoktu, bir küvet vardı, ama yalnızca 1 küvet, ve yalnızca 3 tuvalet. Bunların pisliğinden hiç söz etmiyorum. Hamamböceği miktarını size anlatamam. ~~Bu böceklerden hiçbir kalmadığına eminim~~ Odamda otururken şöyle rastgele elimin altına gelen bu böceklerden toplayıp bir kavanoza koyup, Sosyalamt'daki memura göstermiştim de, kadın az daha bayılıyordu. Bir gün Gesundheitsamt'tan gelip ilaçlama yaptılar. Heim'in her yeri, ~~her yeri~~ merdivenler dahil her yeri doğal bir halıyla, hamamböceklerinden oluşan bir halıyla kaplanmıştı. Burada Polis her gece köpekleriyle odalarımızda arama yapardı. Birgün ilginç bir olay daha oldu: Heim'da kalan Kürtlerle Heim yönetici arasında bir tartışma oldu. Yönetici bu Kürtlerin adlarını Türk konsoloslukuna bildirdi. İş bununla da kalmadı, konsolosluktan bir takım adamlar Heim'a gelerek, Heim'in içinde dolaştılar ve yönetici ile görüşme yaptılar. Daha başka kimlerin isimlerini aldılar, bilmiyorum.

İşte sığınmacılar olarak bu koşullarda yaşarken, hepsi hepsi 50-60 DM olan aylık harçlığımızı almak için gittiğimiz Sosyalamt'ın duvarlarına ~~xxx~~ birgün şöyle bir yazıyla karşılaştık: "Ülkesine geri dönmek isteyen sığınmacılara, Kızılhaç yol parasını karşılayarak ülkelerine gönderiyor."

Teslim etmek gerekir ki, insan haklarına uygun olmasa da, çok akıllıca bir politika!

Ben bu azül heim'larında 20 ay kaldım. Sonunda tanıdıklarımın yardımıyla bir ev bulabildim de, kurtuldum. Ama şimdi ev bulup Heim'dan ayrılan sığınmacıya Sosyalyardım kesiliyor.

x xx x

Şimdi işin Bundesamt kısmına, yani hukuksal yanına gelelim.

Bundesamt, sığınma başvurularını hiçbir ciddi incelemeden geçirmeden, sığınma başvurusunu yapanın ~~ifademi~~ sözlü ifadesini almadan, politik sığınmacı olduğunu gösterir belgeleri incelemeden, masa başında "red" kararını veriyor. 1980-82 arasında Türkiyeli sığınmacıların %90'ından fazlasının başvuruları bu şekilde reddedildi. Benim de böyle oldu. Ifademi almadan, delilleri incelemeden, ilk başvurumu masa başında okuyarak, başvurumu reddettiler. Hastahanede, vücudumdaki kurşunu çıkarttırmak için ameliyat olmuş, yatıyordum. Polis'ten yazı geldi: 14 gün içinde Batı Berlin'i terket, diye. İtiraz etmek gerekiyordu, bunun için de avukat bulmak! Avukat 238 DM istedi. Allahtan borç bulabildim. Ya bulamasaydım ve bu karara itiraz edemeseydim, ne olacaktı?

Yıllar böylece akıp gitti. Ve her geçen gün sığınmacı ~~başvurularının~~ başvurularının kabulü biraz daha zorlaştı. Oysa daha baştan ifademi alsalardı, belgelerimi inceleselerdi, yıllar böyle akıp gitmeyecek ve ben belki de çoktan sığınma hakkını almış olacaktım.

~~Ülkemizin her tarafında...~~
~~Ülkemizde...~~
~~...~~

Şimdi diyeceksiniz ki: Bu azülcüler hep böyle. Aslında politik nedenlerle değil, ekonomik nedenlerle geliyorlar. (Sosyalyardım fonlarını bir parazit gibi tüketiyorlar.) Ondan sonra da, insan haklarından, anayasadaki sığınma hakkından söz ediyorlar! Onları buraya biz mi çağırdık?

İşte Bundesamt'ta aynen bu gerekçeyle, başvurumun temelsiz olduğu gerekçesiyle, başvurumu reddetti. ~~Fakxkxkxkx~~ Bunca azülcü arasında, aslında yalnızca ekonomik nedenlerle sığınma başvurusu yapmış olanların bulunabileceği gerçeğini reddetmiyorum. Gerçi bu bile, sığınmacılara karşı uygulanan insanlık dışı muameleleri haklı göstermez.

Ama işin bir de öteki yanı var. Soruyorum size: Ülkesinde demokrasi olmayan, diktatörlük rejimi olan bir sığınmacı, politik nedenlerle sığınma başvurusu yaptığını kanıtlayan delilleri kolay kolay bulabilir mi? ~~Fakxkx~~ Nitekim, ilk başvurumu yaptığım da, elimde yalnızca 1 yıllık hapis cezasını gösteren ve fabanca kurşunuyla yaralanmış olduğumu gösteren belgeler vardı. Bundesamt bunları yetersiz bulup, başvurumu reddetti. Ama şimdi, elimde Türkiye'den getirtmeyi başarabildiğim başka belgeler var: ~~Sak~~ Sırf İGD üyesi olduğum için İzmir sıkıyönetim savcılığı tarafından 8 yıl hapis ~~eszası~~ istemiyle arandığımı gösteren belgeler var. ~~Fakxkxkxkx~~ Ama ben hala Bundesamt'ın ilk aldığı red kararını kaldırtabilmiş değilim. İnanılmaz zorluklar içinde, sefalet içinde, ~~karkx~~ Türkiye'ye iade edilme tehlikesi altında, korku içinde 6 yıl geçip gitti. Ve ben ~~ka~~ hala bekliyorum.

Evet bekliyorum ve soruyorum: Batı Berlin'de politik sığınma hakkı var mı, yok mu?

Değerli dostlar,

Kentimizde yaşayan yabancıların "insan hakları" açısından durumlarını ortaya koyacak böyle bir danışma toplantısı düzenlediği için, Türk Merkezi Yönetim Kurulu ve bütün üyeleri adına SEW'yi kutlamak ve teşekkür etmek isterim. Bu teşekkürümüz protokol gereği söylenmiş sözler olarak anlaşılmasın lütfen. Bir yanda, yabancıların çıkarlarının gerçek temsilcisi örgütlere bütün kapılarını kapayan ve onların seslerine kulaklarını tıkayan ~~bir~~ Senato var. Öte yanda ise, biz yabancı emekçilere ve onların örgütlerine, seslerini duyursunlar diye kürsü kuran SEW. Bu tablo karşısında, teşekkürümüzün adresinin yanlış olduğunu sanmıyoruz.

Türk Merkezi olarak yanıtlamakta zorluk çektiğimiz bazı sorular olduğunu itiraf etmeme izin veriniz. Biz, evrensel insan haklarının geçerli olduğu, insanların düşüncülerinden ötürü, öne sürdükleri istemlerden ötürü yasalar karşısında ve ~~Senato~~ hükümetin uygulamaları karşısında ayrımcılığa uğramadıkları bir kentte ~~mi~~ yaşıyoruz? ^{mayar?} Yoksa her türlü insan haklarının, demokratik hak ve özgürlüklerin kabaca ayaklar altına alındığı General Evren'in ve Başbakan Özal'ın Türkiye'sinde mi? İşte biz bu sorunun yanıtını vermekte zaman zaman zorluk çekiyoruz.

Bunları şunun için söylüyorum: Bundan birkaç ay önce, Senato'nun yabancılar sorumlusu sayın Barbara John, ^{yaşadığı} ~~arealarında~~ ^{yaşadığı} ~~Türk Merkezi olarak bizim de yer aldığımız bazı Türkiye'li örgütlerin ortak bir girişimine para yardımında bulunmayı reddetti.~~ Bu reddedilme gerekçesi, "bu girişimin içinde Türk Merkezi'nin ^{Buna gerekçe olarak} ~~de bulunması~~ ^{ma'nı} ~~SEW'ye karşı cephe almadığı için,~~ onun düzenlediği toplantılara, vs. katıldığı ^{ma'nı} ~~in,~~ ayrıca Türkiye'deki diktatörlük rejiminin yasakladığı ve üyelerini hapsedenlere doldurup işkencelerden geçirdiği partilerle dayanışma içinde ^{olmasını gösterdi.} ~~bu~~ için "anti-demokratik" bir örgüt; ve böyle "anti-demokratik" bir örgütün içinde yer aldığı bir girişime ^{üstelik} ~~para verilmeli~~ ^{Barbara John} ~~yaşadığı~~ ^{Türk Merkezi'nde} ~~gerekli~~

~~bu suçlamalarını yasma ve yazılı olarak yaptı!~~

Yabancılar olarak hangi partilerle ve örgütlerle ilişki kuracağımızın Senato'nun izinine bağlı olduğunu biz bilmiyorduk. Sanıyorduk ki, yabancıların kurdukları örgütler de, diğer bütün örgütler gibi, Senato tarafından değil, yetkili organları tarafından yönetilirler. Demek yanlışmışız! Aynı şekilde, Türkiye'deki ~~xxxxxx~~ hangi partilerle dayanışma içinde olabileceğimizi, Türkiye'deki diktatörlük rejiminin yasalarını ~~xx~~ değil, Batı Berlin'in yasaları belirler. Ama şimdi öğrendik ki, Türkiye'deki anti-demokratik yasaların ve resmi değer yargılarının bazıları burada da geçerli!

Anlayamadığımız bir nokta da şu: 4 Mayıs günü, Batı Berlin'deki Türk faşistleri, yani Bozkurtlar, bir toplantı düzenlediler. ~~xxxxx~~ Bizim de arasında yer aldığımız altı Türkiyeli örgüt Senato'ya başvurdu ve Batı Berlin Anayasası'na dayanarak, faşist faaliyetlere izin verilemeyeceğini hatırlattı ve bu toplantının yasaklanmasını istedi. Aldığımız yanıt şu oldu: "Batı Berlin'de demokrasi vardır, her isteyen özgürce toplantı yapar, yasaklayamayız!" Oysa biz tam da bu gerekçeyle, yani Batı Berlin'de demokrasi olduğu gerekçesiyle, faşistlerin toplantısına izin verilmemesini istemiştik. Batı Berlin'in yasalarını görmezden gelerek faşistlere özgür faaliyet olanağı sağlayan bu Senato'nun, bütün faaliyetlerini yasalar çerçevesinde yürüten e.V. statüsündeki Türk Merkezi'ni "anti-demokratik" olmakla suçlayabilmesini, doğrusu biz anlayamadık.

Bu kürsüden Senato'ya ve sayın Barbara John'a seslenmek istiyoruz: Birçok konuda, ve özellikle uyguladığınız yabancılar politikası konusunda sizinle aynı düşünmediğimiz bir gerçektir. (~~ist eine Tatsache~~). ~~Ama bizimle aynı düşünmüyorsunuz diye, sırf bu nedenle, biz size, hiçbir dayanağı olmayan istirallerde bulunuyor muyuz?~~ Biz herkesin düşüncelerine saygı gösterdiğimiz ve herkesin uymakla yükümlü olduğu yasalar çerçevesinde faaliyet gösterdiğimiz için "anti-demokratik" oluyoruz! [Sizinle aynı düşünmeyen insanları ve örgütleri "anti-demokratik" olmakla suçlayabilen

bu Senato "insan haklarına saygılı ve demokratik" olabiliyor!]
İşte bu argüman bize pek inandırıcı gelmiyor, ve bu mantığı
anlamakta güçlük çekiyoruz.

Değerli dostlar,

X Bugün burada, kentimizde yaşayan 250 bin dolayındaki yabancı-
ların sorunları dile geliyor. Yaşamın hemen tüm alanlarını
kapsayan ve yabancıları "ikinci sınıf insan" konumlarını gözler
önüne seren bu sorunların hiçbirisi yeni değil. Yeni olan birşey
varsa, o da bu sorunların şimdi eskisine kıyasla çok daha ağır-
laşmış olmasıdır. Türk ve Kürt emekçiler olarak bizim Batı Ber-
lindeki geçmişimiz 25 yılı buluyor. Bu 25 yıl boyunca, burada
dile getirilen sorunlarımızı tekrarlayıp durduk. Bunlara çözüm
getirilmesini istedik. Ama şimdi görüyoruz ki, Bu sorunların
çözümüne ilişkin farklı bir yaklaşım, farklı bir mücadele
biçimi ortaya konmazsa, korkarız bundan 25 yıl sonrada biz gene
aynı şeyleri tekrarlayıp duruyor olacağız.

Bizim düşüncemize göre, yapılması gereken şudur: Bütün bu
sorunlar yumağı içinde, bizi hepsinin çözümüne doğru götürecek
ilk düğümü belirlemek ve bütün gücümüzü bu ilk düğümün çözülmesi
için harcamaktır.

Bize kalırsa, ~~bu~~ çözülmesi gereken bu ilk düğüm, "seçme
ve seçilme hakkı"nın kazanılmasıdır. Demokrasi yalnızca söz hakkı
değildir; aynı zamanda bu söylenenleri gerçekleştirmeye hizmet
edecek araçlara da sahip olmak demektir. Bu da herşeyden önce
politik yaşama eşit haklarla katılabilme hakkıdır. Bu alanda
eşit haklar elde etme yönünde adım atılmadıkça, öteki alanlarda
eşit haklar elde etme olanağı hemen hemen kalmıyor. Batı Berlin'-
deki 25 yıllık geçmişimiz bize bunu öğretti.

Biz seçme ve seçilme hakkı'na "bütün sorunlarımızı çözecek
sihirli değnek" gözüyle bakmıyoruz. Örgütümüz Türk Merkezi de
aralarında 14 Türkiyeli örgütü çatısı altında toplamış olan
Türkisher Bund, eşit haklar savaşımını, içinde seçme ve se-
çilme hakkı da dahil, "Yerleşim Hakkı" istemini temeline otur-
tuyor. Biz Yabancılarla Batı Berlin'de güvenli bir gelecek

sağlayacak ve yaşamın bütün alanlarında eşit haklar elde edebilmemizin ~~xxxxxxx~~ sağlayacak "Yerleşim Hakkı"nı kazanmamıza giden yolun ilk basamağında "Seçme ve Seçilme Hakkı" duruyor. Uyesi olduğumuz Türkisher Bund, önümüzdeki Eylül ayından itibaren bu konuda bir kampanya başlatmayı kararlaştırmış bulunuyor.

Yabancılar, İsveç'te, Danimarka'da, Finlandiya'da, Norveç'te ve son olarak Hollanda'da yerel seçimlere katılma hakkını elde etmişlerdir. Şimdi sıra Federal Almanya ve Batı Berlin'dedir. DGB'nin geçtiğimiz Mayıs ayındaki Bundes Kongress'i yabancılara yerel seçimlere katılma hakkı verilmesini destekleyen bir karar aldı. Bu karardan sonra, bu istem şimdi çok yakın bir gelecekte güçlü bir desteğe de kavuşmuş oluyor. Bu hakkı/elde etmek artık hayal değildir.

Federal Almanya'daki ve Batı Berlin'deki muhafazakar hükümetler, biz yabancılara, ~~xxxxxxx~~ seçme ve seçilme hakkı da dahil, eşit haklar vermemek için, "Federal Almanya ve Batı Berlin göçmen ülkesi değildir" diyorlar. Biz bu konuda kimin ne söylediğine değil, gerçeklere bakmayı tercih ediyoruz. FAC'da ve Batı Berlin'deki 10 yaşından büyük yabancıların yüzde 75'i 10 yılı aşkın süredir burada yaşıyor. 16 yaşından küçük yabancıların yarısından çoğu burada doğmuştur. Ve Batı Berlin nüfusunun yüzde 12'si yabancılardan oluşuyor. İşte bu basit gerçeklerden hareketle Senato'ya soruyorum: "İster beğenin ister beğenmeyin, Batı Berlin bir göçmen kenti midir, değil ~~mi~~ midir?" Biz kendimizi göçmen kabul ediyoruz. Canımız öyle istediğinden değil, gerçek bu olduğu için böyle diyoruz. Artık herkesin bu gerçeği görmesinin zamanı geldi de, geçiyor. Biz eşit haklar konusundaki istemimizi işte bu gerçeğe dayandırıyoruz. Göçmen olduğumuz için seçme ve seçilme hakkı istiyoruz. Göçmen olduğumuz için Yerleşim Hakkı istiyoruz. Göçmen olduğumuz için yaşamın her alanında eşit haklar istiyoruz!

Değerli dostlar,

SEW, bizim eşit haklar için yürüttüğümüz mücadelede her zaman bizim yanımızda yer almış, en içten dayanışmasını göstermiş partilerden birisidir. İşte, herhangi bir başka nedenle değil, onun gösterdiği bu somut dayanışmadan ötürü SEW'nin kalplerimizde ta baştan beri sıcak bir yeri oldu. SEW'ye karşı beslediğimiz bu sıcak duygulardan ötürü bizi "anti-demokratik" olmakla suçlayanlar, böyle ~~asif~~ ^{çirkin} iftiralarda bulunmazdan önce, bir de kendi yaptıklarına baksalar, sanırız herkes için daha iyi sonuçlar doğar.

Biz Türk Merkezi olarak, yabancılardan göçmen oldukları gerçeğine gözlerini açan ve onlar için eşit haklar isteyen bütün partilerle, ~~altını çizerek tekrar ediyorum, bütün parti~~ ~~lerle~~ herkesle birlikte çalışmaya, işbirliği yapmaya hazırız.

Bize burada konuşma olanağı tanıdığı için SEW'ye ~~teşekkür~~ ~~teşekkür~~ ve dikkatiniz için de hepinize teşekkür ediyorum.

[Yabancı Düşmanlığı]

Bazen duyuyoruz, bazen de okuyoruz ki, Türk gençleri, discolara bırakılmadıkları için kavgaya gıharmışlar, birilerini dövmüşler veya hut dövülmüşler.

Sonra bastırma lezmaye başlarız bu gençlere.

Hep onları haksetti gıharırız. Ama onların bu kavgalarla zekelenmiş onurlarını kurtarmaya çalıştıklarını göğümüz anlayamıyor.

Eğer bir toplumda iman onuru öğreniyor ve buna kimse engel olamıyorsa, orada estetik'ten, hükümdan ve iman hahları'ndan söz etmenin anlamı pek halmar, çünkü onur, bence insanı insan yapan en yüksek değerlerden biridir.

Toplum tarafından onuru korunmayan individuum, bu işi kendisi yapmaya başlar. Böylesi bir durum'unda toplumdaki fertlerin katılımını hızlandırmayı kaçınılmaz olacaktır.

Şimdi size, yukarıdaki ~~temini~~ anlattığım ferri hakele gıharabilecek, yaşadığım bir olayı anlatayım.

1985 yılının hortırlayamadığım son aylarından biriyeli.

Bir Türkigeli arkadaşımın bulurup, geç saatlere kadar ders çalıştığımız için herhangi bir kahveye gidip, bir kahve içmek ve dinlenmek istiyorduk.

Heidelbergplatz' taki ~~bir~~ kahveye girtili bahanelerle alınmadıktan sonra arkadaşımın önerdiği Podbielski alle'deki Eierschalle'ye gittik.

Almanların beneyen arkadaşım önden benle arka arkaya içeri girdiğimde, beni iki kesi oniden kollarımla tuttu. Önce oldukça şaşırdu ve nihayet beni neden tuttuklarını sorabildim. Bunun üzerine, Türk delugunun için kahveye giremeyeceğimi söylediler. Ben ise, bunların kendi başlarına bunu yaptıklarını sandım ve kahveye girmemin onları hiç ilgilendiremeyeceğini söyledim. Onlarsa, bu iş kendi istekleriyle değil kahve sahibinin kendilerini bu iş için tuttuklarını söylediler. O zaman kahve sahibiyle konuşmak istediğimi söyledim, ama isteğime ne yarlıki ulaşamadım.

Tüm bunlar olurken, sağından ve solundan bir sürü iman içeri girip, çıkıp ve bana bakıyorlardı. Kendini hayretünde ilk olarak linanla görüyordum ve tarifsiz bir aet duyuyordum.

Bu arada hiç kimsenin onurunu kırmayı haklı olmadığını düşünüyör ve herkesin gözü önünde gignenen onurunu kurtarmak istiyordum. Bunun için iki seçenek vardı, ya karga çıkarmak, yada polisi çağırmak.

Kargadan nefret ettiğim için ikinci yolu seçtim.

Polise telefon etmek için telefon kabinelerine doğru girerken yolda bir polis arabasını gördüm ve hemen yolun ortasına doğru durarak arabayı durdurdum.

Arabadaki polislere demokratik bir ülkede yaşadığımı, Alman Anayasa'sının 1. maddesinde insan onurunun korunduğunu 3 maddesinde tüm insanların hürriyetinin önünde esit olduğunu ve hiç kimsenin dininden, dışından ve ırkından dolayı haklılanemeyeceğini hatırlatarak, görevlerinin aynı zamanda bu ilhelerin pratikte ağırlanmasını engellemek olduğunu söyleyerek, durumu el koymalarını rica ettim.

Bunun üzerine polisler, durumu tehirle merkezindeki sorumlu birine bildirdiler. Hldekları yanıtı ben de dinliyordum. Sorumlu şahıs, kahvenin, bir işletme kütüğü olduğunu söyleyerek, herhangi bir şey yapamayacaklarını bildiriyorlar. Ancak ben, kahvenin işletme kütüğünde böyle bir şeyin olamayacağını, olması halinde bu kütüğün Anayasa'ya aykırı olacağını söyleyip, ağırlanmış onurumu mutlaka hür tarmak ~~götürdüğünü~~ istediğini olduğunu ~~aahlıyordum~~ ve bir şeyler yapmaları için ~~diretiyordum~~ Fakat ne yarlılı polisler benim iyi Almanca konuşmama ve Anayasa'larım hakkında bilgiye rağmen beni bırakıp gittiler.

Ben ise hemen eve dönüp, sabaha kadar ^{uyuyamadım} ~~uyuyamadım~~.

Hep ne yapabileceğimi düşünüyordum.

Bir aah derneğe gitip gelmeye, ve büyük bir çevreye sahip olmana rağmen, kendimi bu kadar yalnız hissetmemiştim.

Ama mutlaka bir şeyler yapmam gerektiğine inanıyordum ve acılar içinde kıvrılıp duruyordum.

Ve yalnızca bu acılardan kurtulmak için, bilimsel olanaklara rağmen, Almanlar'dan refret etmeye başladım. Onlara artık benle değer vermiyorlardı.

Başlama böyle bir olayın ^{felaket} gelişmesi içinde ~~çok~~ uzun zaman Alman hahveleri yerine Türk hahvelerine gitmeye başladım.

Polis arabası beni bırakıp gitmeden önce, ^{caresizlikle} ~~artık~~ ^{son} ~~en~~ ^{son} olarak ne yapabileceğimi sordum.

Polislerin yanıtı ise şu oldu :

— Basın yoluyla kamuoyuna bilgilendir.

Evet, işte benle benle bildiriyordum.

Değerli arkadaşlar,

Benim adım ^{Kemal} ~~Ali~~ 1980'de işçi ^{ailesi} ~~bir ailesi~~ olarak burada çalışan karımın yanına geldim ve altı ~~xx~~ yıldır Batıberlin'de yaşıyorum. Size bu altı yıl içinde, karısı-
nın kazandığı parayla geçinmek zorunda bırakılan bir
işsizden , en sonunda şimdi bulunduğum ~~öbütze~~ kiralık
işçi ~~statüsüne~~ yükselişimin ^{!!} kısa bir hikayesini anlatmak
istiyorum. Mevcut yasaların bizi içinde yaşamaya zorladığı
koşulların insan haklarına, insan onuruyla ne den-
li bağdaştığına artık siz karar verin...

1980'de , 7-8 yıllık Siemens işçisi olan eşimin yanına
geldim. Oturma izni alabildiğim halde çalışma izni için
en az üç yıl beklemem gerekiyordu. Ben elektrik teknisyeniyim.
Türkiye'de liseden sonra iki yıllık ~~birxxx~~ yüksek meslek okulunu bitirmiştım. Bir mesleğim vardı ^{7 yıl çalışmışım ve} çalışmak
istiyordum. Gerçi eşimin ücretiyle kıt kanaat geçinebiliyorduk,
ancak işin psikolojik yanı beni çok rahatsız ediyordu. Bizim memleketimizde kural
erkeğin ailesine bakmasıdır. Karım bu konuda hiçbir şey söylemediği ^{ve beni rahatlatmaya çalıştığı} halde benim için
"karı sırtından geçinmek" hoş bir şey değildi. ~~aynı~~

Koşullarımı zorlayarak herhangi bir firmanın beni işçi olarak ~~kıskı~~ istemesini sağlamaya çalıştım. 1982'de, Siemens fabrikasına müracaat ettim. Beni sınav gibi birşeye soktuktan sonra, işe alacaklarına dair bir kağıt doldurdular, ancak Arbeitsamt'ın da çalışma izni vermesini istediler. Arbeitsamt kabul etmedi.

Üç yılımı doldurduktan sonra da , işsizliğin çok olduğu, ve ^{zaten benim} ~~zaten bu alanda~~ ^{me} ~~beni bu~~ mesleğe sahip olanlar arasında

Alman işçilerinden ve Ortak Pazar ülkeleri işçilerinden ^{arasında}
~~da işsiz sayısının yüksek~~
~~de işsiz olduğu~~ söylenerek bana çalışma izni verilmedi.

Ve çalışma iznini alabilmek için 1985 yılına dek bek-

lemek zorunda kaldım. Çalışma izni bir hak mıydı, yoksa

devlet yabancılara çalışma iznini iş pazarının ^{durumuna} ~~gerekine~~

göre uygun gördüğü zaman vererek, bizleri kullanacak olan

işverenlere yardımcı mı olmaktaydı? Ailenin kutsallığını

~~veya~~ demeçlerinde savunmayı bilen yetkililer, ^{işçi esline} ~~Noturma~~

izni verip, ~~çalışma~~ hakkı tanımadıkları ~~işçi ailelerinin~~

~~üzünde~~ sürece o aileyi ekonomik ve psikolojik olarak

yıktıklarının farkında değilmidiler? ^{Barla baki Senatosu}

"çalışmanın" herkes için doğal bir hak olmadığına ^{forunda}

Beş yıl boyunca bana çalışma izni, yani yasal çalışma
olanağı verilmemesi beni illegal çalışmaya zorladı.

Bu arada, işgal bölgelerine ait garnizonlarda çalışma
izni olmadan ^{da} çalışabilmeyi mümkün olduğunu, ve burada

altı ay ile bir yıl arasında çalışanlara çalışma izni

verildiğini, ve işsizlik parası alma olanaklarının doğdu-

ğunu öğrendim. Ancak buraların da simsarları türemiştir.

Rüşvetle işe sokuyorlardı. Ben parayla işe girmek isteme-

dim.

Bu arada kursa gidip biraz Almanca öğrenmiştim. Orada

edindiğim bazı arkadaşların vasıtasıyla kaçak olarak

bir inşaatla çalışmaya başladım. Ayda 1000 DM kadar bir

para alıyordum. Birgün çalıştığımız inşaatı kontrol için

polisler bastı. Polisler araştırmayı sürdürdüğü sürece

biz, benim gibi kaçak olan bir başka arkadaşla bir-

likte inşaat malzemeleri arasına gizlendik. Tam üç saat

kadar burada kaldık. Bu arada da aramızda yakalanırsak

başımıza ^{ne} geleceğini ^{gini} düşünüyorduk. Benim bu arada bir

çocuğum olmuştu, "ne yapalım alır çocuğu Türkiyeye

dönerim, hiç olmazsa ona bakarım, karım da burada

rahat çalışır" diye teselli buluyordum. Neyse o gün yakalanmadan kaçmayı başardık. Ancak bu olayda yaşadığım korku nedeniyle bir daha da kaçak çalışmaya yanaşamadım... O gün aynı inşaatta çalışan bir başka kaçak arkadaşımız da cam tozu torbasını delip içine saklanmış; üç saat orada kalınca tozun sıcaklığıyla vücudu yanmış, hastanede iki hafta tedavi görmek zorunda kaldı.

Nihayet, 1985'de çalışma iznini aldım, o bunalımdan kurtuldum, artık özgürce çalışabilirim derken ~~xxxx~~, bu sefer de başladık mı yana yakıla iş aramaya. O fabrika senin bu fabrika benim gezip duruyorum... Sanıyorum ki, elimde yedi yıl mesleğimde çalıştığımı dair belge ve teknisyen diplomam olduğu için hemen bana ~~xxxx~~ kucak açacaklar. Nerede... Bazı fabrikalarda kapıda duran nöbetçi, kara kafamızı daha uzaktan görünce eliyle, "git, boşuna gelme" diye işaret ediyor. İş istediğim fabrikalarda bana kompüterle çalışan bazı makina isimleri vererek, bunları çalıştırıp çalıştıramayacağımı soruyorlar, ki ben daha ~~bu makineleri~~ ^{bu makineleri} görmemişim. Ve her zaman benim gibi sırada bekleyenler arasında okulu yeni bitirmiş, hiçbir deneyimi olmayan Alman gençlerini işe almayı tercih ediyorlar. Başka arkadaşlarımdan da duyuyorum, ki fabrikalara yeni alınan işçilerin çoğunluğu Alman, üstelik bunların da sadece genç olanları... 2-3 ay böyle geçiyor, ilk günlerdeki umudum, kendime güvenim ^{yavaş yavaş} kırılmaya başlıyor.

Umutsuz günlerimde, birisi bana işçi kiralayan bir firmayı denememi öneriyor. TELA denilen bir firmaya gidiyorum, belgelerimi sunuyorum, ve beni buradan bir asansör fabrikasına gönderiyorlar. Orada belgelerim yeniden kontrolden geçiriliyor, ve beni deneyeceklerini söyleyerek apar topar bir torna tezgâhının başına gönderiyorlar. Gerçi ~~şimdi~~ ^{şimdi} ~~herkesin~~ ^{herkesin} ~~olduğu~~ ^{olduğu} ~~öğrendiğim~~ ^{öğrendiğim} ama altı yıldır çalış

madığım için, ^{ancak} diğer işçilere sorarak birşeyler yapmaya çalışıyorum. Ertesi gün bir başka bölüme gönderiyorlar. Burada , robotlar yapılıyor. Karşımda duran kocaman robot bana baktımça, ^{sanki} işimi ^o elimden alacakmış gibi geliyor, ^{ve} ~~sanki~~ büsbütün asabım bozuluyor, çalışmamın verimi düşüyor. Üçüncü gün ise torna tezgahında yapılacak , oldukça güç bir iş istiyorlar benden ~~kim~~, ve bunu gerektiği gibi yerine getiremediğim için de, "sen tornacı değilsin" deyip beni işten atıyorlar. Bu sefer kiralık firma beni, "bir de senin elektrikkçiliğini görelim" diyerek Borsig fabrikasına gönderiyor. Ve bu sefer de elektrikk kablolarıyla çalışmaya başlıyorum. Herhalde daha başarılı oluyorum ki, Borsig'de altı ay çalıştırılıyorum. Bu arada bir de bakıyorum ki, benim yaptığım işin aynısını yapan kadrolu işçilerin hepsi ^{arda} 2000'in üzerinde ücret alırken, ben sadece 1300 alıyorum. Geri kalanı işverinin yanına kâr kalıyor, ~~yer~~ üstelik bana ait hiçbir sorumluluğu taşımadan... Bazı arkadaşlardan öğrendiğime göre, Borsig işverenine kendi kadrolu işçisi saat başına 80 DM'ye maloluyormuş. Bizi kiralayan firma ise saati 60 DM'ye kiraliyormuş, bize ödenen ücret saat başı 13 DM. Demek ki bizim aracı firma da işçi başına 40-50 DM. kazanıyor. Bu da her işçiden ^{her 27} A yaklaşık 10-12 bin DM. kazanmak anlamına geliyor. Üstelik hiçbir yatırım yapmadan, hiçbir riske girmeden... CDU hükümetinin sözümona işsizliğe karşı önlem alma kılıfı altında, yani işsizlere olanak sağlamak için çıkardığı yasalarla kimin kazandığı ortada! Kaybeden ise ben ve benim gibiler. Çünkü kiralık işçi demek, bir işyerinde en kötü koşullarda çalışan ^{yabancı ama} ~~gibi~~ kadrolu ~~olan~~ işçinin de altında olmak demek...Kiralık işçi herkesten daha çok çalışmak zorunda olan, ve gösterilen her işi yapmak zorunda olan işçi demek...Çünkü, toplu sözleşmelerin, işyeri yasasının ve hatta işyeri düzenlemesinin, getirdiği birtakım haklar "kiralık işçi" için geçerli

değil. O, çalıştığı Borsig, Siemens vs. firmaların işçisi
değil, o, işçi kiralayan ^{şirketin} şirketlerin işçisi. Bu şirketle
arasında olan anlaşmada da hiçbirşeyin garantisi verilmi-
yor. İşçi kiralayan bazı şirketlerin işçilere, üstelik
çeviriye bile gerek görmeksizin imzalattırdıkları bazı
sözleşmelerde, sözleşmeyi kimseye göstermeme, verilen
ücreti işyerinde, ya da bir başka yerde kimseye söyle-
meme maddesi de varmış. Bunları gerektiğinde belgeleyebilirim de.
~~de mümkün.~~

Altı ay Borsig'de çalıştıktan sonra TELA beni bu sefer
de Mannesmann'a gönderdi. Borsig'de işler bittiğinden,
onların bana ihtiyacı kalmadığından değil, sadece altı
aydan fazla aynı işyerinde çalışırsam buranın sürekli
işçisi olma hakkım yasal olarak doğacağı için. Nitekim
iki hafta sonra beni yine Borsig'den istediler, ancak
Mannesmann göndermedi. Şimdi altı aya yakın bir süredir
bu işyerinde çalışıyorum, ve artık kendimi, ^{kendi kabarıla} tüm ağır koşul-
lara dayanarak iyi bir elektrik ustası olarak yetiştirdi-
ğimden Mannesmann'ın kadrolu işçisi olabilme umudunu ta-
şıyorum. Bu umudu taşımamın tek nedeni de bulunduğum
bölümdeki işin çoğunu üstlenmem, üstelik eskiden dışarıya
tamire gönderdikleri makinaları da tamire ^{becerebilmen...} ~~başlamam~~ ^{başlamam}
20. yüzyılın köle tacirlerinin elinden kurtulmak için
~~altmış~~ aylardır aşırı çalış^{mak} ~~ma~~, başkalarının işini
de yapmak ^{zorunda kaldım} ve içinde bulunduğum koşullarda haksızlıklara
karşı ^{da} ~~direnememiştim~~ ^{dim.}. Bu arada Mannesmann'da benim gibi
diğer iki kiralık işçiyi kadrolu ~~yaptılar~~ ^{zamanla} yapmak ^{zamanla}
kaldılar, çünkü bu işçileri Almanların kesinlikle çalış-
mayı reddettiği paslı demirleri temizleme ve boyama
işinde çalıştır^{ıyorlar} ~~ıyorlar~~. Her iki yerde de sağlığa son
derece zararlı, toz, duman, pislik içinde...

Sonuçta bir kez daha şunu vurgulayayım: "Kiralık işçi ku/

lanımı yasasını çıkartanlar herşeyi çok iyi hesaplamışlar !
İşverenler bizim sırtımızdan kârlarına kâr ekliyor,
bir taraftan da işçiler arasındaki ayırımlar arttığı,
düşmanlıklar körüklendiği, ^{hiç bir güvenceye olmuyor} bizim direnme gücümüz ~~zayıflıyor~~
~~sendika içinde patronlara karşı verilecek mücadele de~~ ^{kurulduğu için} ~~zayıflatılmış~~ oluyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Değerli dostlar,

Ben beş yıldır Batıberlin'de, eski adı Wilhelm Reuss, yeni adı ise Schöner Fabrik olan kakao fabrikasında çalışıyorum. 120 kadar işçinin çalıştığı bu fabrikada ilk kurulduğu yıllarda bir-iki Alman "Meister"'in dışında hep yabancı işçiler ~~ve~~, özellikle de Türkiyeliler çalışmış. Son birkaç yıl içinde Türkiyeli işçilerin oranı yüzde 80'den % 45 civarına düşmüş olmakla birlikte, işverenin dışarıdan kiraladığı işçilerin çoğunluğunun yine Türkiyeliler olması nedeniyle fabrikada yabancı işçilerin, ve en başta da Türkiyeli göçmen işçilerin ~~yine~~ ^{hele} çoğunluğu meydana getirdiği söylenebilir.

Size bugün burada kendi fabrikamdaki çalışma koşulları ve Batıberlin'de tanıdığım bazı arkadaşlarımla çalıştığı fabrikaların koşullarına ilişkin somut örnekler vermek istiyorum. Anlatacaklarımla hiçbir ender rastlanan, olağanüstü çarpıcı nitelikte olaylar değil. Tam tersine bunlar hergün, herfabrikada göçmen işçilerin karşılaştığı can sıkıcı durumlar, bizleri mağdur durumda bırakan, hor gören, yıpratıcı uygulamalar... Yaşadığımız toplumda uygulanan yabancılar politikası ve mevcut yasalar ~~şöyle~~ ^{bizleri} ~~bu~~ "marginal" bir konumda ^{tutmaktadır.} ~~tutulan~~, "Bugün var, yarın yok" gözüyle ^{bakılan,} geçici, "konuk" işçi olarak değerlendirilen bizler, çalıştığımız işyerlerinde eşit haklara, ve güvenceli konumlara sahip olabilir miyiz?

30 yıldır çeşitli ülkelerle yaptığı uygulamalar sonucu yabancı işçi istihdamı eden Federal Almanya'da ve buna uygun olarak Batıberlin'de uygulanan yabancılar politika

sına göre yabancı işçi, ~~konuk~~ ^{da} ~~bu~~ toplumda 10-15 yıl ~~ve~~ ^{yaşasa} kalıcı olamaz. Bu nedenle de iş piyasasının gereksinimi Berlin

kullanılır; kriz ve işsizlik dönemlerinde geri gönderi-
lebilir. Göçmen işçi, fiziki güce dayalı, riskli, yük-
selme olanağı olmayan, vasıf gerektirmeyen işlerde çalış-
tırılan işçidir. Fabrika içinde, değişen iş düzenleme-
sine, değişen üretim koşullarına bağlı olarak bir "ab-
teilung" dan diğerine gönderilir, işyerinde eğitim veya
herhangibir vasıf kazanma ~~alanı~~ ~~alanı~~

olanakları yok denecek kadar azdır. Belli işyerlerinde,
(ki bunlar çoğu kez krizden en çok etkilenen, ^{Alman işçilerin article} ~~işyerleri~~
~~çalışma istemediği~~, iş güvenliği düşük işyerleridir) çalışanlar tümüyle

yabancı işçilerdir. Arkadaşlarımız arasında, Federal Ala-
manya'da ve ^{B.B. ülkesinde} ~~burada~~ 15-20 yıldır çalışan ve ^{en az} 3-4 fabrika
değiştirmiş olanlar var. Fırsatınız olursa sorun bu kişile-
re, aralarında bunca yıldır bir tek Alman işçisiyle yan-
yana çalışmamış olanlar vardır. Yine, kötü ününü hepimizin

ain bildiği, ve güvenlik önlemlerinin yetersizliği nedeni-
le üç hafta kadar ~~kapatılmış olan~~ ^{kapatılmış olan} Sonnenchein akü fab-
rikasında, sağlıklarını yitirme pahasına, ve hergün

içlerine sızan kurşun ^{tozu} ile zehirlenerek çalışanların çoğunlu-
ğu Türkiyeli işçilerdir. Bunlardan bir tanesi, daha geçelerde
ölen İbrahim Budak, 44 yaşındaydı, 12 yıl Sonnenchein'in kurşun
tozlarını yutarak çalışmıştır.

Birçok işyerinde de artık belirli alt düzeydeki işler
yalnızca yabancı işçilere yaptırılmakta ^{dur} ~~dur~~ Bunlar, ücret
merdiveninin en alt basamağındaki işlerdir. Öte yanda,
yabancı işçi yerli işçinin yaptığı işi yapsa bile,
hem aynı ücreti almamakta, hem de yaptığı işe uygun ko-
numa getirilmesi engellenerek, ayrımcı bir uygulama
ile "marjinal" konumu kalıcılaştırılmaktadır. Burada
yabancı işçinin her an işini kaybetmeye, kapı dışarı
edilmeye hazır tutulması demektir. Kendisini kapının
dışında bulmamak için de pekçok işçi, işyerindeki hak-
sız uygulamalara ^{rağmen} ve sağlığını yitirme pahasına çalış-
mayı sürdürür. Üstelik, yasal güvencesizliği, dil
yetersizliği gibi nedenlerle başka altına alınarak
daha fazla verime zorlanır.

3

bu ^{koşulların herhen herhen} ~~benim~~ benim çalıştığım kakao fabrikasındaki yabancı
işçiler için de geçerlidir. Buradaki göçmen işçilerin
tümü alt düzeyde, "yardımcı işçi" konumunda çalıştırılır.
Üstelik bir çoğumuz, Alman işçi arkadaşlarımız ile
aynı işi yaptığımız, hatta bir kısmımız daha eski

^{gelenlere öğrettiğimiz} halde... Örneğin biz, "Müpeck" makinasını çalıştıran
beş arkadaş tam bir yıl "Machine führer" olarak çalış-
tırıldık, ancak o ^{kadroya} ~~da~~ getirilmedik, o konumda
olanlara verilen ücreti de almadık. Defalarca bunun şikaye-
tini yaptığımız, "Betriebsrat" toplantılarına getir~~ildi~~ğimiz
halde, ~~bu konuda~~ şimdiye dek ^{her} ~~oyalandık~~. Makinayı kapatırız,
bir daha bu işi yapmayız" dediğimiz zaman, başımıza "Machine-
führer" olarak birini getirdiler, bu kişi yalnızca
sayım ve kontrol işini yapar, yine makinayı çalıştıran
biz olduk. İçinde bulunduğumuz koşullarda, ~~yalnızca~~ "maki-
nayı durdururuz" demenin ^{de} fazla bir anlamı olmuyor, o zaman
~~da~~ daha kötü bölümlere gönderilmekle tehdit ediliyoruz,
bunun da kuru-sıkı bir tehdit olmadığını örnekleri oldu
ğu için biliyoruz. ~~Bu konuda Alman haklarımız arada~~
~~ya da henüz sorun bitmedi~~, Biz ^{iyi} hep Almanca bilmediğimi-
zi ileri sürerek "Machine führer" konumuna getirmiyorlar,
ancak makinaların sorumluluğunu da veriyorlar. Örneğin
geçenlerde, aramızdan birini, o da ^{yalnızca} ~~Murlaub~~ döneminde
başkalarının yerine "Machine führer" olarak çalıştırmaya
başladılar. Bu kişi o ^{kadroya} ~~da~~ getirilmedi, ancak ücretini
yaptığı işe uygun olarak alıyor. Öte yanda buna da
kalıcı bir uygulama gözüyle bakılamaz çünkü, bu arada
10. sınıfa kadar Batıberlin'de okula gitmiş olan ve
Almanca konuşabilen bir arkadaşımız, uzun yıllardır
aynı fabrikada çalışan akrabasının da çabalarıyla
"Machine führer" yapılmış olmakla birlikte kendisine
saat ücreti olarak ^{kendisine} 10.60 DM ödeniyor. Oysa aynı işi yapan

yerli işçiler^(e) 12-14 DM saat ücreti verildiğini biliyoruz. İşveren de ~~bu~~ gazetelere verdiği ilânlarda 12-14 DM saat ücreti ödeyerek "Machineführer" alınacağını açıklıyor.

Söyle bir olayı da sizlere aktarmak isterim. Birkaç ay önce, fabrikamızdaki bir Türkiyeli kadın işçinin ~~makina~~ makinayı çalıştırırken yaptığı bir hata üzerine ~~makine~~ ~~kurum~~ "Abteilung sorumlusu" ~~Heister~~ ^{yeri} tarafından bizim vardiyadaki işçilere bir kağıt imzalatıldı. Bu kağıtta ne yazıldığını tam olarak anlamadık, ve çevirisinin yaptırılmasını istedik. Ancak bu isteğimiz yerine getirilmedi, kağıtta yazılanların sadece ^{yeri} makinaların temizliğine ilişkin kurallar olduğu söylendi. Bu arada, "Machineführer" konumunda olan ^{Alman} arkadaşlarımız da hemen kağıdı imzaladılar ve bize de bunda bir sakınca olmadığını söylediler. Oysa daha sonra olayın üzerine gittiğimizde, bize imzalatılan kağıtta göçmen işçilerin durumuna ilişkin ve aleyhimize bazı maddeler olduğunu, bize yardım eden bir Alman arkadaşımızdan öğrendik. Bu kağıtta, "Machineführer"lerin makinayı çalıştırmaktan başka görevi olmadığı, ^{kesinlikle} makinayı temizlemeyecekleri, ara işlerin hiçbirini yapmayacakları, bu tür işlerin "Almanca bilmediği için makinalardan anlamayan" ve makinalarda çalıştırılmayacak olan yabancı işçiler tarafından yapılacağı yazılmakta idi. "Meister", bizim dil bilmememizden de yararlanarak bizleri bir emrivaki ile karşıkarşıya bırakmıştı. Ancak biz bu olayı sendikaya iletip, bir toplantı yapılmasını istedik, diğer vardiyada ~~da~~ çalışan arkadaşlarımızı ^{da} böyle bir kağıt imzalamamaları için uyardık. Oysa yapılan toplantıda, "Meister" bu kağıtta böyle şey-

5
ler yazılı olmadığını söyledi, yalnızca bizleri makinaların ~~teminliği ve~~ bakımı konusunda uyardığını açıkladı. Hatta bu konuda görüşlerini belirten arkadaşlarımızı yalancılık-
la suçladı. "Ben yabancı düşmanı bir insan değilim. Sizin
bu söylediklerinizi ancak yabancı düşmanları yapar" dedi.
İstememize rağmen bize kağıdın bir fotokopisini vermemiştir.
Dolayısıyla olayın üzerine yeterince gidemedik. Bir daha da
bu belge gündeme ~~da~~ gelmedi, sadece (makina)da sorun yarat-
tığı söylenen arkadaşımız makinadan alınarak, başka bir
işe verildi. Böyle bir uygulama yarın öbürün ^{her hangi bir} gerekçe ~~da~~
^{göstermek için} ~~bu şekilde~~ hepimizin başına gelebilir.

Bizim fabrikamızda, fabrika yönetiminin yerli işçilerle
ile göçmen işçilerle eşit konumdaki emekçiler olarak görme-
diği, şeflerin, meister'lerin, vorarbeiter'lerin her
davranışında ortaya konur. Örneğin, iş saatleri başında
veya çıkışta hergün "abteilung" denetimi yapılır. Şef,
genellikle kontrolde, makina başındaki Alman arkadaşımız
la selamlaşır, elini sıkarak, bizlere ise o anda hemen,
"şunu yap, bunu düzelt" gibi bir iş buyrulur, ve hemen
bizim ikinci sınıf işçi olduğumuz belli edilir. Genellikle
Alman olan "Machineführer" in bizim üzerimizdeki kimi
baskıcı davranışlarını da meister'e ve şefe ^{iletmenin} ~~nafile~~
~~na~~ fazla anlamı yoktur, çünkü bunun sonucunda, yalnızca
"Machineführer" in daha iyi çalıştığı ve ona bağlı kişilerin
daha iyi çalıştığı ortaya ^{çıkması olmalıdır ve zaman} ~~çıkması için kendileri~~
~~şekline zaman yapılmak zor...~~ Böylece, Alman'ı, Türk'ü, Yugoslav'ı,
Kürdü ile üretim sürecinde doğal olarak eşit konumda olan
biz işçilerin arasına böyle ~~sunu~~ farklar konularak, Al-
man işçilerin fabrika yönetimine daha bağlı kalmaları
sağlanmaya çalışılmaktadır. ~~Üniversite ortamında~~ Toplum-
da ikinci sınıf insan yerine konulan bizler, işyerlerinde
de ~~iki~~ ikinci sınıf işçi muamelesiyle karşılaşırken,
~~bu şekilde~~ ~~herhangi bir~~ yerli işçiler de, sınırlı da olsa

ayrıcalıklı muamele ile bizlerden uzaklaştırılmaya çalışılmaktadır.

İşin bir diğer boyutu da, özellikle işsizliğin yüksek olduğu koşullarda, ^{isten atılma korkusunun} bizlerin elini kolunu bağlayarak, ^{ması} işyerlerinde hakkımızı aramayı engellemesi, ^{mesisi} birlikte hareket etmemizi zorlaştırır. ^{masıdır.} ~~her an işten atılma korkusu~~
Bugün Federal Almanya'da olduğu gibi, Batıberlin'de de işsizlikten en fazla etkilenenler yabancı işçilerdir. Genel işsizlik oranının civarında olduğu koşullarda yabancı işçiler arasında bu oran ... bulmaktadır.

Bizim fabrikada işveren 1984 yılı içinde, "fabrika iflas ediyor, bu nedenle personelde tasarrufa gitmemiz gerekiyor" diyerek işçi çıkartmaya başladı. Birçoğumuzun evine mektup gönderilerek, ~~bu konuda çıkışımızı vermeye zorlandık~~ . Bu mektupların kopyaları hala elimizdedir. İşyerin de zaten işkoşullarının ^{olumsuzluğa} ~~zorunluluğu~~ ve yapılan baskılar nedeniyle bıkmış durumda olan birçok arkadaşımıza, ~~ve~~ ~~iki~~ teklif edilen 5000 DM civarı tazminat, (ki bu da herkes için aynı değildi, çünkü işveren tarafından herkesle ayrı ayrı yapılan pazarlıklarla tayin olunuyordu) cazip geldi ve 20-30 kişi çıkışını verdi. Oysa daha sonra fabrikaya yeni makineler geldi, işten çıkarılan işçilerin bazılarının yerine yeni ve çoğunlukla Alman işçiler alındı, çıkarılan işçilerin yaptığı araştırmaları, temizlik işleri vb. ise işçi kiralayan firmalardan ihtiyaca göre zaman zaman kiralananan işçilerle giderilmeye başlandı. Kiralık işçilerin de çoğunluğu ~~yabancı~~ yabancı işçi. İşveren, bunların hiçbir sorumluluğunu taşımadığı, bunların derdiyle uğraşmak durumunda olmadığı için, kendisi ^{işin} ~~her~~ herbakıma ucuza gelen bu tür işçileri çalıştırmayı tercih ediyor. Böylece fabrikamızda durumları bizden de daha kötü olan yeni bir grup işçi daha yaratılmış oldu.

Ve daha geçtiğimiz günlerde, yani bize işten çıkmamızı teklif eden ve firmanın çok zor durumda olduğunu anlatan mektubu almamızdan 1.5 yıl kadar sonra bizzat işverenin açıklamasıyla öğrendik ki firmamız krizde değilmiş, yine iki yıl önceki kadar işçi çalıştırıyormuş, herşey düzelmiş, ve hiç kimseye çıkış verilmeyecekmış!...

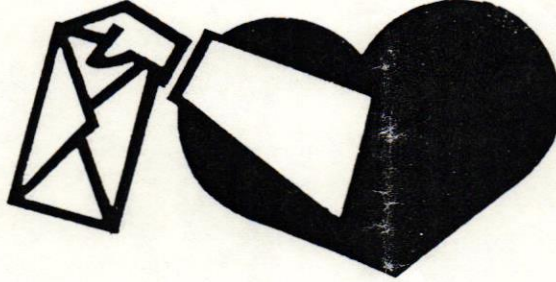
~~Her ne kadar firmanın kötü durumda olmadığı~~

Her ne kadar firmanın kötü durumda olmadığı ortada ise de bizlerin durumunda daha güvenceli koşulların yaratıldığına inanmak zor... Hergün arkadaşlarımızın ~~çok~~ zayıf yanlarından, ya da küçük hatalarından yararlanılarak, kendilerine çıkışları ~~vermek~~ ^{vermeye zorlanıyor} ~~zorlanıyor~~. Daha geçtiğimiz ay içinde bir süredir ciddi bir psikolojik rahatsızlık geçiren çok genç bir kadın işçiye, "pause"de 15 dakika fazla kaldığı bahane edilerek çıkış kağıdı imzalatıldı. Rahatsızlığı yüzünden iş başı yapmakta geciken E.G. ~~vorarbeiter~~ tarafından uyarılmaksızın doğrudan "Personal" büroya gönderildi ve ~~burada kızın~~ ^{burada kızın} ~~rahatsızlığı~~ ^{şaşkınlığı} ve acemiliğinden yararlanılarak kendisine 1000 DM karşılığında çıkış kağıdı imzalatıldı. Yine N.K adlı ~~bir arkadaşımız~~ beş yıllık işçi ve üç yıldır hiç hastalık izni almamış olan bir arkadaşımız, son iki yıldır doğum yaptığı için ~~dünya~~ sık sık rapor kullanmak durumunda kaldığından çıkışını vermeye zorlanıyor. Oysa N.K 'nin sorunu, eğer işveren tek vardiya çalışmasını kabul ederse çözülecek. Üstelik, "tek vardiya çalışabilir" diye doktor raporu da var; buna rağmen isteği kabul edilmiyor, ve ^{kendisi} işten atılmakla tehdit ediliyor.

Bu tür uygulamaların yalnızca benim çalıştığım işyerinde olmadığını da biliyorum. Batıberlin'de bir ampul fabrikasında da çalışan arkadaşlarımın anlattıklarına göre onlarda da hastalık iznine çıkan ~~bir kadın~~ ^{işçi kadınlar} işbaşı yaptığında "Meister" tarafından başka ve de özellikle çalışma koşulları çok ağır bir "abteilung" da çalışmaya ~~zorlanıyor~~ gönderiliyor. Bu durum yalnızca genç ve yeni işçilerin değil, 9-10 yıldır bu fabrikada çalışan yabancı işçilerin de başına geliyor, ve kadınlar çalıştıkları makinadan alınmamak, daha kötü koşullarda çalışmamak için hastalık izni almaya çekiniyorlar. Öte yanda yine, aynı koşullarda çalışan Alman ya da Yugoslav işçilerinin bu tür bir uygulamayla karşılaşmaması da işçileri birbirine düşürüyor, ortak mücadele vermelerini engelleyen bir faktör olarak ortaya çıkıyor.

AMBLEM YARIŞMASI

YURTDIŞINDA ÇALIŞANLARA YAŞADIKLARI ÜLKEDE OY KULLANMA HAKKI

“Çeyrek asırdır yurtdışında çalışan ve tüm yurttaşlık görevini yerine getiren bizler, biriken sorunlarımızın çözümü, güzel yurdumuzda barış, demokrasi ve insan hakları için 1988 Türkiye Genel Seçimleri’nde yaşadığımız ülkede oy kullanma hakkımızı elde ederek katılmak istiyoruz.”

DİBAF, AVRUPA – VH, AVUSTURYA – BTİB, BELÇİKA
FİDEF, FEDERAL ALMANYA : HTİB, HOLLANDA –
TİB-VATS, İSVİÇRE – TKDD, NORVEÇ –
TM, BATI BERLİN – FAT, DANİMARKA – FTİB, FRANSA
İSTİB, İSVEÇ – LH, İNGİLTERE.

YARIŞMA KOŞULLARI

1. **Konu:** Yurtdışında çalışanlara yaşadıkları ülkede oy kullanma hakkı.
2. Yarışma tüm amatör, profesyonel sanatçılara açıktır.
3. Amblemler 30 X 30 cm beyaz karton içine 15 X 15 boyutunda biri siyah-beyaz biri renkli iki adet çizilmeli ve amblemin 3 X 3 boyutunda küçültülmüşü eklenmelidir.
4. Yarışmaya en çok 3 amblemle katılınabilir.
5. Amblemlerin arkasına isim ve açık adres yazılmalıdır.
6. Yarışmada birinci seçilecek ambleme 1.500 DM ödül verilecektir.
7. Amblemler 1 EKİM 1987 tarihine kadar FİDEF, Lichtstr. 31, 4000 Düsseldorf 1, Federal Almanya adresine ulaşmalıdır.

8. YARIŞMA JÜRİSİ:

– Prof. WOLFGANG TILZ
Essen Üniversitesi Sanat Tarihi Profesörü

– Doç. Dr. HÜSEYİN BİLGİN
Hacettepe Üniversitesi Grafik Sanatları Öğretim Üyesi

– AKIN BİRDAL
İnsan Hakları Demeği Genel Sekreteri

– MICHAEL STEINMANN
Grafik Sanatçısı

– ÜMİT SARIASLAN
Grafik Sanatçısı

– MICHAEL SAMMLER
Grafik Sanatçısı

– ÜMİT ÖGMEL
Grafik Sanatçısı

– ELGA MORGENSTERN-HÜBNER
Grafik Sanatçısı

– ANGELIKA WIESE
Grafik Sanatçısı

– NEZİH DANYAL
Karikatürist

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında

BEDEL VE AIDS'E KARŞI UYARI

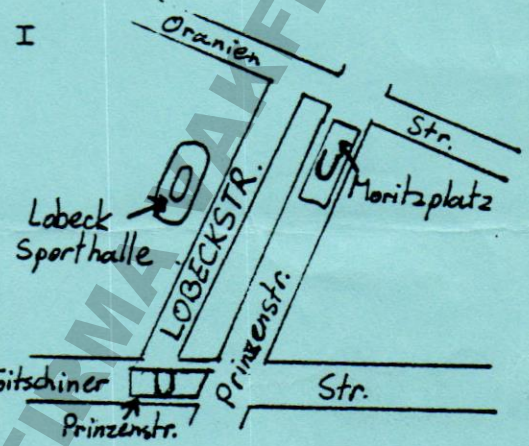
FUTBOL TURNUVASI

TARİH: 16 Mayıs 1987

SAAT : 13³⁰-22⁰⁰

YER : Lobeck Sporthalle
Lobeckstr. (U-Bahn-
hof Prinzenstr. ve
Moritzplatz arası)

Şunları biliyor muydunuz?

Batı Berlin'de değişik uluslardan gençler içinde
Türkiyeli gençler 15.000 DM ile en yüksek askerlik
bedelini ödüyorlar. Diyoruz ki:

- Bu haksızlık son bulmalı, bedel 5.000DM olmalı!
- Batı Berlin'de iş güvencemiz korunmalı!
- Ödediğimiz bedel paraları ile Türkiye'de iş,
eğitim ve öğrenim yerleri açılmalı!

Şunları biliyor muydunuz?

Günümüzün amansız hastalığı "AIDS" biz Türkiyeli
göçmen gençliği de en az Avrupalı gençlik kadar
tehdit ediyor. Bu konularla ilgili ayrıntılı materyal
turnuva günü enformasyon masalarımızdan ücretsiz ve
Türkçe olarak temin edilebilir.

NOT: Futbol Turnuvasından bir hafta sonra 24 Mayıs '87
Pazar günü saat: 13⁰⁰ - 18⁰⁰ arası Masa Tenisi Turnu-
vamız: Türkiyeliler Merkezi salonunda (adres: 1/44,
Schinkestr. 8/9) yapılacaktır. Aynı günün akşamı tur-
nuvaların ödül töreni ve eğlencesi Türkiyeliler Mer-
kesi salonunda yapılacaktır. Hepimiz davetliyiz.

DÜZENLEYENLER

Türkiyeliler Merkezi Gençliği

Kreuzberg Gençliği

FİDEF

FEDERAL ALMANYA TÜRKİYE İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

Federasyona Komelên Karkerên Tirkîyê li Elmanya Federal
Föderation der Arbeitervereine der Türkei in der BRD e.V

Bankverbindung: BfG-Düsseldorf, BLZ 300 101 11, Kto-Nr.: 1 555 823 401
Lichtstr.31, 4000 Düsseldorf 1-Bundesrepublik Deutschland, Telefon: 0211-664284

KÜLTÜR SEKRETERLİĞİ
KULTURSEKRETARIAT

Düsseldorf, den 9 Nisan 1987

Değerli Kültür Emekçileri
Sevgili Arkadaşlar,

OSTERN BARIŞ MEKTUPLARI yayınlama fikri, daha çok Türkiyeli işçi ve ailesini barış eylemlerine aktif katılımı için düşünüldü. Kültür emekçilerinin yaşamı, dostluğu, dayanışmayı sevdiren, bunun sağlanması için mücadelenin gerekliliğini vurgulayan bu çağrılarının göçmen işçi ve aileleri arasında olumlu bir etkisi olacağına inanıyoruz.

Barış için kültür emekçilerinin çağrıları OSTERN barış eylemleri ile sınırlı değildir. Bu çağrılar yıl boyunca tüm barış etkinlikleri için sizlerin katkısıyla genişletilmek perspektifiyle düşünülmüştür. Ekte gönderdiğimiz üç çağrı, ne istediğimizin, neden istediğimizin somut birer örnekleridir.

Şimdi gerek bu yazıyla kendisine ulaşabildiğimiz tüm kültür emekçilerinden, gerekse sizlerin yardımıyla kendilerine yazılı olarak ulaşamadığımız diğer kültür emekçilerinden barışa çağrı mektupları göndermelerini rica ediyoruz.

Bu çağrılarımız hem tüm Federal Almanya'da çeşitli barış eylemleri için kullanılmakta hem de yerel barış eylemleri için değerlendirilmektedir. Eğer kültür emekçileri izin verirlerse genel merkezimize gelen bu barış çağrılarını topluca basmak da mümkün olacaktır.

FİDEF Genel Merkezi'nin barışa çağrı yapan tüm kültür emekçilerine seslendiğini, kültür emekçilerinin dünya görüşlerinin birlikte çalışmamızın önünde bir engel olmayacağını hatırlatmaya gerek yoktur. Bunun sözde değil, pratikte böyle olduğunu gösterebilmemiz için, bize barışa çağrı yapan bir mektup göndermeniz yetecektir.

Bunun dışında sizlere bilgi olarak sunmak istediğimiz ve çok değerli önerilerinizi almak için acele ettiğimiz konular vardır. 1988 yılında Türkiye'de genel seçimler yapılacaktır. Bizler, bulunduğumuz şehirlerde oy kullanabilme olanaklarının yaratılması talebiyle 15 aylık bir kampanya süresine girmek üzereyiz. Kültür emekçileri, göçmen işçileri politize edecek, onları ülkedeki demokrasi güçleriyle bağlayacak ne gibi çalışmalar öneriyorlar? Bize hangi alanlarda yardımcı olabilirler?

Diğer bir konu Göçmen İşçiler ve İnsan Hakları konusudur. 1987 sonbaharında bu amaçla geniş çaplı paneller ve etkili eylemler düşünüyoruz. Sizler bu konuda neler yapmamızı tavsiye ediyorsunuz?

Bilgi olarak size iki posta kartı gönderiyoruz. Bu kartlar OSTERN barış eylemleri sırasında Türkiye'ye postalanacaktır.

Hepinize çalışma alanlarınızda üstün başarılar dileriz.

Selam ve sevgilerimizle

FİDEF Kültür Sekreterliği a.

Salih Yiğit

Gez. Tarık Özen

FİDEF Genel Sekreteri

Organisationsausschuß Duisburger Friedensinitiativen
Philosophenweg 3
4100 Duisburg 1
Tel.: 25 37 6

, im Febr. 87

An die Mitglieder von
Betriebsräten und Vertrauensleutekörpern,
Personalräten und Mitarbeitervertretungen und
der Duisburger DGB-Gewerkschaften!

Betr.: Ostermarsch Ruhr 1987

Liebe Kolleginnen und Kollegen der heutigen Veranstaltung der HBV!

Duisburg ist und bleibt Arbeiterstadt! Deshalb wollen die Duisburger Friedensinitiativen den Ostermarsch in diesem Jahr dazu nutzen, die Unterstützung der Forderungen der Friedensbewegung durch die Gewerkschaftsbewegung besonders zu dokumentieren. Die Voraussetzungen dazu sind gut: Nie zuvor sind die gemeinsamen Forderungen nach Frieden und Abrüstung auf Gewerkschaftstagen so eindrucksvoll zu Gehör gebracht worden. Ausdruck dieser Einigkeit in den wichtigsten Fragen der Zukunft unseres Landes ist auch die dieses Jahr zum ersten Mal erfolgte Unterstützung des Ostermarschaufrufes durch den Unterbezirksvorstand der SPD in unserer Stadt. Ebenso ist für die Ostermarschbewegung die Unterstützung der Forderung nach der 35-Stundenwoche seit Jahren selbstverständlich.

Wir möchten Euch daher bitten, den beigefügten Ostermarschaufruf (möglichst mit Funktionsangabe) zu unterschreiben und an die obige Adresse der Duisburger Friedensinitiativen zurückzusenden. Wir werden alle Unterschriften aus dem betrieblichen und Gewerkschaftsbereich auf ein hoffentlich 100 bis 150 Meter langes Transparent übertragen, das bei der Auftaktkundgebung am Ostersamstag, d. 18.4.87 ab 9 Uhr auf dem Dellplatz diesen praktisch umrahmen soll. Wir brauchen also möglichst viele Unterschriften und bitten Euch daher, die Unterschriftenlisten in den betrieblichen und gewerkschaftlichen Gremien weiterzuleiten, damit die Aktion auch gelingt.

Wir bitten Euch weiterhin schon jetzt: Kommt zur Auftaktkundgebung des Ostermarsches, Samstag, d. 18.4.1987, 9 Uhr Dellplatz. Als Redner haben wir das Mitglied des geschäftsführenden Vorstandes der IGM, Horst Klaus gewonnen, darüberhinaus werden Vertreter der Parteivorstände von SPD, Grünen und DKP reden.

In der Hoffnung auf einen guten Ostermarsch und mit der nochmaligen Bitte, den Aufruf zu unterzeichnen verbleiben wir

mit freundlichen Grüßen

Joachim Timm

Jörn Hauß

Der unterzeichnete Ostermarschaufruf kann auch nach der Veranstaltung an unserem Stand abgegeben werden!

Konto: Stadtparkasse Duisburg, BLZ 350 500 00, Konto Nr. 319 003 901, H. Hübner

Batı Berlin, 24.4.1987

BASIN DUYURUSU

Konu: 30 Nisan 1987 günü Batı Berlin'e gelecek olan T.C. Dışişleri Bakanı sayın Vahit Halefoğlu'na altı dernek adına sunulan mektup.

Biz aşağıda imzaları bulunan altı Türkiyeli Dernek, Berlin'in 750. yılı kutlamaları nedeniyle Batı Berlin'i ziyaret edecek olan T.C. Dışişleri Bakanı sayın Vahit Halefoğlu'na ilişikte tam metnini sunduğumuz bir mektupla sorunlarımızı ilettik ve kendisinden bir açık toplantı düzenlemesini, eğer buna zaman bulamayacak olursa, bizleri temsilen bir heyeti kabul etmesini rica ettik.

BİRLİK YOLU - Batı Berlin

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK AVRUPA FEDERASYONU (DİBAF) - Batı Berlin

KÜLTÜR MERKEZİ

KÜRDİSTAN DEMOKRATİK İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU (KKDK) - Batı Berlin

KÜRDİSTAN İŞÇİ DERNEĞİ

TÜRKİYELİLER MERKEZİ

İrtibat adresleri:

Türkiyeliler Merkezi (eV)
Schinkestr. 8-9
1000 Berlin 44

Tel.: (030) 691 10 28

Kürdistan İşçi Derneği
Mariannenplatz 21
1000 Berlin 36

Tel.: (030) 611 80 57

Tahsin Özer
T.C. Batı Berlin Başkonsolosu
Kurfürstendamm 141
1000 Berlin 31

Batı Berlin, 24.4.1987

Sayın Tahsin Özer,

T.C. Dışişleri Bakanı sayın Vahit Halefoğlu'nun 30 Nisan 1987 günü kentimiz Batı Berlin'i ziyaret edeceğini öğrendik. Bu münasebetle, aşağıda imzaları bulunan derneklerin yönetim kurulları olarak, bu kentte yaşayan insanlarımızın bazı temel sorunlarını bir mektupla kendisine iletmek istedik.

Bu mektubumuzu Türkiye'ye, Dışişleri Bakanlığına postaladık. Bununla birlikte, zaman darlığı nedeniyle eline geçmeyebileceğini de düşünerek, bir örneğini de ilişikte size gönderiyoruz.

Bu mektubumuzun, Batı Berlin'e geldiğinde sayın Halefoğlu'na ulaşmasında yardımlarınızı rica ediyoruz.

Saygılarımızla.

BİRLİK YOLU - Batı Berlin

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK AVRUPA FEDERASYONU (DİBAF) - Batı Berlin

KÜLTÜR MERKEZİ

KÜRDİSTAN DEMOKRATİK İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU (KKDK) -
Batı Berlin

KÜRDİSTAN İŞÇİ DERNEĞİ

TÜRKİYELİLER MERKEZİ

İrtibat Adresleri:

Türkiyeliler Merkezi (eV)
Schinkestr. 8-9
1000 Berlin 44
Tel.: (030) 691 10 28

Kürdistan İşçi Derneği
Mariannenplatz 21
1000 Berlin 36
Tel.: (030) 611 80 57

Vahit Halefoğlu
T.C. Dışişleri Bakanı
Ankara
Türkei

Batı Berlin, 24.4.1987

T.C. Dışişleri Bakanı sayın Vahit Halefoğlu,

Berlin kentinin kuruluşunun 750. yılı dolayısıyla düzenlenen programın açılışına katılmak üzere 30 Nisan günü Batı Berlin'e geleceğinizi öğrendik.

Bizler, aşağıda imzaları bulunan derneklerin Yönetim Kurulları, bu ziyaretinizi fırsat bilerek, Türkiye'den gelen 120 bin dolayındaki Türk'ün ve Kürt'ün bazı temel sorunlarını size iletmek ve bu konulardaki endişelerimizi gidermeniz umuduyla vatandaşlarımızla bir toplantı yapmanızı rica etmek istedik.

Ziyaret edeceğiniz bu kentte, eşit haklardan yoksun ikinci sınıf insanlar olarak yaşıyor ve yaşamın her alanını kapsayan ayrımcılığa, horlanmaya, aşağılanmaya ve yabancı düşmanlığına göğüs germeye çalışıyoruz. Ama ülkemizdeki durum, zaten zor olan bu çabamızı maalesef daha da zorlaştırıyor; mücadele ve dayanma gücümüzü zayıflatıyor. Temel demokratik hakların ya hiç tanınmadığı ya da büyük çapta kısıtlandığı, insan haklarının sık sık kabaca çiğnendiği, Federal Almanya Başbakanı sayın Helmut Kohl'a kendisinden "NATO'nun ileri karakolu" diye söz ettirecek bir dış politikaya sahip ülkenin insanları olmak bizi derinden yaralıyor.

Oysa bizler, dünya barışına hizmet eden barışsever, demokratik ve insan haklarına saygılı bir ülkenin insanları olmanın onurunu taşımak istiyoruz. Bizlere layık görülen "ikinci sınıf insan" muamelesine karşı eşit haklar için mücadelemizde, böyle bir onura ve morale sahip olmanın ne kadar önemli olduğunu, uzun yıllar Türkiye'nin Federal Almanya Büyükelçiliği görevini sürdürmüş bir kişi olarak kuşkusuz siz de takdir edersiniz.

Bakanlar kurulunun bir üyesi ve Dışişleri Bakanı olmanız sıfatıyla size iletmek istediğimiz sorunlarımızın başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz:

Bir:

1) Serbest dolaşım hakkımız:

AET ile imzalanmış olan Ankara Anlaşması, bizlere 1987 yılından itibaren AET ülkeleri arasında serbest dolaşım hakkını tanıyordu. Ama AET ülkelerinin hükümetleri bu hakkımızı tanımak istemediler. Uzun süre, başta Federal Almanya olmak üzere, AET ülkelerinden alınacak silahlar karşılığında Türkiye hükümetinin bu hakkımızdan vazgeçeceği yolundaki haberleri basından endişeyle izledik. Türkiye'den, "Serbest dolaşım hakkından vazgeçmeyeceğiz" biçiminde yapılan resmi açıklamalara rağmen, bu konudan artık hiç söz edilmez oldu.

Vize uygulaması sürüyor. AET ülkelerinde yaşayan akrabalarımızı ve dostlarımızı ziyaret edebilmek ya da gezmek için her seferinde vize almak ve bunun için de çeşitli güçlükleri aşmak zorunda kalıyoruz. Öteki ülkelerin vatandaşları sınırlardan ellerini kollarını sallayarak serbestçe geçerlerken bizler birer "kaçakçı" muamelesi görüyor, aşağılanıyor ve horlanıyoruz.

Bu vize uygulaması yüzünden Türkiye'den evlendiğimiz eşlerimizi ve çocuklarımızı yanımıza getirtemiyoruz.

Türkiye şimdi AET'ye tam üyelik başvurusu yaptı. Bu başvurunun sonuca ulaşmasının 8-10 yılı bulacağı anlaşıyor. Buna karşılık serbest dolaşım hakkımız tümüyle unutuldu. Ankara Anlaşması'nın bize verdiği bu hakkı elde etmek için şimdi 8-10 yıl daha beklemek zorunda mı kalacağız?

2) Pasaport yasakları konusu:

Türkiye hükümeti, yurt dışına seyyahat etmek üzere pasaport başvurusunda bulunanlar hakkında güvenlik soruşturması yapıyor. Türk basınına da geniş şekilde yansıdığı gibi, yaklaşık 300 bin kişinin pasaport alma hakkı kısıtlanmış durumda. Hakkında polis raporu olan kişilere, hatta onların akrabalarına ve çocuklarına dahi pasaport veril-

miyor.

Bu uygulama, kuşkusuz, Türkiye'deki yakınlarımızın bizleri ziyaret etmelerini de engelliyor. Ayrıca binlerce kişi, "Acaba yurt dışına çıkmam engellenir mi?" endişesiyle izinlerini Türkiye'de geçirmekten çekinir, akrabalarını ve yakınlarını ziyaret edemez olmuşlardır. Ama bundan daha önemlisi, buraya bir konuşma yapmak, bir ödül törenine katılmak, ya da bir konser, vb. vermek üzere resmen davet edilen aydınlarımız, yazarlarımız ve sanatçılarımız, sırf pasaport verilmediği için bu davete uyamıyorlar; bu da ülkemizin ve dolayısıyla bizlerin dünya kamuoyundaki itibarına ağır bir darbe oluyor.

Kendi vatandaşlarının seyyahat özgürlüğünü böyle kısıtlayan bir hükümet, bizim serbest dolaşım hakkımız başta olmak üzere diğer birçok hakkımızı uluslararası planda savunmakta ne ölçüde inandırıcı olabilir?

59:

3) Pasaportlara elkonulma uygulaması:

Bizi rahatsız eden bir başka sorunumuz, Batı Berlin Başkonsolosluğu'nun pasaportlara elkoyma işlemlerini sürdürmesi ve bunun "yurda dön çağrısı" ile vatandaşlığı kaybettirmeye kadar uzanan bir uygulama halini almasıdır. Sendikalara ve yasal derneklere üye olmaktan, bu kuruluşların yönetim kurullarında görev almaktan başka "suçları" olmayan insanların Başkonsolosluğa çağrılarak, hiçbir gerekçe gösterilmeden pasaportlarına elkonulması, bir insanlık ayıbı olmanın yanında, onların burada kazanılmış bütün haklarını da yitirmelerine yol açıyor.

Bu uygulama, bizleri, "Pasaportumuza elkonur mu?" endişesi içinde, uğradığımız haksızlıklara karşı ses çıkaramaz durumda yaşamak zorunda bırakıyor.

Bu yetmiyormuş gibi, biz aşağıda imzaları bulunan derneklerin üyelerinden bazıları, Başkonsolosluğa çağrılarak pasaportlarına el konulmakla tehdit edilmişler ve üyesi oldukları derneklerin öteki üyeleri ve yöneticileri hakkında ihbarlarda bulunmaya zorlanmışlardır.

Başkonsolosluk, başımız sıkıştığında başvuracağımız

bir yer olmaktan çıkmış, tıpkı Türkiye'deki polis karakolları gibi olabildiğince uzak durulması gereken bir "dehşet kurumu" haline gelmiştir.

4) Bedelli askerlik sorunu:

Yurdumuzun bağımsızlığında, egemenliğinde ve onurunda ağır yaralar açan bir unsur da, sizin bizlerden çok daha iyi bildiğiniz gibi, miktarı 30 milyar doları aşan dış borçlardır. Bu dış borçların 5,5 milyar dolarını, yani yüzde 18'ini ABD'ye olan askeri kredi borçları oluşturuyor.

Batı Berlin'de de çığ gibi büyüyen ve en başta bizi etkileyen işsizlik koşullarında en ağır ve en pis işlerde çalışarak, dışımızdan tırnağımızdan artırıp her yıl yurdumuza gönderdiğimiz dövizlerin hem egemenliğimizi ve onurumuzu zedeleyen, hem de Türkiye'nin ulusal güvenliğine değil ABD'nin dünya barışını tehdit eden politikasına hizmet eden bu silah borçlarına gitmesi, hem ülkemizin geleceği hem de kişisel geleceğimiz açısından bizi kaygılandırıyor.

Ayrıca, her yıl ortalama 10 bin gencimiz, 15'er bin Mark askerlik bedeli ödemek zorunda bırakılıyor. Gençlerimiz ve ailelerinin geleceğini karartan bu ağır bedel, gene ABD'ye olan silah borçlarına gidiyor.

Hükümetten, ülke savunmasını barışçı bir ülkenin savunma ihtiyaçları temeline oturtarak silahlanma harcamalarını düşürmesini; bizlere de iş sahası açacak yatırımlara yönelmesini; ve askerlik bedelinin kalkmasını ya da en azından 5 bin Mark'a düşürmesini istememiz, haksız bir talep midir?

5) ABD ile imzalanan "Üsler Anlaşması" konusu:

Bizim her yıl Türkiye'ye gönderdiğimiz dövizlerle ve gençlerimizden alınan askerlik bedelleri ile de ödenen askeri dış borçlar sorununun temelinde, ABD ile imzalanmış bulunan ve "Üsler Anlaşması" diye de bilinen Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEİA) yatıyor.

Süresi dolmuş olan bu anlaşmayı beş yıl süreyle daha uzatan "ek mektubu", Türkiye hükümeti adına bizzat siz imzaladınız. Ama bu imzaya rağmen, ABD Kongresi'nin alt komisyonlarının yardım miktarını büyük çapta kısmasına ve bir takım koşullara bağlamasına tepki olarak, Türk hükümeti, SEİA anlaşmasını uzatan bu ek mektubu askıya aldığını açıkladı. Ama şimdi hayretle öğreniyoruz ki, bu "askıya alma" işleminden ABD yönetiminin bilgisi dahi yoktur! Dolayısıyla, aldığınız bu önlem ABD açısından fiilen hiçbir şeyi değiştirmiş değil. Ülke savunmasıyla hiçbir ilgisi bulunmayan ve yurdumuzu hiç de arzulanmayan askeri maceralara sürükleyebilecek ABD askeri üsleri faaliyetlerini hala sürdürüyor.

Bu durumda yapılacak tek şey, SEİA anlaşmasının 7. maddesinin 4. fıkrasını işletmek ve bu anlaşmayı tümüyle iptal yoluna gitmek değil midir? Ülkemizin bağımsızlığını ve onurunu hiçe sayan ABD'ye verilecek en onurlu yanıt bu olmaz mı?

— — — 6) Kürt halkının durumu üzerine:

Batı Berlin'de yaşayan 120 bin dolayındaki Türkiyeli-nin yaklaşık 40 binini Kürtler oluşturmaktadır. Altı yıllı aşkın bir süredir özellikle Kürt halkına yönelen baskılar bizleri endişelendiriyor.

Devlet kuvvetlerinin, hangi gerekçeyle olursa olsun, Kürt halkını hedefleyen, bütün bir köy halkını dayaktan geçiren, Kürt kadınlarını aranan kocalarıyla cinsel ilişkide bulunup bulunmadıklarını araştırmak üzere hastahanelere gönderten, Sıddık Bilgin olayında olduğu gibi Kürt yurtseverlerinin karakollarda işkence edilerek öldürül-melerine kadar varan uygulamalar hangi insan haklarıyla bağdaşır? Orman Koruma Yasası adı altında 10 milyona yakın insanı göçe zorlama uygulamasının, Kürt halkına karşı yönelen bu baskıların bir parçası olduğu yolundaki endişeler haksız mıdır?

Türkiye sınırlarını aşarak Irak'taki Kürt ilerici, yurtsever güçlerinin bulunduğu bölgelere üçüncü kez

askeri operasyon düzenlenmesi uluslararası hukuk kurallarıyla bağdaşılıyor mu? Bu operasyonların, aynı zamanda Musul ve Kerkuk'ü işgal planlarının bir parçası olduğu yolundaki kaygılar yersiz midir?

Türkiye devletinin ve hükümetlerinin Kürt'lerin varlığını dahi kabul etmemesi, Federal Almanya hükümetinin de ve ona bağlı olarak Batı Berlin Senatosu'nun da, "NATO içinde müttefik oldukları" gerekçesiyle, yurt dışındaki Kürtlerin varlığını kabul etmemelerine ve onların Kürt olmaktan doğan özgül sorunlarına eğilmeyi reddetmelerine yol açıyor.

Bütün dünyanın kabul ettiği, Kürt halkının varlığı gerçeğini reddetmek çıkar yol mudur?

Sayın Halefoğlu,

Böyle bir mektubun kapsamına sığmayacak kadar çok olan sorunlarımızdan, Dışişleri Bakanı olarak sizi doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendirenlerin başlıcalarını özetlemeye çalıştık.

Batı Berlin'i ziyaretinizi fırsat bilerek, bu sorunlarımıza ve sorularımıza bir açıklık getirmek üzere açık bir toplantı düzenlemenizi öneriyor ve bunu sizden özellikle rica ediyoruz. Programınızın sıkışıklığı nedeniyle buna olanak bulamayacak olursanız, bizleri temsilen, ve sizin uygun göreceğiniz başka dernekleri de temsilen, bir heyetle görüşme yapmaya zaman ayırmanız bizi çok sevindirecektir.

Haklı göreceğinizden kuşku duymadığımız bu arzumuzu dikkate alacağınıza inanıyor, Batı Berlin'deki temaslarınızın ülkemiz ve Batı Berlin'de yaşayan insanlarımız için olumlu sonuçlar vermesini diliyoruz.

Saygılarımızla.

BİRLİK YOLU - Batı Berlin

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK AVRUPA FEDERASYONU (DİBAF) - Batı Berlin

KÜLTÜR MERKEZİ

KÜRDİSTAN DEMOKRATİK İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU (KKDK) -
Batı Berlin

KÜRDİSTAN İŞÇİ DERNEĞİ

TÜRKİYELİLER MERKEZİ

İrtibat adresleri:

Türkiyeliler Merkezi
Schinkestr. 8-9
1000 Berlin 44

Tel.: (030) 691 10 28

Kürdistan İşçi Derneği
Mariannenplatz 21
1000 Berlin 36

Tel.: (030) 611 80 57

D D. B. Berlin'in kurulusunun 750. ^{yildönümü} ~~kuruluş~~ telenlerine katılmak için B. Berlin'e giden Dis. İzleri Bah. V. H'na B. Berlin'deki Tarihçiler 6 derneğinin ^{ortak} gönderdiği mektubu dinledikler.